

DIES

STR. 4

Svečano
obilježen
Dan
Sveučilišta
u Zagrebu

VELIKI KORACI PREMA VIZIJI BUDUĆNOSTI

Knjiga znanja
Sveučilišta
u Splitu

STR. 2

Sveučilište
u Splitu

god XIV.
broj 157.
28. studenoga 2022.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

ODRŽANA 27. SMOTRA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

PROGRAMI I SADRŽAJI ZA 27 TISUĆA POSJETITELJA

STR. 16

PROF. LIDIJA VUJIČIĆ, UČITELJSKI FAKULTET U RIJECI

Reforma obrazovanja je evolucijski proces

STR. 12

PROF. NIKOLA KOČIĆ BILAN,
PROREKTOR

Borit ćemo se za svakog studenta

STR. 8

Dr. Anna
Šušnjara

ODLUKOM DRŽAVNOG ODBORA
ZA PODJELU NAGRADA

Nagrade za znanost dobilo četvero Splicana

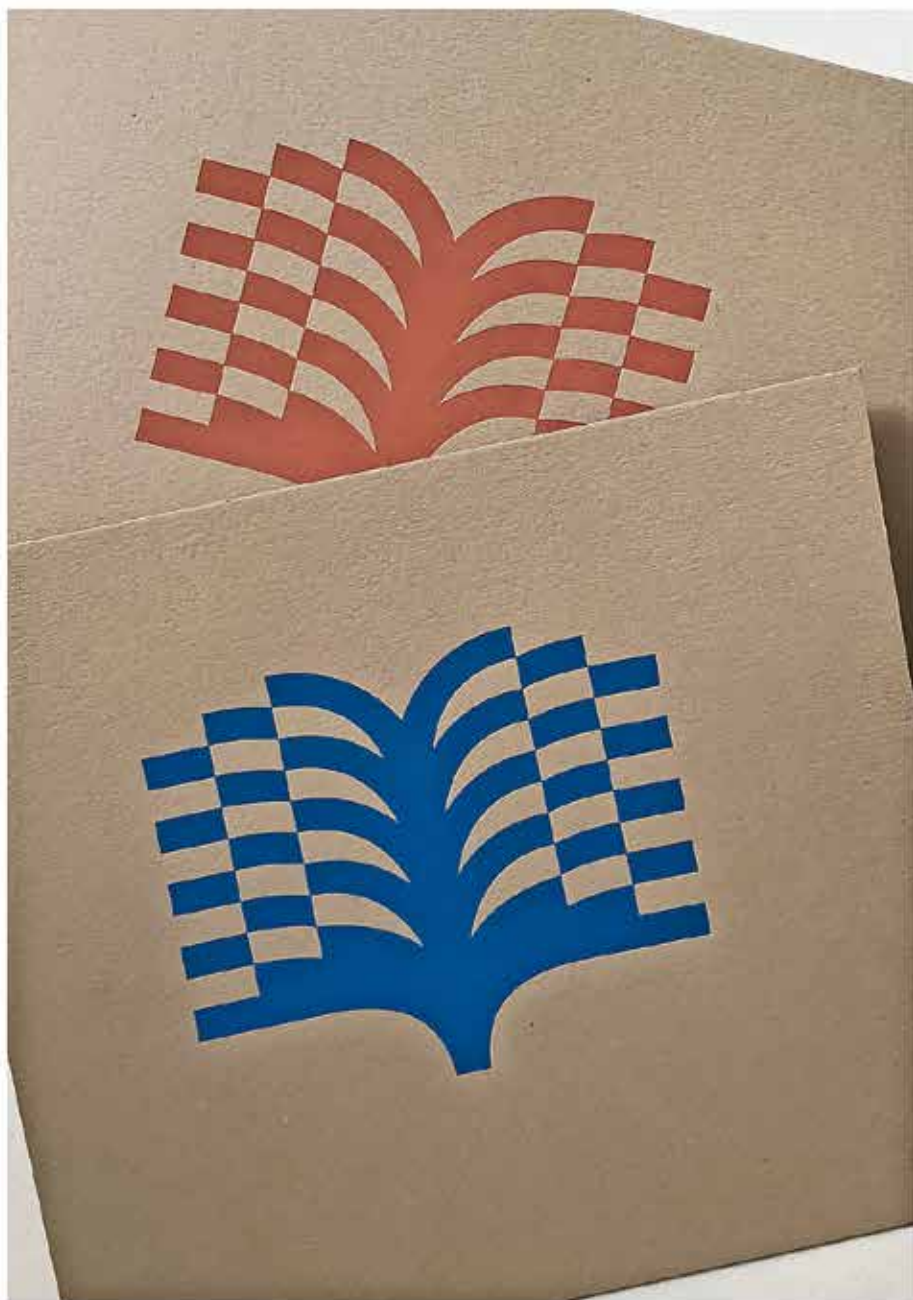
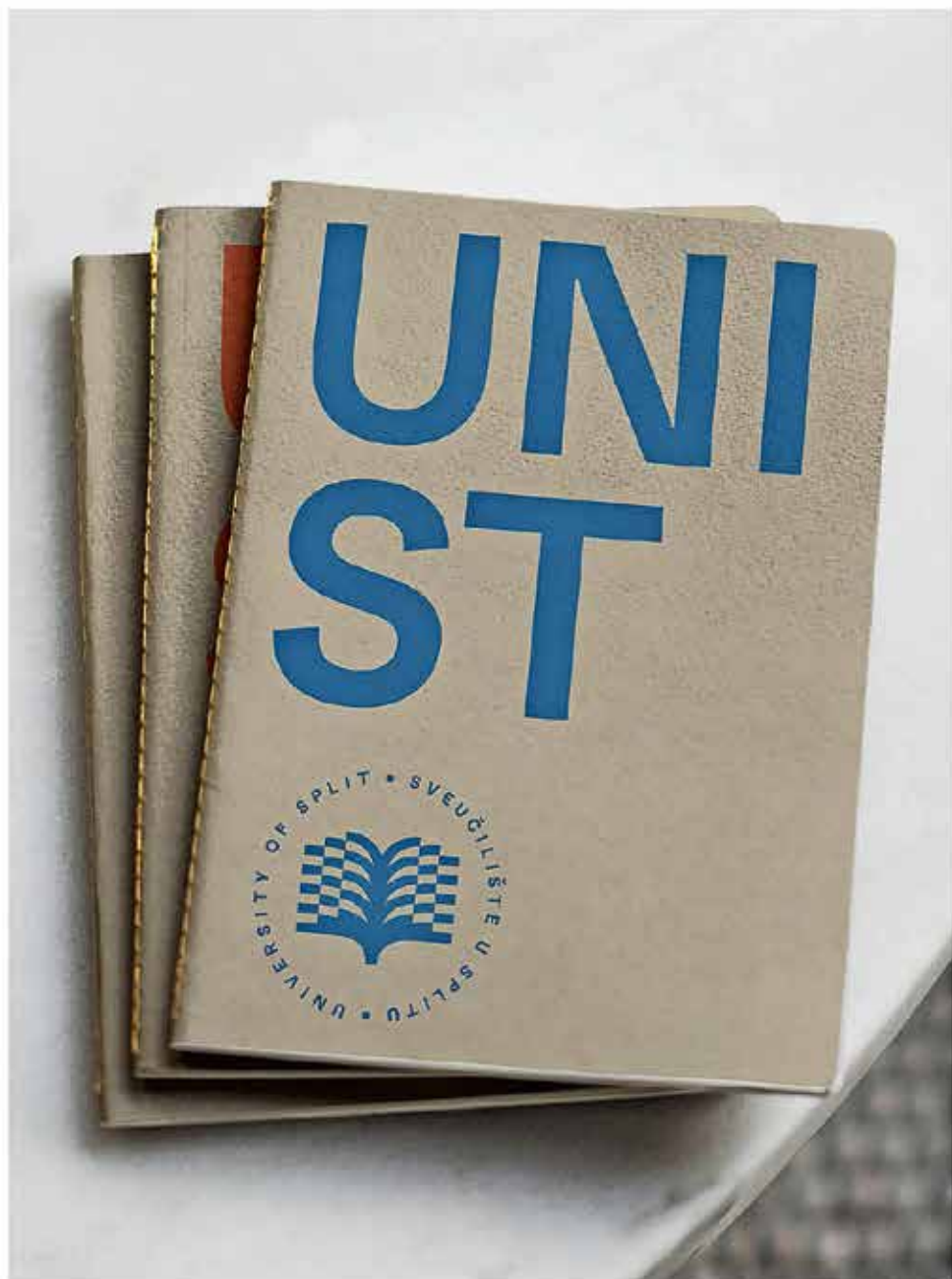
STR. 15

VELIKI KORACI PREMA VIZIJI BUDUĆNOSTI

Knjiga znanja Sveučilišta u Splitu

Na natječaju, gotovo znakovito, pobijedio je znak pod nazivom 'Povijest Hrvata', ali sada ne ona Meštrovićeva već dizajnerskog studija "dkc", iza kojeg stoje **Zoran Đukić** i **Neva Zidić**. Nova 'Povijest Hrvata' nije majka koja čuva hrvatsku povijest uklesanu u kamen, već knjiga u kojoj je ta ista povijest zapisana, ali na suvremeniji način. Knjiga koja je otvorena i dostupna svima, knjiga koja poziva i daje, knjiga koja uči i sprema za budućnost

PIŠE
ŽELJKA SIJERAK RADAS

Splitsko sveučilište velikim koracima ide prema viziji svoje budućnosti. Mlado i moderno sveučilište, čiji korijeni sežu sve do kolijevke hrvatske pismenosti, dobilo je novi logotip. Novi znak objedinjuje tu na prvi pogled proturječnost mladosti i starosti. Ali stvar je već *na drugu* sasvim jasna. **Sveučilište u Splitu** izniklo je iz zagrebačkog i službeno počinje s radom 1974. godine i ono je relativno mlado, no utjecaji koji su ga gradili zadnjih pet desetljeća i stoljetna znanja od kojih je satkan čine ga starim i iskusnim.

Gotovo 50 godina znak pod kojim se Sveučilište u Splitu pojavljivalo bila je opće poznata skulptura najpoznatijeg hrvatskog kipara Ivana Meštrovića *Povijest Hrvata*. Mnoge uprave splitskog sveučilišta promišljale su o postojećem logu, neke donosile i odluke o njegovoj modernizaciji, no tek je aktualna uprava odlučila zakoračiti u smjeru promjene i implementacije. *Meštrovićeva Povijest Hrvata* ostaje za ceremonijalne potrebe rektora, dok novi logo postaje lice Sveučilišta.

Na natječaju, gotovo znakovito, pobijedio je znak pod nazivom *“Povijest Hrvata”*, ali sada ne ona Meštrovićeva već dizajnerskog studija “*dkć*” iza kojeg stoje **Zoran Đukić i Neva Zidić**. Nova *“Povijest Hrvata”* nije majka koja čuva hrvatsku povijest na svom krilu uklesanu u kamen, već knjiga u kojoj je ta ista povijest zapisana, ali na suvremeniji način. Knjiga koja je otvorena i dostupna svima, knjiga koja poziva i daje, knjiga koja uči i sprema za budućnost. Ova nova *“Povijest Hrvata”* i nije samo knjiga, ona je grb, palma, Mediteran, splitska Sveučilišna knjižnica, sveučilišne sastavnice povezane u knjigu znanja, zid koji poziva na potpis i sve ono što maštoviti um može naslutiti.

Autor znaka, poznati hrvatski dizajner vizualnih komunikacija **Zoran Đukić** o svom radu kaže sljedeće: *“Propozicije natječaja nudile su dvije mogućnosti – dorađu postojećeg ili prijedlog novog znaka Sveučilišta. Nakon što smo pročitali natječajni zadatak koji Sveučilište u Splitu definira kao mlado, moderno, europsko sveučilište snažne mediteranske orijentacije, bilo nam je jasno da moramo ponuditi novu sliku Sveučilišta. Prethodni znak u funkciji je bio gotovo 50 godina, pa nam je bilo važno ostvariti kontinuitet s postojećim identitetom. Rješenje smo pronašli u središnjoj točki Meštrovićeve skulpture,*

“Ova nova “Povijest Hrvata” i nije samo knjiga, ona je grb, palma, Mediteran, splitska Sveučilišna knjižnica, sveučilišne sastavnice povezane u knjigu znanja, zid koji poziva na potpis i sve ono što maštoviti um može naslutiti

“Mnoge uprave splitskog sveučilišta promišljale su o postojećem logu, neke donosile i odluke o njegovoj modernizaciji, no tek je aktualna uprava odlučila zakoračiti u smjeru promjene i implementacije

*motiv*u zapisa, odnosno knjige, koju nalazimo i kod njegovih kipova Marku Maruliću te Grguru Ninskom. Gestom rastvaranja knjige nastao je simbol pun značenja i asocijacija. Suvremen, energičan, otvoren i povezujući, usmjeren na razvoj i budućnost, novi znak Sveučilišta čvrsto je utemeljen u povijesnom, mediteranskom kontekstu Splita.”

Korjenita promjena

Razloga za korjenitom promjenom bilo je nekoliko, no najviše se nametnula želja za osuvremenjivanjem i izgradnjom *brenda* jednog progresivnog, europskog sveučilišta koje prati svjetske obrazovne trendove, aktivno sudjeluje u izgradnji europske kulture, donoseći u nju snažnu mediteransku i hrvatsku orijentaciju. U procesu donošenja odluke o novom znaku postojalo je i mnogo bojazni, a najveća se odnosila na strah od gubitka određene doze *dugovječnosti* u vizualu koju novi logo naravno, ne nosi sa sobom. Ta *dugovječnost* asocijala bi buduće studente na slojeve mudrosti i znanja koje su desetljećima slagane unutar korica našeg Sveučilišta. No, jedna je stvar sigurna. I na najstarijim i najuspješnijim sveučilištima svijeta danas rade generacije profesora koje u slobodno vrijeme slušaju Rolling Stonse, Red Hot Chili Pepperse ili Queens of the Stone Age, a studente podučavaju zadnjim trendovima u znanosti, promišljaju budućnost, osiguravaju uvjete za nova istraživanja, pomiču granice znanosti i svijesti te zato nema mjesta skepsi. Novi znak splitskog sveučilišta u sebi ima snagu iznijeti sve ono što Sveučilište u Splitu danas predstavlja, ali i sve što u budućnosti planira postati.

Novi sveučilišni logo je tu, vizualni identitet u postupku implementacije, a brendiranje i stvaranje sveučilišne diplomacije u razvoju. Možda bi nekome neupućenome moglo biti pomalo nejasno čemu ulaganje u prepoznatljivost jednog javnog sveučilišta. Ono me malo više upućenom odavno je poznata priča da je prvi ugovorni klijent prve agencije za odnose s javnošću na svijetu, utemeljene 1900. u Bostonu, bilo Sveučilište Harvard. Nedvojbeno je kvaliteta Harvarda neupitna no uz pomoć brendiranja Harvard je još uvijek san maturanata, studenata i znanstvenika diljem svijeta (roditelje istih tu također ne treba izostaviti).

Zaposleni u visokoobrazovnim institucijama ne samo Hrvatske već čitave Europe i Sjedinjenih Američkih Država (izuzev stotinjak najpoznatiji

Zoran Đukić: Bilo nam je jasno da moramo ponuditi novu sliku sveučilišta

MAJA BOSNIĆ

“Novi sveučilišni logo je tu, vizualni identitet u postupku implementacije, a brendiranje i stvaranje sveučilišne diplomacije u razvoju

jih svjetskih sveučilišta) već neko vrijeme suočeni su s padom broja domaćih studenata. U Republici Hrvatskoj taj je problem slojevit. Pad nataliteta, iseljavanje, nizak ekonomski standard i internacionalizacija europskih sveučilišta najveći su razlozi pada broja domaćih studenata na hrvatskim visokoobrazovnim institucijama. Vrlo skoro i javna će sveučilišta baš poput privatnih visokih škola početi vrlo otvoreno marketinško natjecanje za svakog studenta. U toj borbi pet stvari bit će presudno; izvrsnost profesora, suvremeni i jedinstveni studijski programi, internacionalizaci-

ja, studentski standard i pozicioniranje, odnosno brendiranje te jednako važno *upravljanje izgrađenom reputacijom*. Profesor **Božo Skoko** u svojoj knjizi *“Strateško komuniciranje država”* kaže: *“Ugled postaje najdragocjenija imovina suvremenih država, a njihova meka moć, odnosno snaga karizme i utjecaja u globalnoj javnosti ključni je adut u 21. stoljeću.”* Iako su profesorove misli usmjerene na pojam države, one su primjenjive i na sveučilišta, odnosno ugled obrazovnog sustava reflektira se na sam ugled države i obrnuto.

Procjenjuje se da je trenutačno na svijetu oko 5 miliju-

na međunarodnih studenata. Taj broj iz godine u godinu raste, a najveći broj, više od 53% stranih studenata dolazi iz Azije. Porast srednje klase u Aziji, Africi i Latinskoj Americi utjecat će na eksponencijalni porast međunarodnih studenata, i to mahom na prvih deset obrazovnih receptivnih tržišta koje čine Australija, Sjedinjene Američke Države, Kanada, europske zemlje; Velika Britanija, Italija, Francuska i Njemačka te Kina u Aziji.

Vrijedan kapital

Sveučilište u Splitu predstavlja iznimno vrijedan kapital, kako intelektualni, tako i onaj materijalni. Samo Sveučilište ima niz komparativnih prednosti na tržištu visokog obrazovanja, a u kombinaciji s gradom u kojem se nalazi, državom koja je članica Europske unije, visokom razinom osobne sigurnosti, prirodnim ljepotama, mediteranskim načinom života, prometnom povezanošću i turističkom prepoznatljivošću ono postaje vrlo poželjna sveučilišna destinacija.

Iako klasično poduzeće i obrazovna ustanova u segmentu brendiranja imaju puno zajedničkih točaka, brend jednog sveučilišta na kraju komunikacijske priče podcrtan je *obećanjem*. Vremenski raspon u kojem se mogu mjeriti rezultati obrazovanja vrlo je elastičan i najčešće ovisi o nizu faktora, a ne samo o diplomirane institucije. Ali, dobro komunicirane vrijednosti stvaraju emocionalne veze između budućih korisnika i obrazovne institucije i oni su spremni uložiti svoje vrijeme i novac ne bi li stekli diplomu željenog sveučilišta, odnosno fakulteta, iskreno vjerujući da će im upravo ona otvoriti vrata prosperitetnijeg života.

U procesima pozicioniranja na tržištu, obrazovne institucije moraju zastupati i visoku razinu etičke odgovornosti, posebice pri odašiljanju poruka mladom čovjeku, ali i njegovim roditeljima koji, velika većina, to vrijeme brode uz osjetna odricanja. Ono što je sigurno, Sveučilište u Splitu spremno je dati velika obećanja. Splitsko sveučilište već je danas topli dom tisućama studenata, koji otvorivši vrata Sveučilišta u Splitu otvaraju vrata još osam europskih sveučilišta. Brz protok znanja, međusveučilišne i međunarodne znanstvene kolaboracije, niz velikih infrastrukturnih projekata, funkcionalni sveučilišni kampus, studentski standard i sport. Suvremeno, napredno, fleksibilno, inovativno, dinamično, otvoreno, europsko, prepoznato... sve je to i puno više naše Sveučilište, a priča koju želi ispričati tek je započela.

“Suvremeno, napredno, fleksibilno, inovativno, dinamično, otvoreno, europsko, prepoznato... sve je to i puno više Sveučilište u Splitu, a priča koju želi ispričati tek je započela

Novi logo postaje lice Sveučilita u Splitu

ZORAN ALAJBEĞ

Povorka Rektorskoga zbora Republike Hrvatske predvođena rektorom Sveučilišta u Zagrebu prof. Stjepanom Lakušićem

DIES ACADEMICUS

Moderno sveučilište s ciljem gospodarskog razvoja Hrvatske

Znanje, znanost, obrazovanje i kultura ključni su čimbenici našeg opstanka u Europskoj uniji i globaliziranome svijetu, rečeno je na svečanoj sjednici Senata

Piše:

**PETAR BILOBRK I
TATJANA KLARIĆ BENETA**

Sveučilište u Zagrebu obilježilo je svoje djelovanje dvjema svečanostima. Na Dan Sveučilišta, 3. studenoga, održana je dodjela spomen-medalja redovitim profesorima Sveučilišta u Zagrebu umirovljenima u akademskoj godini 2021./2022. te dodjela počasnih zvanja *professor emeritus* Sveučilišta u Zagrebu te nagrada "Fran Bošnjaković", "Andrija Mohorovičić" i "Ars summa Universitatis" za 2020. i 2021. godinu, koje nisu prethodno mogle biti dodijeljene zbog nemogućnosti održavanja svečanosti Dana Sveučilišta u Zagrebu uživo uslijed pandemije bolesti COVID-19. Prije održavanja svečanosti, sveučilište je izaslanstvo predvođeno rektorom odalo počast preminulim profesorima i studentima te položilo vijenac na groblju Mirogoj. Svečana sjednica Senata Sveučilišta u Zagrebu održana je 9. studenoga na Fakultetu šumarstva i drvne tehnologije.

Ivan Pavao Boras, predsjednik Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu, rekao je da se radiuje novom, modernom i

otvorenom Sveučilištu, kojemu je student usredištu. Uz vodstvo nove uprave Sveučilišta, vidi moderno, digitalizirano sveučilište sponudom novih atraktivnih studentskih programa koje će studenti spremno prihvatiti i koji će ih plasirati na tržište rada. Boras je također objasnio da su primarna zdravstvena zaštita, neadekvatni i nedovoljni smještajni kapaciteti i prehrana veliki problemi za studente koje je potrebno riješiti te je izrazio spremnost za zajedničku suradnju studenata sa Sveučilištem.

Oкупljenima se obratio i zamjenik predsjednika Rektorskoga zbora Republike Hrvatske, rektor Sveučilišta u Splitu. Dragan Ljutić, koji je apostrofirao važnost Sveučilišta u Zagrebu kao stožernoga sveučilišta u Republici Hrvatskoj, bez kojeg ni ostala sveučilišta ne bi egzistirala.

- Znanje, znanost, obrazovanje i kultura ključni su čimbenici našeg opstanka u Europskoj uniji i globaliziranome svijetu. Pred Zagrebačkim sveučilištem stoje brojni izazovi, ne samo obnova zgrada, već reorganizacija studijskih kurikula, jačanje međunarodnog ugleda i prepoznatljivosti, čuvanje hrvatskoga nacionalnoga i kulturnoga identiteta te trajna posvećenost u obrazovanju i zadr-

žavanju najboljih nastavnika i znanstvenika u okviru najvećeg i najstarijeg sveučilišta - rekao je Davor Miličić, potpredsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Miličić je zaželio rektoru Lakušiću da nastavi davati doprinos razvoju Hrvatske, ne samo u obrazovanju mladih, znanstvenim postignućima i inovacijama, već i u aktivnom uključenju u rješavanje izazova sadašnjosti i budućnosti ključnih za opstanak našeg društva, države i nacije.

Pročelnik Gradskog ureda za obrazovanje, sport i mlade Luka Juroš, izaslanik zagrebačkoga gradonačelnika, zahvalio je Sveučilištu i njegovim fakultetima, a posebno rektoru Lakušiću na brzom, kvalitetnom i aktivnoj podršci Gradu Zagrebu nakon potresa te naglasio važnost aktivne suradnje Grada Zagreba i Sveučilišta.

Suradnju i otvorenost smatra bitnim i ministar znanosti i obrazovanja dr. sc. Radovan Fuchs, posebno naglasivši da je u izazovnim vremenima i okolnostima koje su utjecale na naš život i rad posljednjih nekoliko godina bilo iznimno teško promišljati društvene procese.

- Kreiranje uspješna obrazovnog sustava jedan je od najvećih izazova današnjice. Ob-

Studenti su primili posebno rektorovo priznanje za postignut uspjeh od međunarodnog značaja u prošloj akademskoj godini

Svečanoj sjednici Senata nazočili su visoki uzvanici

Nagrađeni studenti: Pokreće nas ljubav prema znanosti!

Manuela Miloš: Već s 12 godina spoznala je da joj je životni put dentalna medicina. Interes prema ovoj struci razvio se kao posljedica pozitivnog iskustva ortodontskom terapijom koja je riješila, u toj dobi, njezin najveći problem, razdvojene zube. Osjećaj sreće i samopouzdanja koji se razvio nakon završetka terapije potaknuo ju je na promišljanje o tomu kako i ona želi jednoga dana biti ta koja će drugima omogućiti široki osmijeh bez suzdržavanja. Tijekom studija, uz ljubav prema kliničkom radu, razvila se i ljubav prema znanosti. Veliki dio zasluge može se pripisati njezinim mentorima zbog kojih je imala priliku sudjelovati u više projekata od kojih izdvajamo “Biomimetički inteligentni kompozitni materijali”. S obzirom na to da je kvaliteta dentalnih usluga usko vezana uz razvoj dentalnih materijala, želja joj je radom u ovom području dati svoj doprinos struci i društvu.

Luka Vidan: Student je druge godine diplomskog studija na Fakultetu prometnih znanosti, smjer Gradski promet. Prilikom upisa treće godine preddiplomskog studija bilo je potrebno odabrati smjer za daljnje studiranje i Luka se odlučio za smjer Gradski promet jer ga privlači rješavanje problema mobilnosti u gradovima. Utjecaj na odabir ovog smjera imali su i profesori s Gradskog prometa koji su tijekom studija adekvatno pokazali samu problematiku današnje mobilnosti i način pristupa takvim problemima. Svidio mu se takav način razmišljanja i to je prevagnulo da odabere Gradski promet. Na početku studiranja nije razmišljao o znanstvenim radovima, interdisciplinarnim radionicama ili bilo kakvom dodatnom angažiranju, ali nakon odabira smjera shvaća da ga zanima tematika studija. Profesori su vidjeli potencijal u njemu i pomogli mu da razvije svoje vještine s raznim radionicama i pisanjem raznih radova. Na taj način ulazi u znanstvenoistraživačke vode i počinje pisati znanstvene radove i sudjeluje na raznim projektima, interdisciplinarnim radionicama i konferencijama na temu urbane mobilnosti. Želja mu je ostati u znanstveno-istraživačkim vodama i dalje proširivati svoje znanje.

Iva Rački: Fakultet strojarstva i brodogradnje upisala je radi interesa prema stvarima i pojavama koje su joj uvijek bile apstraktne. Nikada se nije zadovoljavala onim što je već rečeno ili otkriveno, zato se i pokušava što više uključiti u znanstvena istraživanja. Svojim istraživačkim dugom i znanjem htjela bi pomoći razvoju i napretku visokih tehnologija. Kako su u zadnje vrijeme u svijetu sve više aktualni električni automobili i kako uz studij paralelno radi u tvrtki koja se bavi proizvodnjom električnih vozila i njihovih komponenti, ukazala joj se prilika da se uključi u istraživanje u području analize integriteta baterija električnih automobila s ciljem poboljšanja njihova životnog vijeka. Smjer Industrijsko inženjerstvo i menadžment omogućava joj da uz spoznaje i znanje stečeno u području analize integriteta konstrukcija, na proces razvoja proizvoda gleda i s ekonomskog aspekta. Iz toga se razloga želi nastaviti baviti istraživanjem integriteta baterija i za ostale komponente i uređaje gdje se one primjenjuju, te upotrebom vještina iz inženjerskog menadžmenta pospješiti proces njihove proizvodnje kao i ukupnu učinkovitost i sigurnost proizvoda.

Gordana Borotić: Iako se dvoumila oko upisa matematike na PMF-u i računarstva na FER-u, odlučila se ipak za FER. Odluka joj nije bila nimalo laka jer se kroz cijelu srednju školu fokusirala na matematiku te pohađajući opću gimnaziju nije se susretala s pravim programiranjem. Iako su oba fakulteta poznata po odličnim studentima i programu, čak i da je upisala matematiku, vjeruje da bi završila kao programer jer joj se to područje sviđa, i to je razlog zašto je FER presudio. Postupno kroz studiranje raste joj zainteresiranost za izradu web i mobilnih aplikacija, tako da počinje upisivati više predmeta orijentirano prema tome. Ideju za završni rad realizirala je izradom obrazovne aplikacije za pomoć pri učenju, nakon čega svoj istraživački interes usmjerava istraživanju kako što duže održati fokusiranost učenika na zadatke i povećati motivaciju za rješavanje, kako mjeriti znanje učenika i prema tome prilagoditi zadatke i sučelje, na koji način učenje učiniti što zanimljivijim dodavanjem elemenata igre.

Antonio Ljulj: Student pete godine studija farmacije na Farmaceutsko-biokemijskom fakultetu. Studij farmacije odabire jer ga je uvijek privlačila biomedicina kao područje gdje uviđa širok spektar mogućnosti koje polje farmacije pruža nakon završetka studija. Od znanstvenih područja posebno ga zanima organska i računalna kemija te mogućnosti njihove primjene u biomedicinskim istraživanjima usmjerenima na farmakoterapiju. Antonio izražava posebnu zahvalnost prof. dr. sc. Valeriju Vrčeku i dr. sc. Ivani Vinković Vrček koji su mu omogućili sudjelovanje u istraživanju koje je rezultiralo, uz ostalo, i dobivanjem ove nagrade na koju je posebno ponosan.

razovanje, znanost i inovacije od ključne su važnosti za razvoj društva, ekonomskog rasta i konkurentnosti - istaknuo je ministar.

Dr. sc. **Vesna Bedeković**, izaslanica predsjednika Hrvatskoga sabora i predsjednica Saborškoga odbora za obrazovanje, znanost i kulturu, objasnila je kako je Zagrebačko sveučilište tijekom povijesti bilo pokretač gospodarskih i društvenih promjena i tijekom povijesti je imalo, a i danas ima, zadaću i obvezu stvaranja intelektualnoga kapitala kao osnove razvoja hrvatskoga društva.

- Znanje, znanost, obrazovanje i kultura važni su čimbenici Hrvatske u Europskoj uniji i u globalnom kompetitivnom svijetu koji sve nas suočava s neizvjesnim fenomenima sutrašnjice. Sveučilište s druge strane ima presudnu ulogu u očuvanju hrvatskog nacionalnog identiteta i zajedničkog europskog identiteta - naglasila je Bedeković.

Izaslanik predsjednika Republike Hrvatske i posebni savjetnik predsjednika za ekonomiju dr. sc. **Velibor Mačkić** smatra da sveučilišta moraju raditi s ciljem boljitka našeg društva te je za pozitivan primjer naveo Građevinski fakultet koji je urekordnom vremenu stavio svoja znanja i usluge na raspolaganje Gradu i Hrvatskoj i time pokazao da su mu potrebe društva na prvome mjestu.

Rektor Sveučilišta u Zagrebu dr. sc. **Stjepan Lakušić** predstavio je kratkoročne i dugoročne ciljeve razvoja u skladu sa svojim rektorskim programom i s vizijom upravljanja Sveučilišta u Zagrebu, koje sa svojim 31 fakultetom i trima umjetničkim akademijama i s gotovo 70 tisuća studenata na svim studijima i studijskim godinama čini najveće sveučilište u Republici Hrvatskoj, na kojemu studira gotovo 50 posto svih studenata koji pohađaju hrvatska javna sveučilišta.

Rektor Lakušić istaknuo je slobodu i integritet znanstvenih misli te napredno proučavanje koje moramo ostvariti i uvoditi, čime će se stvoriti moderno i, još važnije, umreženo sveučilište te da je jedino to način na koji Sveučilište može biti segment gospodarskog razvoja države. Naglasio je važnost obnove infrastrukture u pogledu znanosti i istraživačkih kapaciteta te da Sveučilište svojim djelima mora pokazati koliko je snažno.

Sveučilište u Zagrebu ima ogromni zadatak, to je da vodi brigu o gospodarskom rastu cijele Republike Hrvatske. A studenti, oni su divovi Sveučilišta. Zajedno gradimo nešto u čemu želimo da budemo još bolji. Jedno je tražiti, ali je davanje ono što omogućava da zajedno budemo uspješniji u jednom ili drugom segmentu - naglasio je rektor.

NAGRADE I PRIZNANJA SVEUČILIŠTA

Rektor Lakušić uručio je povelju za počasno zvanje *professor emeritus* Sveučilišta u Zagrebu dvadeset jednom profesoru za 2022. godinu te spomen-medalju donedavnom rektoru Sveučilišta, dr. sc. **Damiru Borasu**. Posebna priznanja rektora uručena su i studentima za postignut uspjeh od međunarodnog značenja dodijeljena **Andriji Tomiću**, studentu Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, **Gordani Borotić**, studentici Fakulteta elektrotehnike i računarstva, **Luki Vidanu**, studentu Fakulteta prometnih znanosti, **Ivi Rački**, studentici Fakulteta strojarstva i brodogradnje, **An-**

toniju Ljulju, studentu Farmaceutsko-biokemijskoga fakulteta, i **Manueli Miloš**, studentici Stomatološkoga fakulteta.

Nagradom “Fran Bošnjaković” za ostvarene znanstvene rezultate, promicanje znanstvene discipline i struke, te prijenos znanja, posebice odgoj mladih stručnjaka u području tehničkih znanosti, nagrađeni su dr. sc. **Marica Ivanković** s Fakulteta kemijskoga inženjerstva i tehnologije i dr. sc. **Mario Vašak** s Fakulteta elektrotehnike i računarstva. Nagradom “Andrija Štampar” za ostvarene znanstvene rezultate, promicanje znanstvene discipline i struke, te prijenos znanja i odgoj mladih stručnjaka u području biomedicinskih znanosti nagrađeni su dr. sc. **Marijan Klarica** i dr. sc. **Mirjana Kujundžić Tiljak** s Medicinskoga fakulteta, dr. sc. **Hrvoje Brkić** sa Stomatološkoga fakulteta i dr. sc. **Željani Maleš** s Farmaceutsko-biokemijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Nagradom “Andrija Mohorovičić” za znanstvene rezultate, promicanje znanstvene discipline i struke te za prijenos znanja i odgoj mladih stručnjaka u području prirodnih znanosti nagrađeni su dr. sc. **Zlatko Drmač** s Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta i dr. sc. **Silvana Račić-Malić** s Fakulteta kemijskoga inženjerstva i tehnologije.

Nagradom “Ars summa Universitatis” za umjetničko-nastavne rezultate u promicanju umjetničkih disciplina i struke, nacionalne kulture i umjetnosti, te prijenos znanja, posebice u odgoju mladih umjetnika i stručnjaka u umjetničkom području, nagrađeni su dr. **Branko Linta** s Akademije dramske umjetnosti, art. **Zlatko Kapetanović** s Arhitektonskoga fakulteta, art. **Nicole Hewitt** s Akademije likovnih umjetnosti i art. **Darko Petrinjak** s Muzičke akademije.

Ove su godine prvi put dodijeljene i nagrade za inovacije. Dr. sc. **Dubravko Rogale** s Tekstilno-tehnološkoga fakulteta dobitnik je nagrade za inovatora godine za izniman doprinos u prijenosu znanja i uvođenju mladih stručnjaka u područje inventivnoga rada i zaštite intelektualnoga vlasništva. Dobitnici nagrade za inovaciju godine su dr. sc. **Gabrijel Ondrašek** i **Filip Kranjčec** s Agronomskog fakulteta za inovaciju “Proizvodi dodane vrijednosti za kemijske melioracije tala na bazi biopepela i otpada”, dok je nagrada za najuspješniji transfer tehnologije godine pripala dr. sc. **Dejani Bouillet** s Učiteljskoga fakulteta za projekt “Unaprjeđivanje inkluzivnosti inicijalnog obrazovanja odgojitelja djece rane i predškolske dobi”.

Svečana sjednica Senata završila je akademskom himnom “Gaudeamus igitur”. Podsjetimo, povijest Sveučilišta u Zagrebu počinje 23. rujna 1669. kada su diplomom rimskoga cara i ugarsko-hrvatskoga kralja Leopolda I. priznati status i povlastice sveučilišne ustanove tadašnjoj Isusovačkoj akademiji u Zagrebu, što je prihvaćeno na saboru Hrvatskoga kraljevstva 3. studenoga 1671. Stoga Sveučilište godinu 1669. uzima kao godinu svojeg utemeljenja, a 3. studenoga obilježava kao Dan Sveučilišta. Danas je Sveučilište u Zagrebu sa svojim 31 fakultetom i trima umjetničkim akademijama i s gotovo 70 tisuća studenata na svim studijima i studijskim godinama najveće sveučilište u Republici Hrvatskoj na kojemu studira gotovo 50 posto svih studenata koji pohađaju hrvatska javna sveučilišta.

Rektor Stjepan Lakušić i ministar Radovan Fuchs

Počasno zvanje professor emeritus za 2022. godinu

U znanstvenom području prirodnih znanosti:
dr. sc. Anđelka Plenković Moraj, redovita profesorica u mirovini Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
U znanstvenom području biomedicine i zdravstva:
dr. sc. Miro Jakovljević, redoviti profesor u mirovini Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Željko Sutlić, redoviti profesor u mirovini Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Estella Prukner Radovčić, redovita profesorica u mirovini Veterinarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
U znanstvenom području biotehničkih znanosti:
dr. sc. Dubravka Samardžija, redovita profesorica u mirovini Agronomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Jasmina Havranek, redovita profesorica u mirovini Agronomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
U znanstvenom području tehničkih znanosti:
akademik Bojan Jerbić, redoviti profesor u mirovini Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu.
dr. sc. Nediljka Gaurina-Međimurec, redovita profesorica u mirovini Rudarsko-geološko-naftnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Anđelko Ččukanec, redoviti profesor u mirovini Fakulteta prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Darko Ujević, redoviti profesor u mirovini Tekstilno-tehnološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Andrej Uchytíl, redoviti profesor u mirovini Arhitektonskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Tihomir Jukić, redoviti profesor u mirovini Arhitektonskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
U znanstvenom području društvenih znanosti:
dr. sc. Majda Rijavec, redovita profesorica u mirovini Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
U znanstvenom području humanističkih znanosti:
dr. sc. Josip Baloban, redoviti profesor u mirovini Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Mirjana Polić Bobić, redovita profesorica u mirovini Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Ekrem Čaušević, redoviti profesor u mirovini Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
akademik Mislav Ježić, redoviti profesor u mirovini Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.
U umjetničkom području:
art. Dubravka Babić, redovita profesorica u mirovini Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
art. Damir Mataušić, redoviti profesor u mirovini Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
dr. sc. Slobodan Prosperov Novak, redoviti profesor u mirovini Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
dr. art. Enes Midžić, redoviti profesor u mirovini Akademije dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Gudački trio Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu

Išao sam u 1. jezičnu gimnaziju, i opet bih!

ALEN JUGINOVIĆ JE DIPLOMIRAO NA SPLITSKOM MEDICINSKOM FAKULTETU I U RODNI GRAD DOVEO BROJNE NOBELOVCE

Splitski alumnij sad je postdoktorand na Harvardu!

Tijekom studiranja bio je i predsjednik Studentskog zbora i osnivač Udruge za neuroznanost NeuroSplit. Neko vrijeme je radio u KBC-u Split, a onda otišli u Zagreb u Sv. Katarinu. Na Harvard je došao kao turist i ostao zaposlenik

Piše: **DIANA BARBARIC**
Snimio: **DALIBOR GABELA**

Alen Juginović ostvario je američki san, a da ga zapravo nije ni sanjao. Njemu se to dogodilo slučajno. No, daleko od toga da nije zaslužio. U tekstu pred vama čut ćete priču o momku iz "Siromašne", splitskog radničkog kvarta na Plokitama, koji je svojim zalaganjem, učenjem, upornošću i uz malo sreće dospio do Harvarda, američkog sveučilišta koje godinama vodi mrtvu trku s britanskim Oxfordom za titulu najboljeg na svijetu.

Juginoviću je tek 29 godina, a nakon diplome splitskog Medicinskog fakulteta u tako kratkom je roku postao neuroznanstvenik, postdoktorand i zaposlenik na Harvardu.

Na splitskom Medicinskom fakultetu sam s izvršnim timom studenata Medicine počeo za javnost raditi male radionice i predavanja na temu medicine ili neuroznanosti. Tako je i došlo do konferencije s nekoliko tisuća studenata medicine, dentalne medicine i farmacije te devet nobelovaca. Tijekom studiranja bio je i predsjednik Studentskog zbor-

Nobelovci i studenti

CROPIX

Na kongresu 'Practical Knowledge for students'

ra i osnivač Udruge za neuroznanost NeuroSplit. Neko vrijeme je radio u KBC-u Split, a onda otišli u Zagreb u Sv. Katarinu. Ispričao je kako je došlo do transfera na Harvard.

- Nakon jedne od naših konferencija dobio sam poziv od jednog profesora iz SAD-a da u rujnu 2019. dodem u njegovu bolnicu da vidim pristup pacijentu i liječenje osoba u toj bolnici koje boluju od tumora živčanog sustava. Ta bolnica "MD Anderson Cancer Center" u Houstonu u Tek-sasu je jedna od vodećih bolnica za liječenje i istraživanje raka generalno. Tamo sam proveo nekoliko tjedana i u tako malo vremena jako puno naučio kako se prakticira medicina u tim vrhunskim svjetskim centrima. Prije povratka u Hrvatsku sam imao tjedan dana slobodnog vremena te sam odlučio, kada sam već u SAD-u, posjetiti najbolja sveučilišta kao što su Harvard, Stanford, MIT i Sveučilište Columbia u New Yorku, na koju me pozvao nobelovac kojeg smo bili doveli u Split. Htio sam vidjeti što ta sveučilišta doista čini liderima u svijetu i pokušati barem mali dio prenijeti natrag u Hrvatsku. Poslao sam e-mail jednom profe-

ra i osnivač Udruge za neuroznanost NeuroSplit. Neko vrijeme je radio u KBC-u Split, a onda otišli u Zagreb u Sv. Katarinu. Ispričao je kako je došlo do transfera na Harvard.

ra i osnivač Udruge za neuroznanost NeuroSplit. Neko vrijeme je radio u KBC-u Split, a onda otišli u Zagreb u Sv. Katarinu. Ispričao je kako je došlo do transfera na Harvard.

S rektorom Draganom Ljutićem

soru sa svakog sveučilišta iz područja neuroznanosti s molbom da mi pokaže svoj laboratorij da vidim kako se radi znanost i, na moje iznenađenje, svi su pristali!

Dolazak u Boston

Tako sam otišao na avion u San Francisco dan i pol da vidim Stanford, te na drugu obalu u Boston da vidim Harvard i MIT te na kraju u New York na Columbiju. Kad sam došao na Medicinski fakultet na Harvardu, srdačno me dočekala profesorica te smo prvo otišli u njezin ured popričati umjesto odmah u laboratorij. Pitala me čime sam se bavio, što me iz znanosti zanima, govorila čime se oni bave sada, o konferencijama i slično te smo tako pričali dva, tri sata. Nakon toga sam otišao u laboratorij petnaestak minuta upoznat ljude te smo se vratili u ured gdje mi je uslijedio najveći šok u životu: rekla mi je da bi voljela da ostanem kod njih i raditi. Taj trenutak je teško i opisati - da čovjek na Harvard uđe kao turist, a izađe kao zaposlenik.

Zanimljivo, nisam odmah prihvatio ponudu iako sam znao da je to - to. Otišao sam kući popričati s prijateljima i roditeljima te donio konačnu odluku da se i zaposlim na Harvardu kao postdoktorand u području medicine spavanja od veljače 2020. godine.

Sada se primarno bavi utjecajem loše kvalitete spavanja na zdravlje jer su kolege u laboratoriju otkrili da životinje (miševi, mišice) koje ne spavaju razvijaju velike razine štetnog procesa naziva oksidativni stres, isključivo u crijevima. - Taj proces se pojavljuje nakon samo nekoliko dana slabog spavanja te smo pokazali da on skraćuje životni vijek mišicama za 60 do 70 posto. Na miševima je teže to pokazati jer žive oko dvije godine, dok mišice žive oko 50 dana. Kada mišicama damo antioksidanse i uklonimo oksidativni stres iz crijeva, one žive potpuno normalni životni vijek, čak i bez spavanja.

Mislimo da bi ovaj proces, za koji ćemo vidjeti događaje li se u ljudi u idućih godinu dana, mogao biti okidač za razne poremećaje koje loše spavanje može uzrokovati kod ljudi, od kardiovaskularnih, neuroloških do psihijatrijskih. Sada upravo tražimo biomarkere u urinu, krvi i fecesu koji bi na jednostavan način mogli ukazati na ovaj proces kako bismo ga mogli na vrijeme izliječiti.

Od ove godine sam i član Uredničkog odbora časopisa "Journal of Clinical Sleep Medicine" koji je glavni časopis Američke akademije za medicinu spavanja i držim nastavu na Harvard College studentima 3. godine na mom predmetu "Neurobiologija emocija i poremećaja raspoloženja".

“

'Period koji mi je jako otvorio vidike bio je odlazak 2016. na mjesec dana u SAD, gdje sam prvi put vidio klinički rad i istraživanja u bolnici, kao i važnost izvannastavnog studentskog života na Medicinskom fakultetu u gradu Milwaukee. To mi je kompletno promijenilo način razmišljanja'

Posebno mi je lijepo i inspirativno iskustvo imati priliku podučavati zaista odlične studente - kazao je Juginović.

Nedostaje mu Split i obitelj

Kaže da mu nedostaju obitelj, prijatelji i Split. Nije lagan otići sam na drugi kontinent i biti u mogućnosti doći kući prosječno dva puta godišnje po desetak dana, ali smatra da obitelj i prijatelji u potpunosti razumiju zašto sam prihvatio ponudu s Harvarda. Osobito mu je bilo teško u početnim fazama pandemije u ožujku kada se sve zatvorilo, a on praktički tek došao u Boston, ali to čovjeka u neku ruku i osnaži.

Pitali smo ga i ima li vremena za ljubav i izlaske pored brojnih obaveza.

- U ovom periodu života do sada sam se ponajprije posvetio profesionalnom uspjehu pokušavajući stvoriti najbolje moguće temelje za daljnji napredak jer smatram da je ovo idealno vrijeme. Stoga, logično iz ovoga proizlazi da je društveni život minimalan, a najviše izlazaka koje ovdje u Bostonu imam su izlasci na neformalne sastanke s kolegama s ostalih fakulteta ili tvrtki u cilju razmjene iskustava i povezivanja ukoliko postoji sinergija na nekim projektima. Ipak, ostajem u kontaktu često s obitelji i prijateljima iz Hrvatske putem poruka ili poziva te mislim da su svi nažalost navikli na moje odgođeno odgovaranje na poruke, ali doista pokušavam što je moguće ranije odgovoriti, iako to nekada objektivno bude prekasno. Zato mi je uvijek drago doći u Hrvatsku par puta godišnje i uživati u izlascima s prijateljima i obitelji i opustiti se koliko god mogu prije povratka u SAD - kazao je Alen Juginović.

Jedno je sigurno - o njemu, ponosu Splitskog sveučilišta će se još čuti.

ALUMNI PRIČA NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

Od studenta do rektora

Rektor Lakušić se kroz zanimljiv razgovor prisjetio svojih početaka, kada je iz rodnog Slavonskog Broda došao u Zagreb na studij građevinarstva. Na pitanje kada je u životu bio najsretniji, odgovara: 'Najsretniji sam bio kada sam dobio svoj prvi europski projekt'

Rektor Stjepan Lakušić i voditelj Mislav Togonal

Mario Šafran, predsjednik Saveza Alumni UNIZG, rektor Stjepan Lakušić i voditelj Mislav Togonal

U auli Sveučilišta u Zagrebu održana je "Alumni priča: od studenta do rektora", a gostovao je prof. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu.

Rektor Lakušić se kroz zanimljiv razgovor prisjetio svojih početaka, kada je iz rodnog Slavonskog Broda došao u Zagreb na studij građevinarstva. Unatoč tadašnjoj želji da se nakon završetka studija vrati u Slavonski Brod i bavi gradnjom kuća i objekata, pružila se prilika i otvorilo slobodno mjesto na Katedri za željeznice, koju je prihvatio. Ovakav životni put i karijeru nije oduvijek zamišljao jer, kako ističe, budući da je po pri-

rodi zatvorena osoba, nije za sebe planirao govore pred više od pet osoba.

Na pitanje kada je u životu bio najsretniji, odgovara: "Najsretniji sam bio kada sam dobio svoj prvi europski projekt." O njegovoj upornosti i hrabrosti dovoljno govori činjenica da je podnio kandidaturu za rektora Sveučilišta u Zagrebu znajući da je pred njim i njegovim timom izazovan i težak zadatak, međutim, kako ističe, "teška vremena iznjedre hrabre ljude".

Riječ je o investiciji od gotovo 200 milijuna kuna, a s kvalitetnim projektantima i u suglasnosti s konzervatorima nadam se da ćemo pokrenuti

ključan korak, a to je obnova zgrade Sveučilišta u Zagrebu", rekao je rektor Lakušić.

Uz ozbiljne potrebe vezane uz obnovu zgrade, istaknuo je nužnost ozbiljne obnove cijelog sustava Sveučilišta u Zagrebu. "Uprava Sveučilišta zajedno sa svim zaposlenicima treba biti servis svojim sastavnicama i iznaći načine kako kvalitetno odgovoriti potrebama istih, zbog čega će postojeće uredi Rektorata biti potrebno dodatno unaprijediti, reorganizirati i prilagoditi. Jako i moderno sveučilište je ono koje brine o svakoj svojoj sastavnici, nastavnicima i studentima, stoga na uspjeh svake sastavnice gle-

dam kao na uspjeh Sveučilišta. Kvaliteta studijskih programa i nastavnika dovoljno govori za sebe, a naša reklama su naši završeni studenti, naši profesori i naši alumni koji uspijevaju u poslu i životu", rekao je rektor Lakušić.

Istaknuo je važnost i ulogu koju Sveučilište u Zagrebu, kao najstarije i najveće javno sveučilište u RH, treba imati, a koja se može unaprijediti i ojačati kroz suradnju s gospodarstvom. Pritom je najavio osnivanje gospodarskog savjeta, kao i savjeta alumna, za koje ističe da su dragocjeni, ali još uvijek nedovoljno iskorišteni kapital koji Sveučilište treba i na ko-

“

Jedan od velikih izazova je i proces obnove zgrada Sveučilišta stradalih u potresu, za zgradu u kojoj djeluje Rektorat ubrzo će biti gotova projektna dokumentacija, nakon čega ide natječaj za izvođače

ji računa. "Alumne trebamo pozvati na Sveučilište i jače uključiti jer su oni naši najbolji promicatelji", rekao je rektor Lakušić.

Razgovoru su pridonijela konstruktivna pitanja i komentari iz publike, a na kraju je predsjednik Saveza Alumni UNIZG prof. Mario Šafran zahvalio rektoru Lakušiću na zanimljivom razgovoru, istaknuvši kako alumni doista jesu snaga našega Sveučilišta i da sustavnim radom možemo očekivati i dobre rezultate, a novoj Upravi zaželio je puno uspjeha u daljnjem radu.

Razgovor je vodio Mislav Togonal. **UNIZG.HR**

NOVI VRIJEDNI UDŽBENICI MEDICINSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

'Kirurgija' i 'Surgery' konkuriraju najboljim svjetskim izdanjima

Ovi udžbenici znatno će unaprijediti i osuvremeniti izobrazbu na području medicinskih znanosti, a u njihovoj su višegodišnjoj pripremi sudjelovala čak pedeset i tri nastavnika Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Pišu **PROF. ŽELJKO SUTLIĆ, PROF. DAVOR MIJATOVIĆ, DOC. GORAN AUGUSTIN I PROF. IVAN DOBRIĆ**

Sporatnim entuzijazmom i na krilima nove Hrvatske krenuli smo sredinom devedesetih godina prošloga stoljeća s pisanjem prvog kompletnog Udžbenika iz opće kirurgije pod vodstvom prof. **Ivana Brađića**. Bio je to 1995. prvi sveobuhvatni udžbenik iz kirurgije, i po ugledu na slične američke udžbenike, koji su do tada bili u upotrebi.

Slična namjera se nastavila dvanaest godina kasnije, također s ciljem pisanja kompletnog udžbenika opće i specijalne kirurgije, uz značajno vertikalno i horizontalno povezivanje poglavlja, ali tehnološki znatno modernije, s

mnoštvom slika, rendgenskih prikaza, boksova izdvojenih natuknica, pitanja za ponavljanje, literature, i sličnih didaktičkih pomagala. Taj udžbenik je 2007. proglašen najboljim udžbenikom za studente na Sveučilištu u Zagrebu.

I nedavno, 2018. godine, odlučili smo se na pisanje novog udžbenika, ali ovog puta samo specijalističkih kirurških grana, u novim formatom, bez vertikalnog i horizontalnog povezivanja tekstova na hrvatskom i engleskom jeziku, te digitalnom inačicama za hrvatsko i engleskom izdanja. Pedeset i tri vrhunska autora, uz podršku i vođenje četiri iskusna urednika, četiri i pol godine su sastavljali udžbenik prožet prikazima novih tehnologija u kirurgiji, minimalno invazivnih procedura, hibridnih operacijskim procedura-

Prof. Davor Mijatović, prof. Ivan Dobrić, prof. Željko Sutlić i doc. Goran Augustin

ma, zahvata potpomognutim robotima, ali ipak pisan pristupačnim jezikom, prvenstveno za studente medicine, a i za ostale grane medicine koje se oslanjaju na modernu kiruršku znanost. Digitalni

tekstovi su na korist nastavnika u pripremanju predavanja i seminara, a studenti ma za kombinirano učenje, uz pisane tekstove i digitalno izdanja, pripremanje vježbi i seminara, pripremu pisanog is-

“

Kirurgija na hrvatskom i Surgery na engleskom jeziku prvi su višemedijski udžbenici za studente medicinskih fakulteta

pita i drugih metoda provjere znanja. Svake dvije godine se digitalno izdanje obnavlja, te nove generacije studenata i čitatelja drži informiranim novim znanjima, vještinama i tehnikama.

Izdanje engleskog udžbenika predstavlja prekretnicu u studiju medicine na engle-

skom jeziku, započetim prije više od dva desetljeća, ali bez pravih domaćih udžbenika za studente na engleskom jeziku. *Surgery* u izdanju Školske knjige jest prvi udžbenik na engleskom jeziku na Medicinskom fakultetu odobren od Sveučilišta u Zagrebu, jednako kao i njegova digitalna inačica. Postojanje udžbenika na engleskom jeziku će, nadamo se, olakšati učenje kirurgije studentima na engleskom jeziku, pridonijeti generalnoj atraktivnosti studija na engleskom jeziku, njegovoj prepoznatljivosti u svijetu, a dignuti i rejting Sveučilišta u Zagrebu.

N. B. postojanje studija i udžbenika na engleskom jeziku višestruko podiže mjesto zagrebačkog Sveučilišta na rejting listama u svijetu. Isto vrijedi za digitalizaciju nastave na pojedinom sveučilištu.

Zaključno s 2022. godinom, neupitno počinje nova era učenja i provjere znanja studenata, bazirana na lako dostupnim digitalnim pomagalima, koja uz klasične pisane udžbenike, definitivno pomažu svima u procesu postizanja zrelog, informatički pismenog i u moderno digitalno društvo integriranih budućih liječnika.

Prelazak iz isključivo logocentričnog u "digitocentrični" svijet podučavanja i učenja čini se sada, s novim alatima, nikada lakšim.

PROF. NIKOLA KOCEIĆ-BILAN, PROREKTOR ZA STUDENTE, NASTAVU I POSLOVANJE

Borit ćemo se za svakog studenta, još snažnije okrenuti stranom tržištu

Želimo približiti koliko je lijepo provoditi studentske dane u Splitu, koliko im benefita odabir studija na našem sveučilištu može donijeti u budućim karijerama, ali uskoro i pružiti neke pogodnosti i popuste koje bi u kulturnim ustanovama, na sportskim manifestacijama i u nekim splitskim ugostiteljskim objektima imali ekskluzivno samo studenti Sveučilišta u Splitu, odnosno njihova iksica

Piše
MILA PULJIZ

Za novog prorektora za studente, nastavu i poslovanje Sveučilišta u Splitu izabran je prof. dr. sc. **Nikola Kočić-Bilan**. Prije funkcije prorektora, obnašao je ulogu dekana Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u dva mandata.

Vašim dolaskom na mjesto prorektora, jedna od prvih novosti jest Smotra Sveučilišta u prosincu, kao i Advent na Kampusu?

– Smotru ćemo održati već u prosincu. Populacija kojoj se obraćamo su maturanti, a oni već krajem godine formiraju svoju odluku o nastavku obrazovanju. Zato ćemo ove godine skupa sa Studentskim centrom i Studentskim zborom napraviti i Advent na Kampusu. Popularne ugostiteljske kućice bit će postavljene na spomenutom trgiću pred ulazom u PMF i stvorit će poseban cjelodnevni predlagdanski šušur u sklopu kojeg bi 16. prosinca bilo predstavljanje studijskih programa našeg sveučilišta uz moto: “Na kampusu biraj, u Splitu studiraj”. Pozivamo zapravo generaciju od 17 ili 18 godina iz cijele regije, a osigurat ćemo i potrebne autobuse iz svih dalmatinskih i hercegovačkih središta, da osjeti dobru energiju našeg kampusa i šarm studiranja na njemu, te da u opuštenoj atmosferi dobiju sve relevantne informacije od studenata i nastavnika o studijskim programima koji ih zanimaju, ali i dožive sve prednosti studiranja u Splitu. Ovakva smotra bi trebala postati tradicija, i to uz jedan prilagođen i opušten narativ i otkaçene parole namijenjene mladim ljudima poput: “Da ti ne dode krampus, pravac na Kampus”.

Sveučilište u Splitu rangirano je kao najbolje u regiji, koji su planovi za njegov daljnji rast i napredak?

– Sveučilište u Splitu ima mnogo jakih sastavnica, a mislimo da ima još prostora za napredak. Ipak, njegovu najveću snagu i posebnost daju mu studenti kojih je blizu dvadeset tisuća, od toga više od šest tisuća izvan naše županije. No, zbog sveopće demografske situacije teško ćemo ostati na tim brojkama ako se ne budemo borili za svakog studenta. Zato im i želimo približiti koliko je lijepo pro-

voditi studentske dane u Splitu, koliko im benefita odabir studija na našem sveučilištu može donijeti u budućim karijerama, ali uskoro i pružiti neke pogodnosti i popuste koje bi u kulturnim ustanovama, na sportskim manifestacijama i u nekim splitskim ugostiteljskim objektima imali ekskluzivno samo studenti Sveučilišta u Splitu, odnosno njihova iksica. Međutim, trebamo se još snažnije okrenuti stranom tržištu i iskoristiti atraktivnost Splita i dobar ranking sveučilišta. Zato bismo trebali povećati broj studijskih programa na engleskom jeziku, kao i broj kreveta u studentskim domovima. Postoji problem i zadržavanja kvalitetnog kadra koji nema prebivalište u Splitu i koji sa svojim asistentskim plaćama ne može plaćati skupe najmove stanova. U tom smislu najavljen građnja još jednog studentskog doma je imperativ, ali i gradnja vrtića na Kampusu i svih onih sadržaja koji mogu pomoći ne samo studentima, već i asistentima i doktorantima do njihovog stalnog zaposlenja.

Kampusu nedostaje i reprezentativna sveučilišna knjižara i suvenirnica, dakle dućan gdje će se moći kupiti sveučilišni udžbenici, te različiti suvenir, majice, kape, sa znakom Sveučilišta i naših fakulteta. Budući da uskoro krećemo s novim vizualom Sveučilišta koji treba na atraktivan način predstaviti i promovirati javnosti, pravi je trenutak da se odmah nakon formiranja web trgovine pokrene i neposredna prodaja u dućanu. Ideja je puno, posla još više, ali za ovaj inicijalni intervju ih je dovoljno izloženo, a i ne valja sve otkrivati odmah pa bih se ovdje zaustavio.

Bili ste dekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u dva mandata.

– Toj instituciji, nekad kao student, a danas kao redoviti profesor pripadam više od 30 godina i osjećam je svojim domom. U dekanskom radu mi je pomagao moj tim prodekana, divnih prijatelja i profesionalaca, s kojima sam zaista dijelio istu viziju, djelovao skladno i uvijek u interesu fakulteta. Tu koheziju smo uspješno prenijeli i na nastavnike i studente, što se najbolje moglo vidjeti na feštama koje smo često organizirali, pogotovo na Benama u povodu Dana PMF-a kada bi zajednička masov-

Zaljubljenik u Split

Prorektor Kočić-Bilan je rođeni Splitsanin i jasno daje do znanja da je “zaljubljenik u splitsku baštinu, u svaku bužu i kantun ovoga grada”. Splitsanin je od koljena čija je obitelj iz Velog Varoša, Bilan mu je obiteljski nadimak, takozvani prišvarak. – Split je jedno od najljepših mjesta na kugli zemaljskoj za život i rad. Zbog povezanosti sa svojim gradom ostao sam trajno u njemu i čak odbio otići na PhD studij u SAD pa sam magistrirao i doktorirao najbliže moguće u tom trenutku, na Sveučilištu u Zagrebu. Razdoblje odrastanja osamdesetih godina u Splitu ostavilo je u mome mladenačkom formiranju najviše traga, od tadašnje glazbe do različitih supkultura koje su tada bile na urbanoj sceni – kazao nam je.

Kampusu nedostaje knjižara i suvenirnica, dućan gdje će se moći kupiti udžbenici i suvenir, majice, kape sa znakom sveučilišta
SAŠA BURIĆ/CROPIX

“Kćeri su mi centar svemira”

Kako provodite slobodno vrijeme?

– Slobodno vrijeme, kada ga uopće imam, znam iskoristiti za mali nogomet, za čitanje koje dobre knjige, no definitivno za druženje s obitelji, najviše sa svojim kćerima, koje su mi centar svemira. Sretan sam što smo supruga i ja na njih prenijeli sve nama bitne životne, ljudske i kršćanske vrijednosti, a na njima je da se svojim sposobnostima, darovima i talentima koje imaju razvijaju i afirmiraju školovanjem. Usput su pokupile i afinitete za nekim mojim hobijima i strastima. Tako je starija kći Petra (17) dobrano uronjena u rock-glazbu, baš planiramo na proljeće otići u Barcelonu na koncert Brucea Springsteena koji se održava u Europi nakon dugo vremena. Mlađa kći Ela (9) sasvim je infetana Hajdukom. Infišana je navijačica koja kao vjerni pretplatnik sa mnom ne propušta nijednu utakmicu Hajduka.

na druženja uz glazbu uživo potrajala do dugo u noć, a studenti i nastavnici su jačali osjećaj pripadnosti ustanovi koja je i time postajala sve prepoznatljivija. Našu raznolikost uspjeli smo pretvoriti u bogatstvo i prednost i zajedničkim radom podići PMF do razine respektabilne ustanove sa 160 zaposlenih, više od 1000 studenata danas i jedne od znanstveno najproduktivnijih ustanova na Sveučilištu. Povećali smo vidljivost fakulteta od lokalne do nacionalne razine, pokrenuli nove diplomske studijske programe Statistika i računarstvo, Podatkovna znanost i inženjerstvo, Astrofizika i fizika elementarnih čestica, a uskoro i Molekularnu biologiju, uspješno smo okončali drugi ciklus reakreditacije. Akreditaciju doktorskog studija Istraživanje edukacije u prirodnim i tehničkim znanostima završili smo s ocjenom visoke razine kvalitete i nakon toga ga upotpunili modulom Matematika i modulom Fizika, a cijeli studij povezali sa sličnim doktorskim studijima u Ljubljani i Umei u Švedskoj.

Uređeni su i prostori nove zgrade Fakulteta?

– Prostore u novoj zgradi preko infrastrukturnog projekta opremili smo znanstveno-istraživačkom opremom vrijednom više od 20 milijuna kuna i s 24 istraživačka laboratorija. Uređenje prostora ispred zgrade i u zgradi je nešto čemu smo posvetili puno pažnje. Pobrinuli smo se da prvi dojam posjetitelja PMF-a bude šarmantan, topao i neodoljiv, da i ta estetska komponenta odražava duh PMF-a. Tako je multifunkcionalni trgić pred zgradom opremljen audio i videoopremom, originalno dizajniranim klupicama i hortikulturno obogaćen, a rado su ga u doba pandemije koristile mnoge sveučilišne sastavnice za različite prigode... Istinski sam uživao biti na čelu PMF-ove zajednice, ali isto tako, predstavlja mi veliko priznanje i čast poziv takog uspješnog rektora kao što je prof. **Dragan Ljutić** da budem dio njegova tima. Uistinu je privilegija svojim idejama doprinostiti izgradnji i ostvarenju vizije velikog i jakog Sveučilišta.

Polje vašeg rada i djelovanja je matematika?

– Nijedan matematičar, pa ni ja, neće vam reći da je to tek posao kojim se bavi i od kojeg živi. Matematika u

Meni Hajduk nije nogomet, uzdignut je na razinu simbola Dalmacije, naših vrijednosti i stila života, on je identifikator našeg podneblja i ljudi
SAŠA BURIĆ/CROPIX

“*Trebamo iskoristiti atraktivnost Splita i dobar ranking Sveučilišta i povećati broj studijskih programa na engleskom jeziku, kao i broj kreveta u studentskim domovima*”

svojoj istinskoj, čistoj esenciji, najdivnija je građevina sazdana od ljudskih ideja i mašte, na čijim stupovima počivaju sve ostale znanosti i osnove ljudskog razmišljanja. U svojoj jednostavnosti i sveobuhvatnosti ona predstavlja temelj svega što je čovjek ikada smislio. Zato s pravom u svakom njezinu djeliću uz ljudski prst možemo osjetiti i Božji dah. Područje moga znanstvenog interesa je matematička grana Topologija, posebno Teorija oblika i Algebarska topologija.

Osnivač te teorije je pokojni akademik **Sibe Mardešić**, jedan od najvećih hrvatskih matematičara, posthumno nagrađen od Sveučilišta. On je zaslužan za osnivanje Topološkog seminara na PMF-u, prve znanstveno-istraživačke grupe u polju Matematike u Splitu, koju trenutno vodim skupa s profesor emeritusom **Vlastom Matijević**. Iako je teorija oblika, tvrdo i usko spe-

cijalizirano područje kojim se bavi ograničen broj matematičara po svijetu, mogu reći da ono dobiva novi zamah upravo u Splitu jer sam samo u posljednjih nekoliko godina imao čak tri doktoranda na Topološkom seminaru. Bavljenje znanosti mi je otvorilo mnoga vrata, gostovao sam na različitim sveučilištima i znanstvenim centrima po gotovo svim kontinentima kao gost ili pozvani predavač i stekao brojna prijateljstva i poznanstva s matematičarima iz cijelog svijeta.

Također, izvan matične ustanove nastavu sam dugi niz godina držao na Fakultetu strojarstva, računarstva i elektrotehnike u Mostaru, Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti u Mostaru, American College of Management and Technology u Dubrovniku, Veleučilištu u Šibeniku i posljediplomskom doktorskom studiju iz matematike u Zagrebu. Jedan dio

mog profesionalnog interesa posvećen je i problematiki matematičkog obrazovanja i metodici, zbog čega sam zadnjih 15 godina član povjerenstva za polaganje stručnih ispita za nastavnike matematike. Kao dekan PMF-a uspio sam pokrenuti odgovarajuće inicijative prema MZO-u koje su rezultirale drugačijim odnosom prema deficitarnim nastavničkim zanimanjima, kao i promjenama odgovarajućih pravilnika. No, sve mjere koje su poduzete došle su prekasno da bismo odmah mogli riješiti problem manjka nastavnika, u prvom redu, matematike. Trebat će i dalje proaktivno raditi na tome.

Osim karijere na Sveučilištu, i Hajduk predstavlja veliku ulogu u vašem životu?

– Postoje kategorije ljudi koji vole nogomet i vole pogledati bilo koju dobru utakmicu, zatim ljudi koji navijaju folklorno za Hajduk i povremeno odu na Poljud i

to uglavnom kada klubu ide dobro, ali postoje ljudi koji doslovno žive uz Hajduk, odlaze i gledaju svaku utakmicu, porazi i pobjede im utječu na tjedno raspoloženje i spremni su i u ozbiljnim godinama sjesti u auto ili kombi i zaprašiti na neko gostovanje. Meni Hajduk nije nogomet, to je pretrivijalno za reći, kao da kažete da je Sv. Duje župna crkva župe Uznesenja BDM, Marjan brdo na splitskom poluotoku ili da je Sveučilište samo asocijacija splitskih fakulteta. Hajduk je uzdignut kao nigdje na svijetu na razinu sveopćeg simbola cijele jedne regije, Dalmacije, svih naših vrijednosti i stila života, on je identifikator našeg podneblja i ljudi, a takvu priču koju Hajduk ima iz svoje bogate, slavne i slojevite povijesti nema niti jedan klub. Vjerujte, mnogi veliki klubovi bi rado pored osvojenih trofeja imali i dio naše osebujne povijesti. No sportski uspjesi se mogu po-

stići ulaganjem i radom, ali jednom ispisana povijest ne može se kupiti.

Obnašali ste i funkciju člana Nadzornog odbora Hajduka.

– Članovi kluba izabrali su me za člana NO-a, a funkciju dopredsjednika NO-a obavljao sam od 2012. do 2015. godine. S ponosom mogu reći da smo klubu koji je tonuo velikom brzinom prema dnu, s minusom više od sto milijuna kuna, vratili financijsku stabilnost i konsolidirali poslovanje, pokrenuli štošta dobrog i stvorili preduvjete za sportski uzlet. Iz tog razdoblja nekako sam najponosniji na neodigrani derbi u Zagrebu kad smo pokazali odlučan stav pod motom “Kontra mraku, kontra sili” i odbili izići na teren zbog najkraće rečeno neravnopravnog i podređenog položaja koji je tada Hajduk imao u nogometnim institucijama i bezakonja koje nismo htjeli trpjeti. Rezultiralo je to velikim skupom podrške na splitskoj Rivi s 40 tisuća ljudi. Za

taj čin Hajduku je dodijeljeno Torcidino Hajdučko srce koje sam u ime kluba preuzeo na terenu u Vukovarskoj na finalnoj utakmici Torcida kupa 2015. godine.

To je nešto najljepše što netko tko diše Hajduk može doživjeti. Nedavno mi je jedan kolega s FESB-a čestitao na izboru za prorektora i rekao u šali da će sada “Ulica voditi Sveučilište” aludirajući upravo na one koji su izjavljivali da u modelu demokratskih izbora “ulica vodi klub” i da bez privatnog vlasnika ne može biti uspjeha. U svakom slučaju ideja narodnog kluba po mojem mišljenju nema nikakvu alternativu, klub treba ostati u vlasništvu Grada Splita i navijača, što se uostalom vidi i po brojcima od 90 tisuća članova, sociosa koji podržavaju ovakav model. Ja sam i kao dekan PMF-a službeno dao potporu toj ideji upisivanjem imena najstarije splitske visokoškolske institucije u tematski park “Za sva vremena”.

PAOLA DANJEK, MAGISTRA LOGOPEDIJE, INOVATORICA I JEDNA OD ZAČETNICA VRIJEDNE APLIKACIJE

TONGUEO POMOĆ U BORBI PROTIV AFAZIJE

Tongueo tim

RAZGOVARAO SINIŠA PELEŠ

Što učiniti kad vi ili netko vama blizak, osoba s kojom ste uvijek mogli podijeliti misli, osoba koja je uvijek znala što reći u pravom trenutku, netko s kime ste uvijek mogli porazgovarati, više ne može ništa reći? To je osjećaj s kojim se moraju nositi ljudi koje pate od afazije, kao i njihovi bližnji. Afazija je stečeni poremećaj koji nastaje kao posljedica moždanog oštećenja, najčešće kao posljedica moždanog udara, i može nastupiti vrlo naglo. Rijetko kad je posrijedi samo govor: osobe koje pate od afazije često imaju poteškoća i s razumijevanjem pisane riječi. Čak se i zvijezda filmskoga serijala *Umri muški*, Bruce Willis, morao povući iz glume nakon što mu je dijagnosticiran taj poremećaj.

Razgovarali smo s Paolom Danjek, magistrinom logopedije i studenticom doktorskoga studija na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Paola je prošle godine sudjelovala na *i-Days*, natjecanju u stvaranju inovacija pod pokroviteljstvom EIT Health zajednice znanja i inovacija, koje organizira Centar za istraživanje, razvoj i transfer tehnologije Sveučilišta u Zagrebu. U sklopu *i-Days*, s kolegicom Barbarom Bilić, studenticom Tekstilno-tehnološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, osmislila je *TONGUEO* (čita se *Tango*), digitalni komunikator koji osobama s afazijom olakšava funkcionalnu komunikaciju u svakodnevним situacijama i omogućuje samostalno vježbanje govora uz praćenje napretka. Svojom su idejom osvojile natjecanje, koje se održalo u Zagrebu, te su ušle u drugi krug natjeca-

nja – *Winners' Event*, gdje su se natjecale protiv 32 tima iz cijele Europe i osvojile visoko treće mjesto. No da bismo razumjeli zašto je jedan ovakav projekt važan, moramo najprije razumjeti afaziju.

Recite nam više o afaziji kao poremećaju, zašto nastaje i s kakvim se sve poteškoćama susreću ljudi koji pate od nje.

– Afazija je stečeni jezični poremećaj koji se javlja kao posljedica moždanog udara te ga karakteriziraju teškoće s jezičnim razumijevanjem i/ili s proizvodnjom govora te teškoće s čitanjem i pisanjem. Zbog teškoća s izgovorom, dosjećanjem riječi ili formuliranjem gramatičkih iskaza, osobe s afazijom često izbjegavaju komunikaciju s drugim ljudima, odustaju od vlastite karijere te se izoliraju od prijatelja i obitelji. *TONGUEO*om želimo pomoći osobama s afazijom da svaki put pronađu prave riječi.

Zašto baš *TONGUEO*, kako ste došli na ideju?

Paola Danjek i Barbara Bilić

“Afazija je stečeni jezični poremećaj koji se javlja kao posljedica moždanog udara, karakteriziraju ga teškoće s jezičnim razumijevanjem i/ili s proizvodnjom govora te teškoće s čitanjem i pisanjem

– Na ideju za *TONGUEO* došli smo tijekom natjecanja *EIT Health Innovation Days (i-Days) 2021.*, na kojem je zadatak bio osmisliti rješenje koje će nekoj skupini ljudi olakšati inkluziju u društvo. Kao probleme koje je potrebno riješiti prepoznali smo teškoće s komunikacijom kod oso-

ba s afazijom i nedostupnost logopedijske terapije. Ideja o digitalnom komunikatoru, koji ujedno olakšava samostalno vježbanje govora osobama s afazijom, rodila se iz mog iskustva rada s osobama s stečenim komunikacijskim, jezičnim i govornim teškoćama u Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice i Kliničkoj bolnici Dubrava, te tijekom doktorskog istraživanja na poslijediplomskom studiju *Poremećaji jezika, govora i slušanja* na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Na kojem principu *TONGUEO* funkcionira, u kojoj ste fazi razvoja aplikacije?

– *TONGUEO* olakšava funkcionalnu komunikaciju te nudi mogućnost samostalnoga vježbanja govora osobama s afazijom. Aplikacija će se moći personalizirati prema potrebama svakoga korisnika te će biti moguće pratiti individualni napredak korisnika. Trenutačno smo u razvo-

noj fazi. Posljednjih smo šest mjeseci u sklopu *SPOCK* inkubatora na Fakultetu elektrotehnike i računarstva radili na razvoju inicijalne ideje te smo razvili funkcionalni prototip *TONGUEO-a*.

Od začetka ideje do danas prošla je godina dana, a vaš se tim u međuvremenu proširio. Tko su članovi vašeg tima?

– U *TONGUEO* timu je Veronika Žunar, studentica Fakulteta elektrotehnike i računarstva, i Luka Matijević, student Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta, koji se bave razvojem softvera, arhitekt Ante Sušić obavlja ulogu UX stratega (engl. *user experience strategist* – osoba koja osmišljava dizajn korisničkoga iskustva), a tim vodim ja, kao magistra logopedije. Kao timu, vizija nam je da *TONGUEO* postane funkcionalno rješenje koje će osobama s afazijom pomoći da svaki put pronađu prave riječi, olakšati oporavak jezičnih funkcija i komunikaciju s okolinom.

Čime se *TONGUEO* ističe među konkurencijom?

– U usporedbi s konkurencijom, *TONGUEO*, uz mogućnost funkcionalne komunikacije, pruža i mogućnost samostalnoga vježbanja govora kroz igre i izazove te praćenje napretka korisnika. Uz to, krasi ga pristupačno korisničko sučelje. *TONGUEO* je jednostavan, prilagodljiv i uzbudljiv.

Što smatrate svojim najvećim uspjehom?

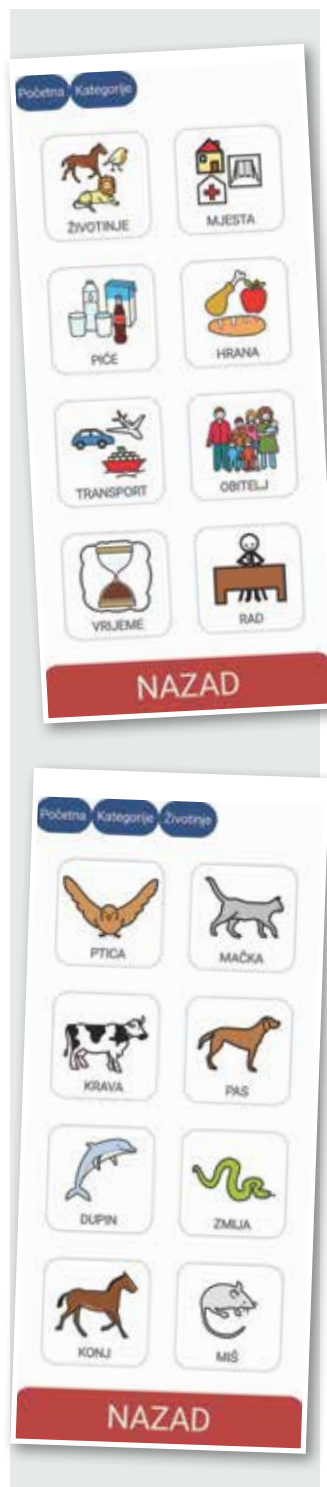
– Iako smo u svibnju 2022. osvojili prvu nagradu na natjecanju *Student DIGI Award* u organizaciji *Jutarnjeg lista*, svojim najvećim dosadašnjim uspjehom smatramo to što smo tijekom razvoja aplikacije koja podupire komunikaciju i sami naučili komunicirati o vlastitim idejama, mišljenjima i osjećajima u sigurnom timskom okruženju. Kao uspjeh doživljavamo i to što drugi ljudi prepoznaju timske vrijednosti koje njegujemo i viziju koju imamo za *TONGUEO*.

***TONGUEO* je nastao na prošlogodišnjem *i-Daysu*, nakon kojeg ste osvojili i treće mjesto na *Winners' eventu*. Kakvi su vaši dojmovi s natjecanja?**

– Prošle su se godine radionice i završno natjecanje održali *online*, putem *Zoom* platforme. Uz stručno vodstvo mentora Mire Hegedića i Filipa Stipančića iz Lean Startupa Hrvatska, u pet smo dana od nule razvili *TONGUEO*, koji smo posljednjega dana natjecanja predstavili žiriju prodajnim prezentiranjem (engl. *pitch*) u trajanju od četr minute. Svakako bismo *i-Days* preporučili i drugima jer pruža mogućnost povezivanja sa studentima s različitih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, učenje od iskusnih mentora te upoznavanja vlastitih talenata. Osvajanje treće nagrade u europskoj konkurenciji na *Winners' Eventu* ispunilo nas je ponosom i motiviralo nas da nastavimo dalje razvijati našu ideju. Uz nagradu je, naravno, došao i osjećaj odgovornosti jer želimo opravdati povjerenje žirija, svih ljudi koji su prepoznali i poduprli našu ideju te krajnjih korisnika.

Hvala vam, Paola, što ste razgovarali s nama. Želimo vam sreću u daljnjem radu!

– Hvala vama na interesu i trudu da predstavite naš projekt.

BRANKO NAD

‘ZDRAVO SVEUČILIŠTE’, HVALEVRIJEDAN PROJEKT
STUDENTSKOG ZBORA SVEUČILIŠTA U SPLITU

Podizanje studentskog standarda na novu razinu

Želi se olakšati pristup zdravstvenoj skrbi jer iako imamo dobru zdravstvenu zaštitu, uvijek nedostaje pravodobnih informacija, koordinacije, što se pogotovo odnosi na studente koji imaju prebivalište izvan Splitsko-dalmatinske županije, a takvih je oko osam tisuća”, kazao je prorektor Koceić-Bilan

PIŠE **MILA PULJIZ**
SNIMIO: **SAŠA BURIĆ/CROPIX**

O dličan projekt, projekt koji će zasigurno oduševiti sve studentice Sveučilišta u Splitu, dolazi od Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu. Naime, riječ je o projektu “Zdravo sveučilište”, a čiji je dio i “Menstrualno zdravlje”, potprojekt kroz koji je osigurano 24 tisuće higijenskih uložaka koji se nalaze u dispencerima u ženskim toaletima svih sastavnica Sveučilišta u Splitu.

Projekt je predstavljen na Sveučilišnom odjelu zdravstvenih studija, gdje je i postavljen prvi dispencer, a o njemu su više rekli Tomislav Milošević, predsjednik Studentskog zbora, prof. Nikola Koceić-Bilan, prorektor Sveučilišta u Splitu, prof. Stipan Janković, pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, i Matea Dolić, zamjenica pročelnika Odsjeka za primaljstvo SOZS-a.

Također je predstavljena i inicijativa vezana uz zdravstvenu skrb studenata Sveučilišta u Splitu koji nemaju prebivalište u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Njima će Studentski zbor u suradnji s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo omogućiti popis dostupnih liječnika kojima se studenti, ako imaju kakvih zdravstvenih problema, mogu javiti svakoga dana.

“Na ovaj način studentski standard se diže na novu razinu. Radi se o tome da se želi olakšati pristup zdravstvenoj skrbi. Iako imamo dobru zdravstvenu zaštitu, uvijek nedostaje pravodobnih informacija, koordinacije, što se pogotovo odnosi na studente koji imaju prebivalište izvan Splitsko-dalmatinske županije, a takvih je oko osam tisuća”, kazao je prorektor Koceić-Bilan.

Što se tiče projekta ‘Menstrualno zdravlje’, shvatili smo da je ovo velik problem, pogotovo s moje strane kao muškoga studenta, mislim da nismo svjesni koliki je to problem i financijski izdatak, naročito za studente kao jednu od najranjivijih skupina

“

Dio projekta je i “Menstrualno zdravlje”, potprojekt kroz koji je osigurano 24 tisuće higijenskih uložaka koji se nalaze u dispencerima u ženskim toaletima svih sastavnica Sveučilišta u Splitu

Tomislav Milošević, predsjednik Studentskog zbora

u društvu. Ova količina uložaka je simbolična, namjera i želja je da ovo bude prvi korak k nečem većem, odnosno da svaka sastavnica financira nabavu higijenskih potrepština tijekom cijele godine, u neograničenim količinama. Ovo je poruka koju u današnje vrijeme moramo pokazati, a nje ćemo utjecati na menstrualno siromaštvo i sram koji su i dalje prisutni u društvu”, kazao je Milošević, spomenuvši i drugi dio projekta, kojim se poboljšava zdravstvena skrb studenata koji nemaju mogućnost nazvati svog liječnika koji se nalazi u drugom gradu, pa i u drugoj državi.

“O ovom problemu smo nekoliko puta razgovarali s doc. Željkom Karin. Upravo će NZJZ omogućiti studenticama ginekološke preglede koji će kroz idućih nekoliko mjeseci biti dostupni nekoliko puta tjedno, besplatno”, dodao je Milošević. Važno je spomenuti da tu projekt ne staje, radi se i na osiguravanju stomatološke i psihološke pomoći svim studentima Sveučilišta u Splitu.

Značenje ovog projekta komentirala je i Matea Dolić.

Šokantni su rezultati istraživanja provedenih na području RH upravo na temu

menstrualnih potrepština. Manje od 10 posto zaposlene populacije ima dovoljna financijska sredstva da si tijekom mjeseca kupi sve higijenske potrepštine. Drugi, možda i važniji dio ovog projekta jesu redoviti sistematski i zdravstveni pregledi, koje naš narod ne koristi u onom opsegu u kojemu bi trebao. Standard je da se jednom godišnje napravi redovni pregled, međutim, i dalje je izlaznost na takve vrste pregleda izrazito mala i zato je jako važno da studenti, dok studiraju i upijaju teoretska znanja, od nas dobiju pravilnu poruku, a to je izgradnja pravilnih zdravstvenih stavova”, kazala je Dolić.

“

Drugi, možda i važniji dio ovog projekta jesu redoviti sistematski i zdravstveni pregledi, koje naš narod ne koristi u onom opsegu u kojemu bi trebao

PREHRAMBENO-BIOTEHNOLOŠKI
FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Boje PBF-a na Dubrovnik EXPO-u 2022.

Sudionici na Dubrovnik EXPO 2022

Dubrovnik EXPO događanje koje promovira obrazovanje i povezuje gospodarstvenike, visokoobrazovne institucije i mlade

PIŠE **BRUNO BOGOVIĆ**

T amo gdje se susreću visokoobrazovne institucije, gospodarski dionici i maturan-ti (budući kolege), a mislimo na događaj *Dubrovnik EXPO*, našao se i predstavio zagrebački Prehrambeno-biotehnološki fakultet.

Prehrambeno-biotehno-loški fakultet Sveučilišta u Zagrebu ove je godine sudjelovao na predstavljanju studijskih programa na regionalnom događanju namijenjenom promociji obrazovanja i suradnje s gospodarstvenicima *Dubrovnik EXPO-u 2022*. Sve informacije o studiju, fakultetu i projektnim suradnjama predstavljao je PBF-ov tim: prodekanica za nastavu prof. dr. sc. Ana Vukelić, voditeljica studija Biotehnologija prof. Anita Slavica i studenti Mislav Kos te Luka Demo.

Profesorica Ana Vukelić za Universitas je podijelila svoje iskustvo sa samog događanja:

– *Dubrovnik EXPO* bio je jako lijepo organiziran, u jednoj ugodnoj atmosferi. Događaj je bio i dobro medijski popraćen (što od strane domaćih, a što medija iz re-

gije). Kako smo se mi kao fakultet tamo predstavili? Dojma sam da smo puno odradili u smislu predstavljanja. Ljudi su se jako raspitivali, najviše za naš studij Nutricionizam. Imali smo dva studenta kojima su posjetitelji bili jako zadovoljni kako su predstavili fakultet.

Što se posjetitelja, djece i mladih tiče, mogu reći da ih je bilo iz svih krajeva: Mostara, Crne Gore te iz okolice. Postignuta su i neka nova prijateljstva, kao i buduće suradnje unutar Sveučilišta u Zagrebu –zaključuje profesorica Vukelić.

Dubrovnik EXPO 2022

universitas

impressum ♦ universitas ♦ hrvatske sveučilišne novine

♦ redakcija ♦ Branko Nad ♦ Tatjana Klarić Beneta ♦ Petar Šarić

♦ Gordana Alfrević

♦ nakladnički savjet ♦ prof. Ante Čović, predsjednik

♦ prof. Goran Kardum ♦ prof. Zoran Curić ♦ prof. Mislav Grgić

♦ Red. prof. Kažimir Hrašte ♦ prof. Mirjana Matijević Sokol

♦ prof. Vesna Barić-Punda

♦ fotografije ♦ Cropix

♦ glavna urednica ♦ Mila Puljiz ♦

zamjenik glavne urednice ♦ Petar Bilobrk

♦ nakladnici ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu

♦ za nakladnike ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Stjepan Lakušić, rektori

♦ adresa redakcije ♦ Ruđera Boškovića 31, 21000 Split

♦ telefon 021 558 255

♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas;

www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

Prof. LIDIJA VUJIČIĆ, UČITELJSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U RIJECI

Reforma obrazovanja je evolucijski proces, a ne revolucijski!

Kada već redovito govorimo o investicijama u budućnost, onda moramo biti svjesni da te investicije kreću od ulaganja u rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Dakle, budući političari i poduzetnici su već danas u vrtiću

RAZGOVARAO I SNIMIO:
BRANKO NAĐ

Na nedavno održanoj međunarodnoj KOMPAS konferenciji o ranome i predškolskom odgoju i obrazovanju u Osijeku, prof. Lidija Vujičić, voditeljica Centra za istraživanje djetinjstva Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, održala je zanimljivo plenarno predavanje o povezivanju istraživanja i prakse, odnosno o svim izazovima inicijalnog obrazovanja odgajatelja.

Prema njenim riječima, glavnu kariku cijelog sustava ranog i predškolskog odgoja čine odgajatelji, odnosno njihovo obrazovanje. I važno je otkriti način kako ulaganje u obrazovanje odgajatelja učiniti što kompatibilnijim potrebama odgojno-obrazovnog procesa:

- Od ove godine na našem riječkom sveučilištu vodim projekt "UNIRI CLASS", razvoj praktičnih kompetencija za budućnost (puni naziv projekta: Model integrirane stručne prakse studenata budućih odgajatelja: društveno korisno učenje i pomoć poslodavcima u osiguravanju nedostatnog broja stručnog kadra u radu s djecom rane i predškolske dobi), kojim razvijamo model stručne prakse studenata, budućih odgajatelja, a koji unutar studijskog programa imaju obvezni rad u dječjem vrtiću. Kroz taj obvezni tromjesečni rad, u kontinuitetu, student je svakodnevno involviran u odgojno-obrazovne procese neposrednog rada s djecom. Time smo ujedno doskočili gorućem problemu u hrvatskome društvu, a to je nedostatak odgajatelja na tržištu rada. Razmišljali smo kako već na trećoj godini preddiplomskog sveučilišnog studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje studente uključiti u rad, naravno uz praćenje njihovih mentora, i kako razviti sustav zajednice učenja, u kojoj participiraju i studenti i odgajatelji odnosno praktičari te sami sveučilišni nastavnici, s Učiteljskog fakulteta. To je koncept koji razvijamo, napominjem za koji je potrebno osigurati i kvalitetne preduvjete na kojima radimo od 2012. godine u nekoliko etapa, a koji bi mogao doprinijeti ublažavanju ove sada već urgentno-kritičke situacije u kojoj se nalazi rani i predškolski odgoj, s obzirom na nedostatak stručnoga kadra.

Baš u vrijeme održavanja KOMPAS konferencije, u Zagrebu se održava pro-

svjed vrtićkih i jasličkih djelatnika, koji ukazuju na premale plaće, nepoštivanje pedagoškog standarda, slabu opremljenost svojih ustanova. Što to govori o odnosu države spram sustava ranog i predškolskog odgoja? Vrtići su uvijek nekako na margini, sa strane, zar ne?

-To je, nažalost, točno, ali je takvo stanje i potpuno pogrešno. Kada već redovito govorimo o investicijama u budućnost, onda moramo biti svjesni da te investicije kreću od ulaganja u rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Dakle, budući političari i poduzetnici su već danas u vrtiću. I koliko snaga društva bude usmjerena na kvalitetu upravo tog dijela sustava, toliko ćemo uživati u benefitima kasnije. Ulaganje u visoku kvalitetu sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja je pametna i učinkovita investicija jer se tako stvara temelj za cjeloživotno učenje, a istovremeno i učinkovita socijalna investicija. Istraživanja i znanstvene studije pokazuju da samo visokokvalitetni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja vode cjelovitom razvoju djeteta i svih njegovih potencijala. Podsjećam, da se obrazovanje odgajatelja te broj djece po odgajatelju i veličina odgojne skupine smatraju ključnim strukturnim pokazateljima kvalitete sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Iz tih razloga ulaganje u kvalitetu sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja mora biti kontinuirano.

Jesmo li svjesni koliko je teško, pa onda i odgovorno, raditi s vrlo malom djecom?

-Bojim se da nismo. Vrlo često kažem, što je dijete mlađe, ono treba odraslu osobu – profesionalca s višom razinom obrazovanja. Jer, malo djeteta, mališan od godine dana ne može izreći što želi i što mu nedostaje. Za to mu treba visokoobrazovani profesionalac, koji će razumjeti sve djetetove potrebe. I facijalnu ekspresiju i sve drugo što uključuje i njegu i odgojno-obrazovni rad kao dva izrazito povezana procesa. Razvoj kompetentnog odgajatelja zahtjeva sinergiju znanja, sposobnosti i djelovanja, čemu u velikoj mjeri doprinosi razina kvalitete planiranja i ostvarenja stručno-pedagoške prakse kao važnog segmenta inicijalnog obrazovanja budućih odgajatelja. Dobro organizirano praktično osposobljavanje pretpostavlja partnerstvo fakulteta i vježbaonica, suradnju s primje-

reno osposobljenim odgajateljima mentorima, kvalitetnu pripremu studenata za rad s djecom te analizu njihovih iskustava na osnovi stečenih teorijskih spoznaja. Integracija teoretskog i praktičnog udjela u programima inicijalnog obrazovanja neizostavna je u procesu razvoja ključnih kompetencija odgajatelja. Iz svega navedenoga izazov koji projektom želimo riješiti ide u dva smjera o kojem ću danas govoriti. Prvi, želimo unaprijediti razvoj praktičnih kompetencija studenata povezivanjem i integriranjem nastave kolegija na trećoj, završnoj godini, povezujući teoriju i praksu, a time i povezivanje nastavnika izvoditelja kolegija. Drugi naš izazov je omogućiti studentima i studentima završne godine sveučilišnog preddiplomskog studija ulazak u profesiju i svijet rada učinkovitim modelom za njihovo stjecanje praktičnih kompetencija. Na taj način razvijat će se trajnija povezanost studenata i, u ovom slučaju, najveće institucije ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Gradu Rijeka.

Nedostaje nam odgojitelja, nedostaje nam vrtića i jaslica. Kako to da u Hrvatskoj za sve ima novca, i vojne avione i sportske dvorane, ali nema za nove vrtiće?

-Kao znanstvenica s dugogodišnjim praktičnim iskustvom, koja je svoju znanstvenu karijeru gradila utemeljenu na praksi, i ponovo je propitivala u teoriji, ukazujem na potrebu sustavnog i jasnog određenja nacional-

“

Ako roditelj nema percepciju da je ulaganje u taj sustav investicija u budućnost, ako ne shvaća da su dobro plaćeni i poštovani odgajatelji i učitelji ključni za sreću i uspjeh njegova djeteta, pa onda i cijelog našega društva, teško da možemo izbjeći sve te pritiske o kojima govorite

ne strategije razvoja i praćenja sustava ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Danas govorimo o institucijskom djetinjstvu. Na temelju znanja o djetinjstvu i djece u svakodnevnome životu u društvu, podložnom stalnim promjenama na globalnoj razini, djetinjstvo se shvaća kao društvena pojava nastala u određenome povijesnom i kulturnom kontekstu. Sve to upućuje na dinamičan odnos između strukturnih uvjeta u društvu, izazova u politici i djece kao sukonstruktora vlastita identiteta i kulture koja aktivno pridonose stvaranju vlastita djetinjstva i na taj način osiguravamo prava djece i dječje perspektive kao ključne riječi u recentnim svjetskim istraživanjima. Temeljno je pitanje stvaranja optimalnoga okruženja za učenje, odgoj i obrazovanje u institucijskim uvjetima. Ako se zalažemo za takav pristup, a drugog izbora nemamo jer znanstvene studije i istraživanja upravo to i potvrđuju, dokumenti obrazovnih politika Europske unije, onda se zna što treba činiti. Nužno je i pitanje redefiniranja obrazovanja učitelja na što upozorava Morin (2002) jer dolazi do sve veće, sve dublje i sve ozbiljnije neusklađenosti između, naših rascjepkanih i razdvojenih znanja, posloženih u pretince i realiteta ili problema koji su svakim danom sve više i više polidisciplinarni, transverzalni, multidimenzionalni, transnacionalni, planetarni i globalni.

Spomenut ću jednu ideju koju razvijamo na riječkome sveučilištu, u suradnji s Gradom Rijekom, po uzoru na sveučilišta u razvijenim zapadnim zemljama. Naime, unutar sveučilišnog Kampusa radimo na osnivanju dječjeg vrtića u kojem bi zajednički sa studentima, odgajateljima praktičarima, stručnim suradnicima, sveučilišnim nastavnicima istraživali i razvijali različite programe unutar našeg Centra za istraživanje djetinjstva, kao jedne interdisciplinarne arene u poveivanju akademske zajednice i okruženja. Istovremeno tim projektom omogućujemo širenje kapaciteta za obuhvat djece rane i predškolske dobi.

Nikako da te naše odgojno-obrazovne reforme zažive...

Vjerujem da je to zbog toga što se krivo gleda na pojam reforma. Mijenjati sustav odgoja i obrazovanja se ne smije svoditi na tektonske promjene i oštre rezove. U sustavu nam treba evolucija, a ne revolucija. Hajdemo se za promjenu početi baviti evolucijom, dubinskim pogledom na problematiku što ću pokušati pojasniti. Sustav ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja određuje se na načelima demokratičnosti, pluralizma, jednakih mogućnosti, autonomije, razvojnosti, cjelovitosti i interdisciplinarnosti. Svrha institucijskoga ranoga odgoja i obrazovanja jest uspješno zadovoljavanje potreba i samoaktualizacija djeteta od šest mjeseci života do polaska u osnovu školu. Usmjeren je uvažavanju i razvoju djetetove osobnosti, njegovih sposobnosti, životno važnim znanjima i sposobnostima te vrijednostima kulture kojoj dijete pripada. Iz perspektive cjeloživotnoga učenja, odgajatelj nije više onaj koji izvršava tuđa mišljenja, naloge ili

“

Čini mi se da bismo se morali vratiti na početak, na bazična humanistička polazišta, koja nam svima nedostaju

programe, nego bi trebao postati istraživač realnih procesa učenja i stvaranja znanja, autor novih pedagoških putova i procesa koji bi prevladali podijeljenost između teorije i prakse. Takav pristup istraživanju u konkretnim uvjetima odgojno-obrazovne ustanove povećava svijest ljudi o njihovoj vrijednosti, o traženju smisla u ili o onome što rade, razvija se sposobnost razumijevanja i interpretacije onoga što se promatra, kao i mogućnost sve kvalitetnijih rasprava o dilemama i zabudama, povećava se mogućnost pronalaženja sve boljih ili kvalitetnijih rješenja problema. Iz tih razloga obrazovanje i odgoj mladih generacija nameće potrebu da prosvjetni radnici budu u osnovi ukupnih transformacija društva i glavni nosioci tih promjena. Uloga trajnoga profesionalnoga razvoja i cjeloživotnoga učenja ključna je pretpostavka za razvoj i konsolidaciju profesionalnoga identiteta. Drugim riječima, rješenja moraju biti teorijska i praktična. Dok je teorija generalizirano konceptualno znanje, praktična teorija je perceptualno znanje, osobno relevantno i blisko povezano s danim kontekstom. Collinson i sur. (2009) navode da reforma školstva u 21. stoljeću ovisi o proširenom sudjelovanju učitelja u stvaranju politike obrazovanja, usklađenim vladinim pravilima u svim agencijama te suradničkim diferenciranim modelima za cjeloživotni profesionalni razvoj. Isti autori naglašavaju da će različit i diferenciran profesionalni razvoj, zajedno sa suradničkim modelom za promjenu koja uključuje sudjelovanje učitelja u stvaranju odgojno-obrazovne politike te većom povezanošću između samih

agencija, pridonijeti bo-

ljem razumijevanju i boljem ostvarenju obrazovne politike u školama. Eksperti za nastavu i učenje su pedagozi, a ne političari, državni činovnici i kompanije koje izrađuju standardizirane testove (Armstrong, 2008), a obrazovanje i odgoj mladih generacija nameće potrebu da prosvjetni radnici budu u osnovi ukupnih transformacija društva i glavni nosioci tih promjena (Ruairc, 2010). Iz tih razloga o odgajatelju profesionalcu, ali i o studentu, budućem odgajatelju, raspravljamo kao o istraživaču koji svakodnevno, zajedno s djecom razmišlja i raspravlja o svome radu te kontinuirano isprobava načine i putove stvaranja znanja u konkretnim uvjetima u ustanovi.

Kakve su nove kompetencije jaslički i vrtički djelatnici stekli tijekom protekle dvije pandemijske godine? Što su naučili sami, a što im je sustav pružio kroz organiziranu edukaciju?

Teške su to bile godine, nikome nije bilo lako, i sigurna sam da svi nosimo neke posljedice tih zatvaranja. Istovremeno, temeljno je pitanje što smo naučili iz tih situacija? Jesmo li se promijenile naše vrijednosti, pogled na život, jesmo li počeli cijeniti one naše svakodnevne interakcije? Znamo li sad drugačije komunicirati, znamo li prepoznati vrijednosti koje smo zaboravili? Čini mi se da bismo se morali vratiti na početak, na bazična humanistička polazišta, koja nam svima nedostaju. Ono što je pandemija donijela dobroga, ako možemo tako govoriti, jest to da smo više naučili koristiti i prihvatiti digitalne medije, različite elektroničke platforme. Ne govorim, dakako, o društvenim mrežama koje promoviraju uvijek neke nove miskoncepcije, nego o protočnosti i profesionalnome povezivanju svih nas koji radimo u sustavu odgoja i obrazovanja. Znanje i dijeljenje znanja, susrete uživo zamijenili su virtualni sastanci i konferencije i sve nas je to pokrenulo da bismo konstruktivni, fleksibilni, pronalazimo kreativna rješenja. Polazište da o odgajateljskoj profesiji raspravljamo u kontekstu cjeloživotnog učenja u kojem obrazovanje odgajatelja podrazumijeva stalan stručni razvoj i obuhvaća cijeli raspon profesionalne karijere pojedinca koja će ga osposobiti za napredovanje i prilagodbu novim zahtjevima tijekom njihove karijere odgovor je na izazove suvremenih društvenih zbivanja koje ka-

rakterizira vrijeme snažnih promjena na početku 21. stoljeća. Svojim djelovanjem nastojimo ukazati na važnost učiteljske i odgajateljske profesije u društvu pred koje se postavlja sve više izazova.

Nedavno sam dekana zagrebačkog Učiteljskog fakulteta pitao koliko je moguće studente pripremiti na sve one pritiske roditelja, okoline i moćnika, a koji ih zasigurno čekaju jednog dana kada uđu u vrtiće i razrede. Afera “Daj pet” samo je vrh ledenice sante...

-Moram prije svega reći da roditeljstvo zaista jest najteže zanimanje na svijetu. I kada postanete roditelj, nitko vam ne daje uputu kako se nositi s time. Usporedbe radi, ako je treba napraviti, kada kupite perlicu za rublje, s njom dobijete i uputstvo za korištenje. Novi roditelji takvo uputstvo ne dobivaju. I zato bi trebalo razgovarati koliko se u našem društvu radi na osposobljavanju ili pružanju podrške roditeljima za roditeljsku ulogu? Na našem Sveučilištu mladim studentima osmišljavamo kolegije i programe koji će ih usmjeravati na jačanje roditeljskih kompetencija i na razumijevanje roditeljske uloge. To nipošto nije lako. Dapače, poprilično je to složeno postići na terenu, kao što ste rekli, kada se uđe u vrtić ili u razred. Ima roditelja koji imaju različite razine zahtjevnosti, a to je opet povezano s društvenim statusom i ugledom ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Ako roditelj nema percepciju da je ulaganje u taj sustav investicija u budućnost, ako ne shvaća da su dobro plaćeni i poštovani odgajatelji i učitelji ključni za sreću i uspjeh njegova djeteta, pa onda i cijelog našega društva, teško da možemo izbjeći sve te pritiske o kojima govorite. U obavljanju svoje profesionalne uloge od odgajatelja se očekuje pružanje potpore djeci i njihovim obiteljima za što su potrebna složena znanja, vještine i kompetencije te duboko razumijevanja razvoja djeteta i znanja iz područja pedagogije ranog djetinjstva i učenja u institucijskom kontekstu. Naše studente učimo koliko je važno roditeljima objasniti da je upravo vrtić najvrednija stepenica u izgradnji kvalitetnih ljudi. I pravo vrijeme da roditelji budu uključeni u sve što se u vrtiću događa. Kada jednom vide taj svijet iznutra, više će cijeniti i odgojitelje i učitelje. Međutim, i to je dio te evolucije koja nam u sustavu treba, nikako revolucija.

BIOGRAFIJA

Prof. Lidija Vujičić, pedagoginja u dječjem vrtiću, viša savjetnica za predškolski odgoj (od 1994. do kolovoza 2005. radi pri Ministarstvu prosvjete i sporta, Zavodu za unapređivanje školstva, Odsjeku u područnoj jedinici Rijeka), sveučilišna profesorica, pročelnica odsjeka, prodekanica za nastavu i studente, prodekanica za znanost i međunarodnu suradnju, dekanica Učiteljskog fakulteta u Rijeci u dva mandata (od 1. 10. 2016. do 30. 9. 2019. i od 1. 10. 2019. do 30. 9. 2022.). Redovita profesorica iz znanstvenog područja društvenih znanosti, polje pedagogija.

Njezini znanstveni interesi uključuju: rani i predškolski odgoj i obrazovanje i tranzicija prema primarnom obrazovanju; nova paradigma djeteta i djetinjstva; kultura odgojno-obrazovne ustanove; (su)konstrukcija kurikula; okruženje za učenje; inicijalno obrazovanje odgajatelja; profesionalni razvoj učitelja/odgajatelja; akcijska istraživanja. Predaje na sveučilišnom preddiplomskom i diplomskom studiju RPOO-a na Učiteljskom fakultetu. Na poslijediplomskom sveučilišnom (doktorskom) studiju pedagogije i poslijediplomskom specijalističkom studiju za ravnatelje odgojno-obrazovnih ustanova Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Koautorica je suvremene koncepcije prvog sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija za obrazovanje odgajatelja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Gostujući je nastavnik na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Beogradu, Katedri za predškolski odgoj, Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Ljubljani i Pedagoškom fakultetu u Kopru, Univerze na Primorskem.

Kao istraživačica vodila je ili sudjelovala u nekoliko znanstvenih projekata, objavila je niz znanstvenih radova, uredničkih knjiga te je aktivno sudjelovala na brojnim međunarodnim i domaćim skupovima. Održala je brojne stručne seminare, radionice, praktikumne na razini županija ili države za stručne djelatnike vrtića i osnovnih škola. Voditeljica je akcijskih istraživanja usmjerenih na unaprjeđivanje prakse u nekoliko dječjih vrtića. Predsjednica ispitnog povjerenstva za polaganje stručnog ispita odgajatelja za područje Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske županije.

Članica i voditeljica niza ekspertnih radnih skupina (savjetodavnog odbora za dječju participaciju UNICEF-a Hrvatske, za izradu nacionalnih standarda zanimanja, kvalifikacije, licenciranje i dr.), članica uredništva međunarodnih časopisa i recenzentica. Članica je međunarodnih organizacija EECERA-e, ATEE-a, OMEP-a (World Organization for Early Childhood Education), Udruge za razvoj visokoga školstva “Universitas”, HPD-a i članica predsjedništva Hrvatskog udruženja za obrazovna istraživanja (podružnica European Educational Research Association – EERA). Članica predsjedništva međunarodne organizacije “Hope For Children” CRC Policy Center. Utemeljiteljica i predstojnica Centra za istraživanje djetinjstva Učiteljskog fakulteta u Rijeci od 2012. godine.

Autorica je znanstvenih knjiga: Istraživanje kulture odgojno - obrazovne ustanove (2011), Poticanje razvoja znanstvene pismenosti u ustanovama ranog odgoja (2016), u suautorstvu Okruženje za učenje i kultura ustanove (2018), Integrirano učenje uz pokret u ustanovama ranog odgoja (2021) i Poticajno okruženje za učenje i poučavanje: razvoj kompetencija studenata (2021) u suradnji s Pedagoškim fakultetom iz Kopra. Objavila je dva priručnika u suautorstvu: Vrtić kao dječja kuća (2000) i Vrtić u skladu s dječjom prirodom (2002). Priručnik u suautorstvu: Standardi kvalifikacija i unapređivanje kvalitete studijskih programa odgajatelja i učitelja (2016). Upisana je u bazu istraživača Europske znanstvene zaklade (European Science Foundation – ESF) (od 11. svibnja 2012.).

Ekipa je uživala!

EKONOMSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU
SUORGANIZATOR CERCIRAS LJETNE ŠKOLE 2022.

Dekan Vinko Muštra: Ovo je dokaz naše međunarodne prepoznatljivosti!

CERCIRAS je akcija koja pomaže povezivanju istraživačkih inicijativa diljem Europe i šire, te omogućuje istraživačima i inovatorima da razvijaju ideje u području znanosti i tehnologije dijeleći ih s kolegama

Krajem rujna na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Splitu održala se "CERCIRAS ljetna škola 2022." na kojoj je sudjelovalo 26 polazni-

ka i predavača iz 14 zemalja, a glavne teme predavanja su bile vremenska predvidljivost, energetski proračun, analiza složenih sustava temeljena na simulaciji i sustav mješovite

kritičnosti.

CERCIRAS (Connecting Education and Research Communities for an Innovative Resource Aware Society) je akcija financirana u okvi-

ru COST (European Cooperation in Science and Technology) programa koji pomaže u povezivanju istraživačkih inicijativa diljem Europe i šire, te omogućuje istraživačima i

inovatorima da razvijaju ideje u području znanosti i tehnologije dijeleći ih s kolegama.

Osim na predavanjima, polaznici su se družili i na raftingu na rijeci Cetini i bili su oduševljeni. Prof. Tullio Vardanega sa Sveučilišta u Padovi bio je zadužen za osmišljavanje programa škole.

Vodili smo se prokušanim receptom kako bi sve bilo uspješno. Bili smo smješteni u istom objektu, u blizini predavaonica, odabrali smo manje zanimljivih tema, kombinirali teoriju s praksom, angažirali angažirane voditelje i guštali u rekreaciji, konkretno u raftingu – kazao je.

Prof. Maja Hanne Kirkeby iz Roskilde University u Danskoj također ima samo riječi hvale, kao i njezin kolega prof. Martin Schoeberl s Tehničkog fakulteta u Danskoj. Saimir Yzeiri, polaznik škole iz Turske, hvali kako je sve bilo odlično organizirano, a prof. dr. Ivana Bilić sa splitskog Eko-

nomskog fakulteta je oduševljena što je Upravni odbor COST akcije prihvatio njezin prijedlog da budu domaćini CERCIRAS ljetne škole 2022.

Ovo je još jedan dokaz međunarodne prepoznatljivosti EFST-a kao centra internacionalnih edukativnih aktivnosti u ovom dijelu Europe. Prisutnost studenata i predavača s najprestižnijih visokoškolskih ustanova iz Europe i svijeta osnažuju jedinstvenost i posebnost Ekonomskog fakulteta u Splitu, što je nedavno dobilo i prestižnu potvrdu od najznačajnije međunarodne akreditacijske kuće – EFMD-a. Naime, preddiplomski i diplomski studiji poslovne ekonomije su jedini studiji na hrvatskom jeziku u RH koji imaju navedenu akreditaciju i time svrstavaju EFST u krug najprestižnijih institucija u polju ekonomije u svijetu – izjavio je dekan Ekonomskog fakulteta prof. Vinko Muštra.

D.B.

FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, STROJARSTVA I BRODOGRADNJE

Sudjelovanje FESB-a u projektu DONES

Piše
MILA PULJIZ

U okviru fuzijskog programa *EUROfusion* postoji potreba za izgradnjom međunarodnog postrojenja za ozračivanje materijala u svrhu projektiranja prve fuzijske elektrane DEMO. Projekt *International Fusion Materials Irradiation Facility-Demo Oriented Neutron Source* (IFMIF-DONES), u čijoj je realizaciji Hrvatska uz Španjolsku vodeća zemlja, jedan je od ključnih projekata Europske fuzijske strategije (European Roadmap to the Fusion Energy).

DONES predstavlja ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures) projekt u kojem Hrvatska igra iznimno značajnu ulogu, a radi se o uređaju koji po značaju dolazi odmah iza ITER-a

(International Thermonuclear Experimental Reactor). IFMIF-DONES je krucijalan za razvoj fuzijske elektrane DEMO pošto će svi materijali u fuzijskog elektrani biti izloženi neutronsom zračenju kao na površini Sunca tj. intenziteta 10^{22} fuzijskih neutrona u sekundi.

Primjerice neutronske generatori danas su najviše intenziteta do 10^{10} n/s. U provedbi projekta, uz Hrvatsku i Španjolsku sudjeluju još Belgija, Francuska, Italija, Mađarska, Njemačka, Poljska, Portugal i Velika Britanija uz EUROATOM, EUROfusion te Japan, kao promatrač. DONES se gradi na lokaciji u Granadi u Španjolskoj, sukladno zajedničkom prijedlogu Španjolske i Hrvatske. Hrvatsko-španjolski forum istraživanja nuklearne fizike održao se u Zagrebu 17. studenoga 2022. Na forumu IFMIF-DONES sudjelovali

su španjolski kralj Filip VI. i hrvatski predsjednik Zoran Milanović, prilikom čega je potpisan Sporazum o suradnji između Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske te Ministarstva znanosti i inovacija Kraljevine Španjolske. Što se tiče Hrvatske, DONES otvara nova područja istraživanja vezana za napredne fuzijske materijale, neutronske snopove, upravljanje opremom u ozračenom području, projektiranje i upravljanje linearnim akceleratorima velike snage, tehnologiju tekućih metala, te niz drugih komplementarnih istraživanja i s njima povezanih tehnologija. Hrvatski konzorcij *DONES.HR čine Institut "Ruder Bošković"* (voditelj konzorcija, dr. Tonči Tadić je predsjednik konzorcija te Hrvatske fuzijske istraživačke jedinice), *Institut za fiziku Sveučilišta u Zagrebu, Priro-*

doslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Sveučilište u Zagrebu, Metalurški fakultet, te Sveučilište u Splitu, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje (FESB). Fuzijsku istraživačku grupu na FESB-u koja je na problemima fizike plazme i fuzijske tehnologije aktivna od 2012. vodi prof. dr. sc. Dragan Poljak, a članovi tima su još izv. prof. dr. sc. Silvestar Šesnić i dr. sc. Anna Šušnjara. Svi članovi grupe bili su aktivni u radnim paketima ITER-a za matematičko modeliranje ravnoteže plazme i transportnih jednadžbi dok na DONES projektu aktivno sudjeluju prof. Poljak i dr. Šušnjara na radnom paketu za stohastičku obradu neutronske snopove. Prof. Poljak ujedno je i predstavnik FESB-a u Upravnom odboru konzorcija DONES.HR.

ODLUKA DRŽAVNOG ODBORA
ZA PODJELU DRŽAVNIH NAGRADA

Nagrade za znanost dobilo četvero Splitskana

PIŠE **DIANA BARBARIĆ**

Državne nagrade za znanost za 2021. godinu dobilo četvero znanstvenika sa Sveučilišta u Splitu, a među njima je po dvoje profesora Medicinskog fakulteta i Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje. Odlučio je tako Odbor za podjelu državnih nagrada za znanost na čelu s **Gordanom Jandrokovićem**, predsjednikom Hrvatskog sabora.

Nagradu za životno djelo iz područja biomedicine i zdravstva dobio je prof. **Željko Dujić** s Medicinskog fakulteta. Prof. **Sandro Nižetić** s FESB-a dobitnik je godišnje nagrade za znanost iz područja tehničkih znanosti, dok je prof. **Ivana Novak Nakir** s Medicinskog fakulteta dobitnica godišnje nagrade iz područja biomedicine i zdravstva. Kuri-ozitet je da je profesor Nižetić već po drugi put dobitnik ove nagrade!

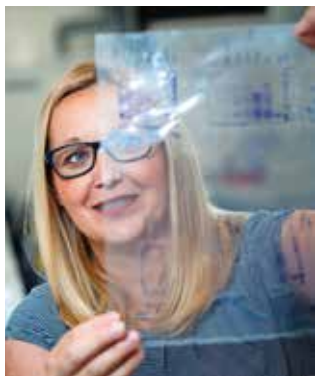
Dr. sc. **Anna Šušnjara** s FESB-a je, pak, dobitnica u kategoriji Godišnje nagrade za znanstvene novake u području tehničkih znanosti.

Medicinari

Glavni znanstveni interes profesora Željka Dujića je humana fiziologija u području utjecaja okoliša na ljudsko tijelo (hipoksija, hiperoksija, hiperkapnija, hiperbarija, SCUBA i ronjenje na dah, tjelovježba...).

Objavio je više od 180 radova u vodećim međunarodnim časopisima i spada među najcitiranije znanstvenike iz fiziologije ronjenja. Njegov znanstveni doprinos odnosi se na sljedećih šest područja istraživanja humane fiziologije: utjecaj slezene pri dugotrajnom zadržavanju daha prilikom ronjenja te pri aktivaciji simpatičkoga živčanog sustava; karakterizacija simpatičkih neurona tijekom dugotrajnog zadržavanja daha u vrhunskih ronilaca na dah i bolesnika sa zatajenjem srca; cerebrovaskularne adaptacije tijekom ekstremne hipoksije; utjecaj nevoljnih kontrakcija respiracijskih mišića na povećanje perfuzije mozga u ekstremnoj hipoksiji; pojava asimptomatskih patofizioloških promjena u funkciji endotela većih arterija, srca i pojave edema pluća nakon SCUBA ronjenja; novačćenje intrapulmonalnih šantova nakon SCUBA ronjenja i pojava arterijalizacije venskih plinskih mjehurića s opasnošću od embolizacije vitalnih organa.

Svoja bazična otkrića uspješno je primijenio u kliničkoj praksi u bolesnika sa zatajenjem srca, hipertenzijom, kroničnom plućnom bo-

Ivana Novak Nakir

Sandro Nižetić

Željko Dujić

Ana Šušnjara

lešću, moždanim udarom, tetraplegijom te opstruktivnom apnejom u snu. Profesor Željko Dujić jedan je od najpoznatijih hrvatskih fiziologa i priznati stručnjak. Ništa manje nije vrijedan i njegov doprinos međunarodnoj afirmaciji Medicinskog fakulteta i cijelog Sveučilišta u Splitu.

Njegova kolegica prof. Ivana Novak Nakir, redovita profesorica Medicinskog fakulteta, međunarodno je prepoznata znanstvenica u području autofagije. U 2021. godini objavila je dva znanstvena rada od kojih je jedan originalni znanstveni rad u kojemu se prikazuje otkriće uloge receptora BNIP3L/NIX u procesu ukl-

njanja mitohondrija, a drugi je pregledni rad kojim se predstavljaju dosadašnje spoznaje o ulozi spomenutog receptora u mitofagiji. Ti radovi dio su višegodišnjega prednog istraživanja procesa autofagije kao staničnog mehanizma diferencijacije, održavanja metaboličkog zdravlja, uklanjanja tumorskih stanica, ograničavanja upalnog procesa, prevencije neurodegeneracije i općenito procesa koji usporavaju starenje i pojavu bolesti. Međunarodna prepoznatljivost dosadašnjih istraživanja ogleda se u broju citata te u činjenici da je prof. Ivana Novak Nakir jedna od autorica smjernica za analizu autofagije.

FESB-ovci

Prof. Sandro Nižetić imao je značajna znanstvena dostignuća posebno u području korištenja alternativnih izvora energije temeljenih na obnovljivim izvorima, energetske učinkovitosti, razvoja novih hibridnih energetskih sustava visoke učinkovitosti te unaprjeđenja energetskih tehnologija. U 2021. godini objavio je 34 znanstvena rada, od čega je 31 rad indeksiran u bazi Web of Science. Posebno se istaknuo objavom cjeline od devet znanstvenih radova tijekom 2021. godine vezanih uz projekt Hrvatske zaklade za znanost "Pamete hibridne tehnike hlađenja silicijskih fotonaponskih panela", čiji je voditelj. Također, profesor Sandro Nižetić jedan je od najcitiranijih hrvatskih znanstvenika u području tehničkih znanosti. U svim radovima evidentna je uspješna suradnja s velikim brojem istraživača sa sveučilišta iz Europe i svijeta. Izvrsnost u znanstvenoj produkciji potvrđuju i podaci da je urednik triju uglednih međunarodnih znanstvenih časopisa A kategorije.

Dr. sc. Anna Šušnjara završila je ovo priznanje zbog značajnog znanstvenog dostignuća na novom pravcu istraživanja u području bioelektromagnetizma i razvoja stohastičko-determinističkih modela, omogućujući tako određivanje intervala pouzdanosti za veličine koje standardizacijska tijela navode kao temeljna ograničenja i referentne razine u elektromagnetskoj dozimetriji, čime je pokazala originalnost, relevantnost i aktualnost, a rezultate je objavila u nekoliko kvalitetnih znanstvenih radova koji u potpunosti ispunjavaju kriterije znanstvene izvrsnosti. U 2021. objavila je šest radova u časopisima s međunarodnom recenzijom s visokim faktorom utjecaja, od čega tri rada kao glavna autorica.

PROF. SRDJAN PODRUG, DEKAN SPLITSKOG FESB-A, IZGUBIO JE BITKU S TEŠKOM BOLESTI

ODLAZAK OMILJENOG PROFESORA I KOLEGE: 'Rana vjerojatno nikada neće zacijeliti'

Njegovi kolege na FESB-u, ali i studenti i cijela javnost bila je neutješna, jer o profesoru Podrugu svi su imali samo najljepše riječi. I u profesionalnom i u ljudskom smislu

PIŠE **DIANA BARBARIĆ**

Nezapamćena tuga obavila je Sveučilište u Splitu početkom studenoga: prof. Srdjan Podrug, omiljeni dekan FESB-a izgubio je bitku s teškom bolesti i preminuo u 51. godini života. Njegovi kolege na FESB-u, ali i studenti i cijela javnost bila je neutješna, jer o profesoru Podrugu svi su imali samo najljepše riječi. I u profesionalnom i u ljudskom smislu.

Mnogi su se upisali u knjigu žalosti i zapalili lampione oko zgrade FESB-a kojemu je bio nevjerovatno posvećen, a nebrojeno mnoštvo ga je ispratilo na sprovodu u Solinu. Održana je i komemoracija na kojoj se nitko nije ni trudio skrivati suze. Tako mlad čovjek, otac troje djece, vrstan znanstvenik, omiljeni profesor... Baš velika tuga.

– Rana je još svježija i vjerojatno neće nikada u potpunosti zacijeliti. Još uvijek se nadamo kako ćemo te zateći u tvojoj sobi... Svi smo upoznali puno ljudi, ali ni jednog čovjeka tako čistog, poštenog i moralnog kao Srdjana, kazao je Branimir Lela, prodekan FESB-a koji se obratio u ime kolega istaknuvši kako je dekan Podrug imao neraskidivu vezu s tim fakultetom.

Davao je, rekao je Lela, sve od sebe, a natrag nije tražio ništa. Od njega su svi naučili kako se živi i radi za FESB. O dekanu su prema želji obitelji govorili i bliski suradnici te prijatelji Tea Marasović, Petar Šolić, Damir Sedlar, Damir Jelaska, Dragan Poljak, Željko Domazet i ispred stu-

denata Damir Jurić, a u ime gradonačelnika Ivice Puljka govorila je njegova supruga i saborska zastupnica Marijana Puljak. U emotivnim obraćanjima, ističu sa splitsko sveučilišta, svima su zahvalile na podršci i izrazima sućuti supruga Asja i kćerka Jelena.

Prof. Srdjan Podrug rođen je 6. ožujka 1971. godine u Splitu. U Splitu je pohađao i završio osnovnu školu te srednju školu u Matematičko-informatičkom obrazovnom centru. Studij Strojara na FESB-u u Splitu upisao je 1989. godine. Tijekom studija je dobio tri rektorske nagrade kao najuspješniji student za akademske godine. Diplomirao je 26. listopada 1994. godine pod mentorstvom prof. Špiro Matošina. Tema rada bila je "Kontrola i predviđanje djelovanja pomorskog objekta".

Nakon odslužene vojne obveze 1996. godine zaposlio se i od tada neprekidno radi na FESB-u, a od lipnja 2017. radio je kao nastavnik u znanstveno-nastavnom zvanju redovnog profesora.

U prosincu 1996. upisao je poslijediplomski studij na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, smjer Teorija konstrukcija, usmjerenje Konstruiranje i oblikovanje mehaničkih konstrukcija. Dana 19. travnja 2000. godine obranio je magistarski rad pod naslovom "Istraživanje zaribavanja cilindričnih evolventnih zupčnika" pod mentorstvom prof. Milana Opalića.

Doktorsku disertaciju pod mentorstvom prof. Damira Jelaske pod naslovom "Prilog problematici integriteta zupčanika s obzirom na čvrstoću

korijena zuba" obranio je na FESB-u 27. rujna 2004. godine i s tim stekao akademski stupanj doktora znanosti iz područja tehničkih znanosti, polje strojarstvo, grana opće strojarstvo (konstrukcije).

Kao istraživač sudjelovao je na pet domaćih znanstveno-istraživačkih projekata te na tri međunarodna znanstvena projekta u okviru Hrvatsko-slovenske bilateralne suradnje.

Od akademske godine 1996./1997. uključen je u nastavni rad na Katedri za elemente strojeva, Zavoda za strojarstvo i brodogradnju FESB-a. Uveo je dva nova kolegija na diplomskom i poslijediplomskom studiju Strojara, suautor je pet uputa za konstrukcijske vježbe iz kolegija "Elementi strojeva" te autor četiri nastavna teksta objavljenima na mrežnim stranicama FESB-a. Bio je mentor studentima na 13 diplomskih radova i 41 završnom radu.

Recenzirao je tri sveučilišna udžbenika i jednu internu skriptu.

Bio je autor dva stručna poglavlja u knjizi, te suautor tri ekspertize.

Od 2008. do 2011. godine bio je prodekan za znanost na FESB-u. Od 2011. do 2015. godine bio je dekan FESB-a. Od 2014. godine bio je šef Katedre za elemente strojeva, a od 2015. godine zamjenik predstojnika Zavoda za strojarstvo i brodogradnju FESB-a.

Godine 2020. ponovno je izabran za dekana FESB-a, na dužnost koju je obnašao sve do 7. studenoga 2022., kada je izgubio borbu s teškom bolesti.

ODRŽANO 27. IZDANJE SMOTRE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Studijski programi i kulturni sadržaji privukli 27 tisuća posjetitelja

Priznanje za izniman doprinos u organizaciji Smotre dobili su Fakultet političkih znanosti, Akademija dramske umjetnosti, Akademija likovnih umjetnosti, Muzička akademija, Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu i Studentski centar Zagreb

PIŠE: **BRANKO NAĐ**

FOTO: **FREDY FIJAČKO, ANA TUŠEK**
I **BRUNO BOGOVIĆ**

Svečanom dodjelom priznanja najuspješnijim sudionicima završila je trodnevna, 27. po redu Smotra Sveučilišta u Zagrebu. Ove je godine Smotra održana uživo i na novome prostoru, u Kongresnoj dvorani, dvorana Zimski vrt i Creste u atriju Kongresnoga centra na Zagrebačkom velesajmu.

Riječ je o najstarijoj manifestaciji toga tipa u Republici Hrvatskoj, koju Sveučilište u Zagrebu organizira za maturante, buduće i sadašnje studente.

Na ovogodišnjoj Smotri predstavljale su se isključivo sastavnice Sveučilišta u Zagrebu – 31 fakultet i tri umjetničke akademije. Smotru je ti-

jekom tri dana posjetilo oko 27.000 posjetitelja.

Posljednjeg dana Smotre, priznanja najuspješnijim sudionicima dodijelio je prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu. Uz prorektore Sveučilišta u Zagrebu, svečanosti su nazočili dekani, prodekani, koordinatori Smotre na fakultetima i akademijama, profesori, studenti te zainteresirani posjetitelji. Program svečanoga zatvaranja ovogodišnje Smotre vodili su Ela Šeremet i Ante Peričić, studenti novinari Televizije Student, koja djeluje na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Priznanja i najboljima

Priznanje za najbolje uređeni izložbeni prostor dobili su Fakultet šumarstva i drvne tehnologije, Učiteljski fa-

kultet, Arhitektonski fakultet i Studij dizajna te Konfucijev institut Sveučilišta u Zagrebu.

U kategoriji "inovativnost u predstavljanju" priznanjem su nagrađeni Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Veterinarski fakultet, Građevinski fakultet i Fakultet elektrotehnike i računarstva.

Priznanje u kategoriji "poseban doprinos u edukaciji i informiranju posjetitelja" dobili su Prirodoslovno-matematički fakultet, Medicinski fakultet i Farmaceutsko-biokemijski fakultet.

Za komunikativnost i sretljivost priznanje je na ovogodišnjoj Smotri rektor dodijelio Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu, Tekstilno-tehnološkom fakultetu, Fakultetu organizacije i informatike Varaždin i Meta-

lurškom fakultetu.

Priznanje za posebno uspješno predstavljanje na Smotri dobili su Ured za sport i Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu.

Za najbolje predstavljanje na pozornici ove su godine priznanje dobili Fakultet strojarstva i brodogradnje, Ekonomski fakultet i Akademija dramske umjetnosti.

Priznanje za izniman doprinos u organizaciji Smotre dobili su Fakultet političkih znanosti, Akademija dramske umjetnosti, Akademija likovnih umjetnosti, Muzička akademija, Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu i Studentski centar Zagreb.

Tijekom tri dana održavanja 27. Smotre Sveučilišta u Zagrebu, na izložbenim prostorima, smještenima u Kon-

gresnoj dvorani, posjetitelji su u izravnom kontaktu sa studentima i zaposlenicima pojedinoga fakulteta i akademije mogli dobiti sve važne informacije vezane uz upis i studiranje, a sudionici su se dodatno predstavili i kroz razgovore na pozornici u dvorani Zimski vrt.

Ulaz na Smotru je sva tri dana za sve posjetitelje bio besplatan. Sveučilište u Zagrebu svake godine organizira Smotru kako bi se učenici završnih razreda srednjih škola, studenti i svi zainteresirani informirali o studijskim programima i upisnim uvjetima, studentskom životu i uvjetima smještaja tijekom studiranja u Zagrebu, opremljenosti pojedinih fakulteta, kreativnim mjestima za zapošljavanje u pojedinim strukama te o brojnim drugim pojedinostima koje su mladim ljudima važne prilikom odluke o upisu na fakultet.

Program svečanog otvaranja Smotre počeo je u četvrtak pozdravnim govorima uzvanika – predsjednika Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu Ivana Pavla Borasa, a potom se nazočnima obratio i zagrebački rektor Stjepan Lakušić, koji je Smotru proglasio otvorenom. Program svečanog otvaranja vodili su Katja Knežević i Ante Perić, student i novinari Televizije Student. U glazbenom dijelu programa sudjelovali su sopranistica Marija Salečić, mezzosopranistica Dina Jularić Ivančić i pijanist Karlo Ivančić.

Student u središtu

Prvog dana Smotre u dvorani Zimski vrt održan je poseban program pod nazivom “Student u središtu”. Riječ je bila o dvjema panel-diskusijama: “Znanost i tehnologija” i “Medicina, društvo i kultura”.

Na panel-diskusiji “Zna-

nost i tehnologija” sudjelovali su rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. Stjepan Lakušić, predsjednik Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu Ivan Pavao Boras, ravnatelj Instituta “Ruder Bošković” dr. sc. David Matthew Smith, član Sveučilišnoga savjeta akademik Bojan Jerbić, prof. emer., predsjednik Uprave OTP banke, koja je glavni sponzor Smotre, Balázs Békeffy i ravnatelj Sveučilišnoga računskoga centra Sveučilišta u Zagrebu Ivan Marić, dipl. ing. U okviru panel-diskusije, panelisti su, među ostalim, raspravljali o postojećim europskim i nacionalnim strategijama i inicijativama u području znanosti, istraživanja i transfera tehnologije te o ulozi studenata u tim procesima, daljnjem razvoju doktorskih studija, suradnji s gospodarstvom, različitim domaćim i međunarodnim projektima koji se provode. Razmotrili su i kako je globalni razvoj tehnologije utjecao na promjene na sveučilištima i znanstvenim institutima te u društvu općenito.

Druga panel-diskusija “Medicina, društvo i kultura” oku-

pila je sljedeće paneliste: rektor za studente, predškolske i diplomatske studije Sveučilišta u Zagrebu prof. Boris Brkljačić, predstavnik Studentskoga zbora Sveučilišta u Zagrebu Antonija Mrla, dekan Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. Slavko Orešković, prof. emer. Ivo Josipović i intendantica Hrvatskoga narodnoga kazališta u Zagrebu dr. sc. Iva Hrašte Sočo. Tijekom rasprave panelisti su se dotaknuli različitih tema vezanih uz sve bitne aspekte studentskoga života, među ostalim, njihove medicinske i pravne zaštite, djelovanja u studentskim udrugama i Studentskom zboru, važnosti interdisciplinarnosti te njihove uključenosti u kulturni i društveni život. Obje panel-diskusije moderirao je Mislav Togonal.

Poseban program pripremile su i umjetničke akademije (Akademija dramske umjetnosti, Akademija likovnih umjetnosti i Muzička akademija) te Tekstilno-tehnološki fakultet. Riječ je bila o različitim umjetničkim točkama i o izložbi kostima iz opere Životinjska farma, koju su sastavnice zajednički ostvarile prošle godine.

Umjetnici i sportaši

U dvorani Cres posjetiteljima je, pak, predstavljen studentski sport na Sveučilištu u Zagrebu. Budući da su studenti sportaši Sveučilišta u Zagrebu na 5. Europskim sveučilišnim igrama, održanima u srpnju u Łódžu u Poljskoj, osvojili najviše nagrada, njih ukupno 14, čime je Sveučilište u Zagrebu dobilo titulu najuspješnijega sportskoga sveučilišta u Europi, tijekom Smotre posjetitelji su se mogli upoznati s različitim aktivnostima koje se na Sveučilištu provode u području sporta.

Glavni sponzor ovogodiš-

nje Smotre je OTP banka d.d., brončani sponzor Studentski centar Varaždin, a partneri Studentski centar u Zagrebu i Podravka d.d. Medijski partneri Smotre su Jutarnji list, Radio Sljeme, Laganini FM, Z1 Televizija, studentske novine Global, Radio Student, Televizija Student, sveučilišne novine Universitas i Universitas portal.

Veliku fotogaleriju sa sva tri dana Smotre možete pogledati na Facebook stranici Universitas portala.

CENTAR ZA INTEGRATIVNU BIOETIKU
FILOZOFSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U SPLITU

Četvrti Dani kulture animaliSTike

U cjelokupnom programu sudjelovali su brojni znanstvenici, aktivisti i umjetnici iz 13 različitih država s čak četiri kontinenta, a organizatori se nadaju da manifestacija može pridonijeti sve većem senzibilitetu i angažmanu što se tiče obzira spram životinja

PIŠE **LAURA JURIŠIĆ**

Centar za integrativnu bioetiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu kao glavni je organizator četvrtu godinu zaredom priredio znanstveno-kulturnu manifestaciju pod nazivom *Dani kulture animalističke*, ove godine s posebnom temom "Galeb nije tica". Manifestacija se od 19. do 21. listopada održavala dijelom na Filozofskom fakultetu u Splitu i dijelom *online*, a zadnji je dan organiziran u Boli 22. listopada u obliku edukativne radionice za djecu, nakon koje je uslijedila dodjela nagrada za najbolju dječju priču o galebu te se cijela manifestacija upotpunila predstavljanjem slikovnice i završnim predavanjem **Bruna Čurka** i **Josipa Guća**. U cjelokupnom su programu sudjelovali brojni znanstvenici, aktivisti i umjetnici iz 13 različitih država s čak četiri kontinenta, a organizatori se nadaju da manifestacija može pridonijeti sve većem senzibilitetu i angažmanu što se tiče obzira spram životinja. Ovogodišnja tematika uzima ptice

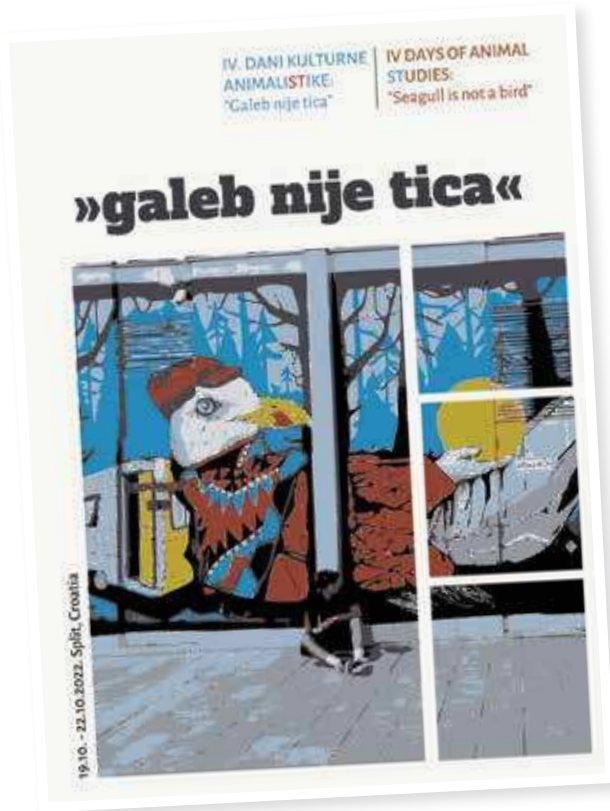
kao središnji predmet proučavanja te problematizira svode-nje izvjesne životinje na puko životinjstvo i uopće površno promatranje jedinke.

Tako je **Salla Tuomivaara** govorila o ptici kao individui; ako se ljude promatra kao individue s pojedinačnim identitetima, zašto ne promatrati tako i životinje. Ali, mogu li ptice zaista biti tako razotkrivene? – na ovo se pitanje nadovezala **Jean Marie Carey**, koja je govorila o apstraktnoj ilustraciji ptica i sveprisutnosti misterije koju bude u ljudima. Ptica sposobnost leta suviše je kompleksna da bi je čovjek mogao u potpunosti razumjeti. Čak ni ljudski izumi, smatrani dobrim alternativama, nisu nadomjestak letenju kakvog ga doživljava sama životinja. Nadalje, **Vesna Liponik** ocrta je put koji je vodio do oblikovanja Detelinih temeljnih pjesničkih postupaka njegovim čitanjem Wordsworthove pjesme. **Simon Ryle** govorio je o nepravdi i umanjivanju vrijednosti životinja naspram ljudi, koja se očituje i u veganskoj poetici. Stavio je naglasak na ljud-

sku tendenciju zaboravljanja onoga što se događa prije no što određeni mesni proizvod stigne na tržište. Sličnu ideju iznijela je i **Sarah Czerny**, koja se bavila problematikom veganskih sireva i kao polazišnu točku uzela odsutnost životinja pri njihovoj proizvodnji. Neki kažu da veganski sir – nije sir. Ali što onda sir jest? Zaključuje da ljudi konstantno gomilaju uvjete, ali kada se u pitanje dovedu njihove granice, najednom zavlada muk. U izlaganju **Jadre Ryle** riječ je bila o nagrađivanoj umjetnici Magdi Dulčić, koja poveivanjem naizgled nespojivog dokazuje međusobnu povezanost cijele prirode s bićima koja je nastanjuju. Tako je prikazana ilustracija galebova koji se kroz sekvencu slika preobražavaju u jedrilice na moru. Ryle istražuje unutarnji konflikt, pretapanja i identitet žene u relaciji sa životinjama te konceptom fluidnosti prikazanim u radovima umjetnice. Na temu se dobro nadovezalo i plenarno predavanje **Borisa Becka**, koji se osvrnuo na svetog Franju i njegovu sposobnost ko-

Dodjela nagrada
za najbolju dječju
priču o galebu

munikacije s pticama. Ukazuje na Božju blagodat pticama da ne bivaju vezane za zemlju kao što to ljudi jesu. Usporedio je ljudsko prokletstvo nemogućnosti leta s ovozemaljskim nemirom, svojevrsnim zatočeništvom pa stoga i tjeskobom, a zrak s oslobodenjem od nje. Sama se ptica tako može promatrati kao idealni prikaz Božje volje, kojemu naposljetku sveti Franjo i teži.

Na početku programa plenarno je predavanje održao i **Zoran Dimić**, u kojem je riječ bila o pripitomljavanju divljih životinja i biljaka od strane ljudskih životinja kao višedimenzionalnom procesu nastanka čovječanstva i sveukupne civilizacije. Idućega dana uslijedilo je i predstavljanje Dimićeve knjige *Političke životinje i zveri: o Aristotelovom zasnovanju filozofije politike*, raspravi o kojoj, osim autora, sudjeluje diskutant **Luka Matić**.

Tomaž Grušovnik

Obradena su područja uloge domestikacije u procesu zasnovanja ekonomije domaćinstva i pojave političke prakse, tumačenje Aristotelova definiranja čovjeka te pitanje svrhe filozofije politike. Program je nastavio **Vojko Strahovnik**, osvrćući se na Coetzeeovo djelo *Život životinja*, a zatim uslijedio **Tomaž Grušovnik**, koji je u izlaganju napisanom s **Reingard Spannring** razglabao o pedagogiji tlačitelja i potlačenih, s posebnim osvrtom na etiku životinja i kritičku animalističku pedagogiju. **Jasminka Milošević** usporedila je učenički senzibilitet zalaganja za prava životinja danas i nekad te razloge za ravnodušnost današnje djece obrazložila kroz vlastita opažanja, a **Perislava Bešić-Smlatić** iznijela je vlastite stavove i iskustva o najučinkovitijim metodama učeničkog angažmana u nastavi, i to na primjeru sata iz Etike i životinja.

Čak pet predavanja bilo je posvećeno *metal* glazbi i životinjama: **Bruno Čurko** zajedno je s **Marinom Milivojević Pinto** proveo kulturno-animalističku analizu opusa Metallice, **Maja Vejić** usredotočila se na simboliku vuka i promjenu njegova shvaćanja od ranih mitova do moderne pop kulture, a **Bojana Radovanović** osvrnula na historijat i najistaknutije zastupnike prava životinja u metal muzici. O pravima životinja u istom glazbenom žanru govorio je **Bernard Špoljarić**, a u predavanju koje je napisao s **Ivanom Jakićem**, **Marin Berušić** osvrnuo se na brigu za životinje u ekstremnoj glazbi.

Da ne bi riječ bila samo o *heavy metalu*, **Eda Begum Erer** govorila je o liku galeba u turskim pjesmama. S druge strane, **Maja Pasarić** istražila je načine na koje se pojedine životinjske ostatke može promatrati kao aktivne predmete materijalne kulture, **Ivan Kramarić** uputio je na prijepono pitanju jedu li Cetinjani žabe, a izlaganje o bikijadi održala je **Vjekoslava Batovanja**. Na manifestaciji smo također imali priliku čuti o ornitološkim značajkama ptica, o kojima je govorila **Sanja Ču-**

“

Ovogodišnja tematika uzima ptice kao središnji predmet proučavanja te problematizira svođenje izvjesne životinje na puko životinjstvo i uopće površno promatranje jedinke

lina. Posebnu pažnju posvetila je planu leta ptica selica, gradi krila ptica te glasanju i pjevu svake pojedine vrste. Posebno je zanimljiv spomenut detalj da se – baš kao i u hrvatskim dijalektima – ptičji pjev razlikuje u trećem tonu zvuka koji proizvode. Zapažanja o sličnosti morskih ptica i božica iz antičkog doba predstavio je **Giuseppe Feola**, a **Sonja Žakula** postavila pitanje zašto gledamo životinje i što je to što nas kod njih intrigira. Ističe da čovjekova potreba nije samo u promatranju njemu stranih bića, već naprotiv, *bivanje viđenim* ne-ljudskim očima predstavlja jedan od ključnih dijelova susreta ljudi s ne-ljudima. Slušali smo i iznimno interesantna predavanja o srebrnastim galebima u gradu Hobartu (**Carol Freeman**), moralnosti životinja (**Julija Erhardt**), pticama kao (ne)željenim susjedima (**Goran Đurđević**, **Suzana Marjanjić**) te o metodičkoj obradi romana *Galeb* **Jonathan Livingston** (**Kristina Dilica**, **Ivica Kelam**). Za kraj, valja napomenuti i poetski kutak “*Galeb i ja*”, koji je održan trećeg dana programa, gdje su pod vodstvom **Hrvoja Jurića** čitani odabrani ulomci iz opusa pjesnika **Gordona Meadea**, a **Maritza Stanchich** među ostalim je izvela pjesmu naslovljenu po ovogodišnjim *Danima kulturne animalističke* – “*Seagull is Not a Bird*”.

NAJAVA PROJEKTA ‘UNIVERSITY GREEN DIGITAL HUB’

Jačanje digitalnih, zelenih i poduzetničkih vještina

Partneri će kroz projekt raditi na transformaciji visokoobrazovnih ustanova kako bi poboljšale svoju usklađenost s gospodarskim okruženjem te osigurale potrebno obrazovanje i vještine svojim korisnicima

PIŠE ZVONIMIR JUKIĆ

Sveučilište u Splitu s Ekonomskim fakultetom, te zajedno s partnerskim institucijama – Sveučilištem u Malagi (Španjolska), Hochschule der Medien (Njemačka), Impact Hub Stuttgart (Njemačka), Poduzetničkim centrom Split te Preneurz.Amsterdam (Nizozemska), provodi projekt pod nazivom “University Green Digital HUB”, čiji su glavni ciljevi jačanje digitalnih, zelenih i poduzetničkih vještina studenata, sveučilišnih startupova i sveučilišnih djelatnika, te jačanje kapaciteta ustanova visokog obrazovanja u području podučavanja za digitalnu i zelenu tranziciju. Suočeni s izazovima zelene i digitalne tranzicije te ubrznih promjena na tržištu rada, partneri će kroz projekt raditi na transformaciji visokoobrazovnih ustanova kako bi poboljšale svoju usklađenost s gospodarskim okruženjem te osigurale potrebno obrazovanje i vještine svojim korisnicima. Kroz projekt “University Green Digital HUB” provest će se niz aktivnosti, kao što su razvoj programa usavršavanja u području digitalnih, zelenih i poduzetničkih vještina, razvoj okvira za digitalnu i zelenu tranziciju baziranog na analizi navedenih vještina,

na, provedba pilot-programa te razvoj programa potpore za startupove u području zelenih i digitalnih inovacija. Glavni su rezultati koji će se ostvariti projektom razvoj i implementacija edukacijskog

programa za ciljane skupine u području digitalnih, zelenih i poduzetničkih vještina, razvoj i implementacija “DGE Knowledge factory” – web-platforame za e-učenje i razmjenu znanja u navedenom

području, te razvoj i implementacija “Greenpreneur” startup programa za sveučilišne startupove koji djeluju u području digitalne i zelene transformacije.

Bitno je naglasiti da će studenti koji budu sudjelovali u navedenim programima imati mogućnost dobiti Europass digitalne vjerodajnice ili dopunsku ispravu (*diploma supplement*) za priznavanje stečenih znanja i vještina.

Projekt je otvoren transnacionalnim sastankom projektnih partnera održanim 27. i 28. listopada u Splitu.

Projekt “University Green Digital HUB” traje 24 mjeseca, a sufinanciran je sredstvima iz programa Erasmus+, Ključna aktivnost 2: Partnerstva za suradnju (za područje visokog obrazovanja).

EXECUTIVE PROGRAM EKONOMSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U SPLITU

Program cjeloživotnog obrazovanja za poslovnu zajednicu

Jedinstven program obrazovanja ima za cilj udružiti iskustvo i znanje kako bi ga prenijeli onima koji žele razviti svoje leaderske vještine, a sve kako bi doprinijeli promjenama u gospodarstvima zemalja jugoistočne Europe i šire

Nije prvi put da je Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu u nečemu prvi. Ovoga puta riječ je o Executive programu koji su predstavili dekan Ekonomskog fakulteta, izv. prof. dr. sc. Vinko Muštra i direktorica Dressen Coaching i njemačka stručnjakinja za razvoj leadership vještina Tanja Dressen. “Pokrećemo program cjeloživotnog obrazovanja za našu poslovnu zajednicu. Tu prvenstveno mislimo na rukovodeći kadar, odnosno na srednji i top menadžment. U 2023. godini planiramo veći broj kratkotrajnih, atraktivnih programa edukacije u Splitu, u trajanju od 3 do 5 dana. Program će biti izvrsna prilika za dodatno učenje i usavršavanje naših poslovnih ljudi. Interes za programom je već velik i to ne samo u Hrvatskoj, već je

prepoznat i u cijeloj Europi te na nekim drugim kontinentima”, kazao je dekan Muštra.

Executive program je jedinstven program obrazovanja za postojeće i buduće lidere, a cilj partnera je udružiti svoje iskustvo i znanje kako bi ga prenijeli onima koji žele razviti svo-

je leaderske vještine, a sve kako bi doprinijeli promjenama u gospodarstvima zemalja jugoistočne Europe i šire. Čitav program bit će dostupan i online preko posebne aplikacije jer nam je namjera uključiti što veći broj lidera i poduzetnika iz cijelog svijeta, bez obzira na

vremensku zonu. Predavanja i seminari pokrivat će teme kao što su zelena tehnologija, FinTech, razvoj vještina vođenja, izgradnja uspješnog poslovanja, neuropsihološko vođenje i razvijanje ljudskog potencijala unutar tvrtke... Što se tiče predavača, oni su ne samo ljudi s najvišim akademskim titulama, već i ljudi koji imaju dugogodišnje praktično iskustvo, ljudi koji su na vodećim pozicijama u nekim od najvećih svjetskih korporacija, a dolaze iz cijelog svijeta poput Silicijske doline, Dubajja i Pariza.

“S obzirom na to da puno vremena provodim u Americi i Austriji, primjećujem da u Hrvatskoj neke stvari u pogledu cjeloživotnog obrazovanja još uvijek nedostaju. Vani je ovakav način edukacija i obrazovanja nešto što se stalno provodi”, kazala je Dressen. **MILA PULJIZ**

NIKOLA VILIĆ / CROPIX

IVANA TLAK GAJGER S
VETERINARSKOG FAKULTETA
U ZAGREBU BILA JE GOSTUJUĆI
PROFESOR SVEUČILIŠTA U PRETORIJI

Afrička avantura hrvatske zaštitnice pčela

Već prvog jutra oduševila nas je
prava afrička divljina sa svim bojama,
nevjerojatnim zalascima sunca,
zvukovima i blizinom divljih životinja

PIŠE **BRANKO NAĐ**

Pandemijske dvije godine zaustavile su gotovo sva putovanja, bilo privatna bilo poslovna, pa tako i studentsko-profesorske mobilnosti u druge zemlje. Stoga je i profesorica **Ivana Tlak Gajger** s Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu svoju nastavničku Erasmus+ mobilnost prošlog proljeća obavila online predavanjem pod naslovom *Honeybee diseases monitoring* za studente Sveučilišta u Pretoriji u Južnoafričkoj Republici.

Pomalo nezadovoljna, prisjeća se naša sugovornica za Universitas, jer je prilikom spajanja imala nerješiv tehnički problem s mikrofonom na računalu, te je naposljetku bila prisiljena odraditi predavanje putem mobitela:

– Uspješno sam ispričala svoju viziju nužnog uključivanja veterinarske struke u sve segmente pčelarskog sektora jer smatram da proizvodnja hrane za ljude čini iznimno važan dio javnog zdravstva koji se uvijek treba provoditi pod okriljem načela “Jednog zdravlja”. Rasprava je potrajala i obilovala pitanjima i tumačenjima određenih stavova iz više aspekata, a posebice me je iznenadilo aktivno sudjelovanje studenata veterinarske medicine i iz drugih afričkih država – doznajemo od profesorice Tlak Gajger.

Akadska povezanost dva kraja svijeta

Misleći da je završila s tom pričom, iznenadio ju je povratni telefonski poziv nakon sat vremena, ni manje ni više nego baš iz Sveučilišta u Pretoriji. Naime, odmah ju je kontaktirala **prof. Kathrine May**, koja uz poslove vezane uz međunarodnu suradnju vodi i jedan od najvećih laboratorija za stjecanje znanja i vještina na edukativnim modelima (“Skills laboratory for students”) na tamošnjem Fakultetu veterinarskih znanosti.

Uz izraženu zahvalu za održano predavanje i niz komentara,

izravno je profesorici Tlak Gajger uputila zahtjev za zajednički sastanak s upravom fakulteta, a vezano uz moguću buduću suradnju.

– Tako smo već nakon tjedan dana dogovorili da budem predložena pred fakultetskim vijećem kao gostujuć profesor za iduću akademsku godinu, kada će se na njihovu prestižnom Sveučilištu prvi put provoditi nastava s područja biologije i patologije medonosnih pčela. Nešto više od godinu dana trajale su pripreme, zajednički sastanci, prijedlozi studijskog programa, kao i izmjene studijskog kurikulumu da bismo u akademskoj godini 2021./2022. mogli održati planiranu nastavu na novoosnovanom kolegiju Bee Diseases.

Na prijedlog i na osnovi poziva Fakulteta veterinarskih znanosti, od Fakultetskog vijeća svojeg matičnog Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dobila je odobrenje za odlazak u Južnoafričku Republiku u funkciji gostujućeg profesora. Dio nastave odradila je na daljinu, a nakon što je završila svoje nastavničke obveze na VEF-u, krajem srpnja 2022. otputovala je u Afriku

– Istodobno, u funkciji prodekanice za financije i investicije, s tadašnjim dekanom Veterinarskog fakulteta **prof. Nenadom Turkom** bili smo u službenom posjetu Sveučilištu u Pretoriji i uspješno dogovorili niz mogućih suradnji na više različitih područja veterinarske djelatnosti. Posjetili smo Fakultet veterinarskih znanosti i Fakultet za prirodne i agronomске znanosti, gdje smo sudjelovali u nizu sastanaka s članovima uprava obaju fakulteta, radi dogovora oko potpisivanja bilateralnog ugovora o suradnji u području znanstvene, nastavne i stručne djelatnosti.

Profesor Turk održao je uvodno predavanje kojim je predstavio Veterinarski fakultet u Zagrebu s prezentacijom *VEFSuZ – Yesterday, today and tomorrow*, dok je naša sugovornica predstavila sve djelatnosti

VEF-a na području pčelarstva. Posebice Edukativno-arhivsku postaju za pčelarstvo, kao jedan od rijetkih (ili jedini) jedin-stvenih edukativnih laboratorija za stjecanje znanja i vještina iz područja veterinarstva u pčelarstvu, o čemu smo već opširno pisali na stranicama Universitas, te novoosnovani poslijediplomski studij Honeybee Health Protection.

– S velikim nestrpljenjem i radoznalošću došla sam na područje gdje prirodno obitava druga podvrsta medonosne pčele, *Apis mellifera scutellata*, u narodu poznata kao “pčela ubojica”, i *Apis mellifera capensis*, koja je endemska vrsta prisamom jugu afričkoga kontinenta. Ta vrsta ima iznimno zanimljivu, a ponekad i teško shvatljivu biologiju, koja uključuje i ponašanje karakteristično za invazivne vrste nad zajednicama medonosnih pčela u sjevernijim dijelovima zemlje. Nakon jedanaest sati leta iz Istanbula, krenuli smo iz Johannesburga na neizvjesno putovanje, ostvarujući svoju viziju “putujem, poučavam i učim o pčelama”. Iako je tada tamo bilo godišnje doba zime, dnevne temperature zraka kre-tale su se od 20 do 25 °C u sjever-nijim dijelovima zemlje na području Krugera, te najniže oko

18 °C u Pretoriji, što je omogućavalo praktični rad na pčelinjaku i preglede pčelinjih zajednica.

Blizina divljih životinja

Nakon dolaska u Pretoriju, dočekao ih je pročelnik Odjela za pretkliničke znanosti **prof. Nenene Qekwana**, koji im je bio vodič tijekom cijelog boravka. S obzirom na to da su stigli u petak, prvi dio boravka zapravo je podrazumijevao dodatnih šest sati vožnje fakultetskim kombijem do sveučilišnih kompleksnih postrojenja za edukaciju studenata u terenskim uvjetima i niza laboratorija smještenih uz ograde Nacionalnog parka Kruger. Smjestili su se u prostorijama South African Wildlife Research College, gdje uobičajeno borave studenti veterinarske medicine i zoologije Sveučilišta u Pretoriji, koji dio svoje praktične nastave obavljaju u veterinarskim stanicama po okolnim selima i u specijalističkim dijagnostičkim i istraživačkim laboratorijima, te rendžeri koji rade u susjednom parku.

Uglavnom, iskrena je profesorica Tlak Gajger, oduševila ih je prava afrička divljina sa svim bojama, nevjerojatnim zalascima sunca, zvukovima i blizinom divljih životinja:

– Prvog jutra atmosfera je odisala znatiželjom kada smo kombijem po zemljanim putevima ulazili u prvo selo kako bismo vidjeli veterinarsku stanicu. I to u pratnji veterinarke Ilane, kojoj su pčele također dio posla, iako pacijenti nisu pčelinje zajednice, nego pčelari ili “medolovci” koji iskorištavaju med i druge pčelinje proizvode uzimajući ih slobodno živućim zajednicama ili solitarnim pčelama, kojih u tom dijelu svijeta ima najviše, i to ugniježdene u najrazličitijim staništima. Stanovnici se obraćaju za pomoć nakon uboda ili traže osnovne informacije i znanja vezane uz tehnologije držanja pčelinjih zajednica i načina pčelarenja.

Našu je sugovornicu jako razveselila vijest da može porazgovarati s **prof. Alanom Gardinerom**, koji je vodio zanimljiv projekt *Elephants Alive Bee Project*. Profesor, znanstvenik entomolog s bogatim radnim i životnim iskustvom, tijekom sastanka joj je govorio o genijalnoj projektnoj ideji o korištenju zajednica medonosne pčele kao “alata” za odvratanje negativnih utjecaja afričkih slonova na kulturna stabla marule.

– Naime, zajednice su smještene u košnice i povješane na grane drveća, a budući da se i ogromni slonovi boje ubodastih, ali agresivnih pčela, ova zaštitna metoda čini se funkcionira, i to znatno bolje od, primjerice, često primjenjivane metode omotavanja stabala žicom. Med dobiven od zajednica medonosnih pčela *A. mellifera scutellata* iznimno je kvalitetan i tražen na tržištu jer je brendiran kao proizvod spomenutog projekta. No prva rečenica koju mi je uputio ostala mi je duboko u sjećanju: “Ovdje ima puno ‘uzimanja’ meda, a jako malo pčelarenja.”

Nadalje, posjetili su Hans Hoheisen Wildlife Research Station, uz Orpen ulaz u Nacionalni park Kruger, gdje je smješten niz dijagnostičkih i istraživačkih laboratorija za proučavanje opasnih bolesti i zoonoza. Kroz njih ih je prove-

la **dr. sc. Jeanette Wentzel**.

Profesorica Tlak Gajger ni ovdje nije krila oduševljenje uređenjem i bogatim izborom knjiga u njihovoj knjižnici. Wentzel im je u dvorištu pokazala mjesta gdje se nalaze gnijezda divljih pčela, budući da se zujanje čulo odmah nakon izlaska iz kombija. Potom su obišli dio Nacionalnog parka, u vozilu, naravno na vlastitu odgovornost:

– Vidjeli smo stvarno puno različitih vrsta životinja. Od velikih stada afričkih slonova, žirafa i zebra, antilopa i bivola, majmuna, egzotičnih ptica, pa do vodenkonja, hijena i, naravno, kralja životinja, lavova. I to čopor odraslih mužjaka i obitelji s mladuncima u njihovim prirodnim staništima.

Zajedno čuvajmo pčele!

Kao zadnji dio aktivnosti na području Krugera bio je posjet proizvodnom pčelinjaku na poljoprivrednom području s velikim površinama nasada agruma.

– Moj prvi susret s “pčelom ubojicom” i velika želja za pregledom zajednica, ali i mogućnosti da vidim neke od egzotičnih nametnika i štetnika koji nisu uobičajeni za područje Europe, a predstavljaju prijetnju u smislu mogućeg unošenja i širenja na nova geografska područja. Pčele su puno sitnije i drugačije morfološki, i nevjerojatno su agresivnije. Unutar par minuta nakon vađenja prvog okvira sa saćem sve su pčele odletjele, odnosno prekrile su mi zaštitno odijelo, pa su se čak i zalijetale u veo pčelarske kape. Tada mi je bilo u potpunosti jasno zašto većina pčelara na pčelinjak odlazi tek u sumrak i rade s pčelama noću pod crvenim svjetlom.

Nakon dolaska u Pretoriju, profesorica Tlak Gajger primarno je odrađivala nastavničke obveze, a izloženo gradivo odnosilo se na tri velika područja: “Basics of Honeybee Biology”, “Economically important Honeybee Diseases” and “Biosecurity Measures in Beekeeping”. Nastava je bi-

la namijenjena studentima diplomskih i poslijediplomskih studija veterinarske medicine, nastavnike, te se istovremeno prenosila online za sve zainteresirane studente i nastavnike drugih fakulteta Sveučilišta u Pretoriji i nekoliko visokih učilišta drugih afričkih država.

Zasebno je bilo organizirano stručno predavanje za pčelare i predstavnike Ministarstva poljoprivrede, kao pomoć u uspostavi sustava za praćenje i kontroliranje bolesti, ali i “zakonsko” reguliranje zdravstvenog stanja pčela i sigurnosti pčelinjih proizvoda. Tijekom boravka na Fakultetu za prirodne i agronomске znanosti bila je gost kod **prof. dr. sc. Christiana Pirka** i **prof. Yusufa Abdullahi** na Zavodu za zoologiju. Obišli su njihov edukativni pčelinjak na nekoliko lokacija, mrežom zatvoreni prostor za pokuse s pčelama u kontroliranim uvjetima, novoosnovani sveučilišni konferencijski centar Future Africa i krasan Biodiversity garden.

– Poslijepodneva sam koristila za obilazak i praktični rad na pčelinjacima te za edukaciju pčelara. Tako sam otišla i u “noćno pčelarenje” pod svjetlima, što je za mene opet bilo prvo takvo radno iskustvo. Uz obilazak pčelinjaka, nije izostala ni degustacija meda različitog botaničkog podrijetla. A tijekom posjeta lijepo uređenoj Kući meda u vlasništvu lokalnog pčelara okusili smo i nekoliko medovina s različitim dodacima – završava svoju priču za Universitas profesorica Ivana Tlak Gajger.

Za kraj putovanja, prošetala je s profesoricom May s početka priče po njezinu pčelinjaku, koji je uspostavila motivirana upravo prvim prošlogodišnjim web-predavanjem naše sugovornice, koja je bila počašćena tim njezinim činom, upornošću i željom za pčelarenjem.

Zajedno čuvajmo pčele, kombinirajući znanja i iskustva iz cijelog svijeta. Lijepo je znati da zagrebačka znanja i ekspertizu cijene i na dalekom rogu Afrike.

SVEUČILIŠNI RAČUNSKI CENTAR

Otvoreni podatkovni centri HR-ZOO-a

Uređeni su i mrežno povezani podatkovni centri Hrvatskog znanstvenog i obrazovnog oblaka u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku

Piše **TATJANA KLARIĆ BENETA**

Svečanost otvorenja podatkovnih centara Hrvatskoga znanstvenoga i obrazovnoga oblaka (HR-ZOO) održana je 19. listopada na Znanstvenoučilišnom kampusu Borongaj, gdje se nalazi jedan od pet centara.

Ravnatelj Sveučilišnoga računskoga centra **Ivan Marić** predstavio je podatkovne centre u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu koji čine mrežu podatkovnih centara pri čemu je središnji upravo podatkovni centar na kampusu Borongaj.

– Podatkovni centri u 4 grada na 5 lokacija ključni su element nacionalne e-infrastrukture HR-ZOO koja je nužna za modernu i multidisciplinarnu znanost, vrhunska istraživanja i obrazovni sustav Republike Hrvatske. Završetkom radova na uređenju i opremanju podatkovnog centra dobiveni su suvremeni podatkovni centri koji dugoročno osiguravaju odgovarajuće prostorne uvjete za smještaj naprednih računalnih i spremišnih resursa, a zahvaljujući mrežnoj povezanosti između podatkovnih centara HR-ZOO-a u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu kapacitetima od 100 Gbit/s dugoročno su osigurani kapaciteti za potrebe nacionalne e-infrastrukture. Time se korisnicima omogućava brži i sigurniji pristup uslugama iz oblaka HR-ZOO te povezuje nacionalna infrastruktura s infrastrukturom u Europi i svijetu – rekao je Marić.

Prezentacijom je objasnio da su podatkovni centri opremljeni brojnim kompleksnim tehničkim sustavima koji osiguravaju sigurno čuvanje podataka i njihovu dostupnost korisnicima u bilo kojem trenutku bez obzira na utjecaj

Ravnatelj Srca Ivan Marić

bilo kakvih vanjskih faktora poput nestanka električne energije, potresa ili drugih nepogoda. Svi su podatkovni centri spojeni na centralni sustav za nadzor infrastrukture koji u realnom vremenu prati temperaturu, vlagu, iskorištenost električne energije i druge parametre. Osim toga, svi su tehnički sustavi izvedeni u redundanciji čime se osigurava njihova neprekinutost rada, a time i neprekinutost usluga iz kataloga HR-ZOO krajnjim korisnicima.

Ravnatelj je najavio da je u SAD-u u pripremi i superkompjutor koji bi iduće godine trebao stići u Hrvatsku čime će se zaokružiti projekt HR-ZOO.

Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. **Stjepan Laukušić** čestitao je Srcu na provođenju ovog uspješnog projekta koji predstavlja pravi primjer kvalitetne znanstvene infrastrukture koja naglašava važnost umrežavanja. Zahvalio je i Ministarstvu znanosti i obrazovanja koje je prepoznalo potencijal i značaj

ovako velike investicije u znanje i budućnost.

Ulaganje od gotovo 200 milijuna kuna u ovaj projekt rezultat je samozalaganja u Ministarstvu za unaprjeđenje kompletne infrastrukture u znanosti čime je Srce sa svojim partnerima uspostavilo temeljnu sastavnicu nacionalne istraživačke i inovacijske e-infrastrukture. Važno je naglasiti dimenziju zajedničkog korištenja resursa i dijeljenja podataka što je od iznimne važnosti za našu znanstvenu zajednicu – rekao je ravnatelj Uprave za znanost i tehnologiju u Ministarstvu znanosti i obrazovanja dr. sc. **Hrvoje Meštrić**.

Projekt Hrvatski znanstveni i obrazovni oblak (HR-ZOO) strateški je projekt u sustavu znanosti i visokog obrazovanja u kojemu, pored Srca, sudjeluju sljedeće partnerske ustanove: Sveučilište u Zagrebu, CARNET, Institut Ruder Bošković, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku i Sveučilište u Rijeci.

Otvorenje je završilo obilaskom podatkovnog centra HR-ZOO ZG2

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAĐEVINSKI FAKULTET

Fra Andrije Kačića Miošića 26
10001 ZAGREB

raspisuje
NATJEČAJ

za izbor suradnika (m/ž)

- jednog izvršitelja na radno mjesto voditelja Centra za pro-
jekte, inovacije i transfer tehnologije (CePITT), na određeno
vrijeme (jedna godina), s punim radnim vremenom
Rok natječaja 8 dana.
Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se
na službenoj internetskoj stranici Građevinskog fakulteta:
http://www.grad.unizg.hr/o_fakultetu/natjecaj

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvatovac 102a
Fakultetsko vijeće Sveučilišta u Zagrebu Prirodoslovno-
matematičkog fakulteta (dalje u tekstu: PMF) na temelju
članka 80. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ

za izbor

1. u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktorand
iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana bo-
tanika, na određeno vrijeme u trajanju od dvije godine,
u punom radnom vremenu, za rad na projektu “HRZZ
IP-2020-02-8099 Livadni procjepak (Chouardia litardierei,
Hyacinthaceae) kao istraživački sustav ekološke divergen-
cije” u Botaničkom zavodu pri Biološkom odsjeku PMF-a - 1
izvršitelj

2. u suradničko zvanje i na razvojno radno mjesto poslije-
doktorand iz područja prirodnih znanosti, polje biologija,
grana biokemija i molekularna biologija, na određeno
vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zavodu za moleku-
larnu biologiju pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.

3. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent iz područ-
ja prirodnih znanosti, polje biologija, na određeno vrijeme,
u punom radnom vremenu, za rad na projektu Naturavita
– Provedba istražnih radova, uspostava sustava i provedba
monitoringa s interpretacijom rezultata (Aktivnost 7.2) Mo-
nitoring stanja voda, podzemnih voda, recentne sedimen-
tacije, staništa i faune – GRUPA 1: Monitoring ekološkog
stanja površinskih voda i monitoring dodatnih bioloških
pokazatelja, u Zoologijskom zavodu pri Biološkom odsje-
ku PMF-a - 1 izvršitelj.

4. u suradničko zvanje i na radno mjesto asistent iz područ-
ja prirodnih znanosti, polje biologija, na određeno vrijeme,
u punom radnom vremenu, za rad na projektu Sustavno
ispitivanje bioloških elemenata kakvoće fitoplanktona,
fitobentosa, makrofita i makrozoobentosa u površinskim
kopnenim vodama u 2022. g., u Zoologijskom zavodu pri
Biološkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj.
Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na
natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj
stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.

KLASA: 112-01/22-01/17
URBROJ: 251-378-04-22-4
Zagreb, 17. studenog 2022.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU,
Učiteljski fakultet, Savska cesta 77, Zagreb,

RASPISUJE NATJEČAJ

za izbor u:

1. naslovno nastavno zvanje predavač u znanstvenom po-
dručju društvenih znanosti, znanstveno polje: pedagogija,
grana: didaktika - 1 izvršitelj (m/ž)

2. naslovno nastavno zvanje predavač u interdisciplinarnom
području znanosti, polja: Ekonomija i Obrazovne znanosti - 1
izvršitelj (m/ž).

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se
na službenoj internetskoj stranici Učiteljskog fakulteta
<https://www.ufzg.unizg.hr/uciteljski-fakultet-sveucilista-u-zagrebu/natjecaji/>
Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta dostavljaju se u ro-
ku od 30 dana od objave natječaja na navedenu adresu, s na-
znakom: »Za natječaj-Kadrovska služba«. Zakašnjele prijave
i prijave bez dokaza o traženim uvjetima neće se razmatrati.
Pristupnici će biti obaviješteni o rezultatima izbora.

KLASA: 112-01/22-01/0012
URBROJ: 2181-203-01-01-22-0003
Split, 8. studenog 2022.

Temeljem odluka sa Fakultetskog vijeća sa Prve redovite
sjednice od 13. listopada 2022.

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU

raspisuje
NATJEČAJ

1. za jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u
znanstveno-nastavnom zvanju i odgovarajućem radnom
mjestu redoviti profesor u trajnom zvanju, u znanstvenom
području Humanističke znanosti, znanstvenom polju Teo-
logija, znanstvenoj grani patristika i kršćanska književnost
na Katedri Povijesti kršćanske literature i kršćanskog nauka
na neodređeno radno vrijeme u punom radnom vremenu;

2. za jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u
znanstveno-nastavnom zvanju i odgovarajućem radnom
mjestu redoviti profesor I. izbor, u znanstvenom području
Humanističke znanosti, znanstvenom polju Teologija,
znanstvenoj grani crkvena povijest na Katedri Crkvene
povijesti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta
u Splitu na neodređeno radno vrijeme u punom radnom
vremenu.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na
natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj
stranici Katoličkog bogoslovnog fakulteta, Sveučilišta u
Splitu, <https://www.kbf.unist.hr>.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
STUDIJ KOMUNIKACIJA I MEDIJI

Split, 21. 11. 2022.

Klasa: 112-01/22-01/37
Urbroj: 2181-202-2-1-22-1

Na temelju Odluke Vijeća studija Komunikacija i medija na 1.
sjednici Vijeća studija od 16. studenog 2022. godine objav-
ljuje se

NATJEČAJ

1. izbor jednog nastavnika/ce u znanstveno-nastavno zvanje
redovitog profesora i radno mjesto redovitog profesora u
području društvenih znanosti, polje informacijskih i komuni-
kacijskih znanosti.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na
natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj
stranici Sveučilišta u Splitu unist.hr/natjecaji/.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvatovac 102a
Fakultetsko vijeće Sveučilišta u Zagrebu Prirodoslovno-
matematičkog fakulteta (dalje u tekstu: PMF) na temelju
članka 73. i članka 80. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ

za izbor

1. u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto izvan-
redni profesor, iz interdisciplinarnih područja znanosti, po-
lje geografija, grana društvena geografija, na neodređeno
vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zavodu za socijalnu
geografiju pri Geografskom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj.

2. u suradničko zvanje asistent (naslovno zvanje) iz inter-
disciplinarnih područja znanosti, polje geografija, grana
društvena geografija, na određeno vrijeme u trajanju od
tri godine, bez zasnivanja radnog odnosa, u Zavodu za re-
gionalnu geografiju i metodiku pri Geografskom odsjeku
PMF-a – 1 izvršitelj.

3. u suradničko zvanje asistent (naslovno zvanje) iz inter-
disciplinarnih područja znanosti, polje geografija, grana
društvena geografija, na određeno vrijeme u trajanju od tri
godine, bez zasnivanja radnog odnosa, u Zavodu za socijal-
nu geografiju pri Geografskom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.

4. u suradničko zvanje asistent (naslovno zvanje) iz po-
dručja prirodnih znanosti, polje kemija, grana organska
kemija, na određeno vrijeme u trajanju od tri godine, bez
zasnivanja radnog odnosa u Zavodu za organsku kemiju
pri Kemijskom odsjeku PMF-a - 2 izvršitelja.

5. u suradničko zvanje asistent (naslovno zvanje) iz pod-
ručja prirodnih znanosti, polje fizika, na određeno vrijeme
u trajanju od tri godine, bez zasnivanja radnog odnosa pri
Fizičkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na
natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj
stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

raspisuje
NATJEČAJ

za upis na program Dopunskog pedagoško-psihološko-
didaktičko-metodičkog obrazovanja u akademskoj godini
2022./2023.

Pravo upisa imaju osobe koje, prema odredbama Zakonu
o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, osim pe-
dagoških kompetencija, ispunjavanju ostale uvjete za rad u
osnovnim i srednjim školama.

Uvjeti za upis:

- završen odgovarajući diplomski sveučilišni nenastavnički
studij ili četverogodišnji dodiplomski sveučilišni nenastav-
nički studij;

- završen odgovarajući preddiplomski sveučilišni studij ili
stručni studij na kojem se stječe najmanje 180 ECTS bodova.

Program traje dva semestra (60 ECTS bodova). Školarina u
iznosu od 8.000,00 kuna (1061,78 EUR-a) i upisnina u iznosu
250,00 kuna (33,18 EUR-a) uplaćuju se jednokratno na IBAN:
HR6124070001100580549, poziv na broj: 00-6615113-
21000. Dokaz o uplati dostavlja se prilikom upisa.

Prijave s dokumentacijom dostavljaju se do 30. siječnja
2023. godine na adresu: Sveučilište u Splitu, Prirodoslovno-
matematički fakultet, Ruđera Boškovića 33, 21 000 Split, uz
naznaku “Natječaj za upis na Dopunsko pedagoško-psiho-
loško-didaktičko-metodičko obrazovanje”.

Sve informacije o uvjetima natječaja i dokumentaciji koja se
prilaže mogu se pronaći na mrežnim stranicama Fakulteta
www.pmfst.unist.hr pod linkom Dopunsko obrazovanje.

MEDICINSKI FAKULTET

ŠOLTANSKA 2, 21000 SPLIT

Klasa: 112-01/22-01/0002
Ur. broj: 2181-198-04-04-22-0012
Split, 7. studenoga 2022. godine

Na temelju članka 43. Statuta Medicinskog fakulteta u Spli-
tu, dekan Medicinskog fakulteta u Splitu, prof. dr. sc. Ante
Tonkić

donosi
ODLUKU

o poništenju dijela javnog natječaja

I. Poništava se dio javnog natječaja objavljen u javnom gla-
silu “Narodne novine” broj 128/2022 od 2. studenoga 2022.
godine (7322), pod dijelom II. ZA IZBOR U ZVANJE
- jednog nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom
zvanju docenta za područje biomedicine i zdravstva, polje
kliničke medicinske znanosti, grana interna medicina, na
Katedri za internu medicinu.

II. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, 7. stude-
noga 2022. godine.

III. Ista će se objaviti u javnom glasilu “Narodne novine”,
web stranici HZZ-a i na web stranici Medicinskog fakulteta
u Splitu.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STUDIJ MORA

raspisuje

NATJEČAJ

- za izbor dva nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje
izvanrednog profesora, u znanstvenom području biotehnič-
kih znanosti, polje poljoprivrede (agronomija) te odgovara-
juće radno mjesto na neodređeno vrijeme, u punom radnom
vremenu.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na
natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj
stranici Sveučilišnog odjela za studije mora Sveučilišta u Spli-
tu, <http://more.unist.hr/>.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
STUDIJSKO POMORSTVO

Split, 16. 11. 2022.

Klasa: 112-01/22-01/36
Urbroj: 2181-202-2-1-22-1

Na temelju Odluke Vijeća studija Vojno pomorstvo objav-
ljuje se

NATJEČAJ

za izbor jednog suradnika u suradničko zvanje asistent i na
odgovarajuće radno mjesto za znanstveno područje bio-
tehničkih znanosti, znanstveno polje biotehnologija.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na
natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj
stranici Sveučilišta u Splitu unist.hr/natjecaji/.

**SVEUČILIŠTE
U SPLITU
PRIRODOSLOVNO
MATEMATIČKI FAKULTET
raspisuje
NATJEČAJ**

- za izbor jednog suradnika na radno mjesto višeg asistenta za znanstveno područje prirodnih ili biotehničkih znanosti, na određeno vrijeme od dvije godine, za rad na HRZZ projektu IP-2020-02-8425 "Hrvatske vrste roda Veronica: fitotaksonomija i biološka aktivnost" (CROVeS-PhyBA). Cjelovit tekst natječaja sa svim informacijama o uvjetima natječaja i načinu prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu <https://www.pmfst.unist.hr/javni-natjecaji/>. Prijave se dostavljaju u elektroničkom obliku u roku od 30 dana od objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu elektroničke pošte natjecaj-posao@pmfst.hr. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će se podноситelj nepotpunih prijava pozivati na dopunu prijave. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

**MEDICINSKI
FAKULTET
SVEUČILIŠTA
U SPLITU
objavljuje
NATJEČAJ**

za upis na sveučilišni poslijediplomski doktorski studij "Biologija novotvorina" u akademskoj godini 2023./2024. Puni tekst natječaja u kojem su objavljeni uvjeti za upis, postupak, cijena školarine, isprave koje se podnose za prijavu, sastavni su dio ovog natječaja i dostupni su na mrežnim stranicama Medicinskog fakulteta u Splitu <https://mfst.unist.hr/studiji/doktorska-skola/biologija-novotvorina/natjecaj-za-upis/9697> Rok za podnošenje prijave na natječaj: do 1. svibnja 2023. Prijave slati isključivo poštom na adresu: Medicinski fakultet u Splitu Službi za znanost, poslijediplomsku nastavu i međunarodnu suradnju, uz naznaku studija Šoltanska 2 21 000 Split

Udruga mehatroničara Fakulteta strojarstva i brodogradnje

Filip Kuzminski, predsjednik studentske Udruge mehatroničara FSB-a

**Mehatronika danas
– kako i zašto?**

Što je zapravo mehatronika? Koliki je njezin potencijal u suvremenom gospodarstvu? -Mehatronika je disciplina koja obuhvaća strojarstvo, elektroniku i računarstvo. Svaki moderni tehnološki proizvod rezultat je znanja iz tih područja. Tako da danas mehatronika više nije potencijalna, nego nužna te je dio modernoga gospodarstva. Roboti i ljudi – hoće li nam uskoro preuzeti većinu poslova? -Prosječnom prolazniku možda se zamjena ručnog rada robotima čini dosta intuitivnom idejom. No kad bismo zapravo krenuli u pohod da zamijenimo većinu ljudskih poslova robotima – vjerojatno bi ispalo da trebamo više mehatroničara nego što je ljudi na tim poslovima. Neki skorašnji roboti nastojat će zamijeniti ljude u poslovima gdje je to potrebno radi sigurnosti, konzistentnosti ili zbog granica ljudskog tijela. Ostalo ćemo prepustiti profesionalcima da odrade svoje.

DVA PRIZNANJA

FSB je na 27. Smotri Sveučilišta u Zagrebu, koja se održala od 10. do 12. studenoga 2022., dobio dva priznanja Sveučilišta: Priznanje za posebno uspješno predstavljanje; Priznanje za najbolje predstavljanje na pozornici. No to se nije dogodilo slučajno. U organizaciji i prezentaciji FSB-a, na Smotri je sudjelovalo 40 studenata volontera i predstavnika studentskih udruga, oko 30 djelatnika Fakulteta, pet robota, tri formule, dvije bespilotne letjelice i jedan i jedini robopas Spot. Predstavljena su četiri studijska programa FSB-a.

FILIP KUZMINSKI, PREDSJEDNIK STUDENTSKE
UDRUGE MEHATRONIČARA FSB-a

Mehatronika je dio suvremenoga gospodarstva

Predstavljamo studentsku Udrugu mehatroničara Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

RAZGOVARAO **BRUNO BOGOVIĆ**

Što je mehatronika, koje su njezine primjene i kako je generalno možemo približiti svima zainteresiranim za tehnologiju, robotiku i svijet koji nam tek dolazi (ili je možda već ovdje)?

O studiju mehatronike i robotike na Sveučilištu u Zagrebu već smo pisali ovdje na portalu, a sada valja čitatelje upoznati s glavnim akterima (mehatroničarima) iz redova studentske populacije.

Razgovarali smo s Filipom Kuzminskim, predsjednikom studentske Udruge mehatroničara FSB-a, kako bismo dali odgovore na spomenuta (i ostala) pitanja iz domene mehatroničke struke te rada ove udruge.

Kako je došlo do osnutka Udruge mehatroničara FSB-a? Tko je bio njezin idejni začetnik?

Udrugu mehatroničara osnovali su studenti FSB-a smjera mehatronika i robotika još 2011. godine. Oni su i prije toga radili na kojekvim projektima, pa su odlučili legitimno okupiti istovrsne studente otvaranjem Udruge, u čemu ih je podržao i FSB, tako da im je postao matični fakultet.

Koliko članova okupljate i tko se sve može uključiti u aktivnosti udruge?

Trenutno okupljamo 29 članova. U Udrugu se može uključiti bilo tko, a da želi aktivno doprinostiti projektima Udruge koje pokreću i vode studenti, za studente. Da bi netko postao naš član, ne mora ni biti mehatroničar – zapravo najmanje je članova "mehatroničara" – ima nas sa svih fakulteta i smjerova, a povezuju nas ideja, ambicija, volja za radom i dobro društvo.

Predstavite nam aktual-

na zbivanja u Udrugi (projekti, događaji, natjecanja).

Trenutno se Udruga fokusira na glavni projekt koji planira popularizirati i uvesti kao svojevrsnu tradiciju. Riječ je o projektu *Robocup Middle Size League Soccer*, gdje roboti potpuno autonomno, koristeći umjetnu inteligenciju, igraju nogomet u ekipama po pet igrača s pravom nogometnom loptom po pravilima klasičnog "ljudskog" nogometa. MSL Soccer već je 20 godina kategorija prestižnog natjecanja Robocup na svjetskoj razini, čiji je glavni interes popularizacija znanosti i akademskog doprinosa kroz atraktivne kategorije u kojima se natječu autonomni roboti.

Uz to, naše novije članove tijekom godine uključujemo u manje projekte kako bi stekli znanja i iskustva za MSL

Soccer, a jedan je od takvih projekata i robot koji su naši članovi pripremili za natjecanje u borbama robota Fightbots, koje se prvi put održalo u Hrvatskoj 11. studenog ove godine.

Osim kreativnosti i vještog uma, potreban je prostor za rad. To je u sklopu FSB-a?

Dosad smo imali zasebne prostorije za rad u sklopu fakulteta, u kojima su studenti godinama realizirali svoje mehatroničke ideje i projekte. Budući da sada fakultet ulazi u obnovu, ne znamo što ćemo s prostorom za dalje...

Tijekom godina rada, inovacija i još više truda osvojili ste niz nagrada. Postoji li neka na koju ste posebno ponosni?

Vjerujemo da one na koje ćemo biti ponosni tek slijede. Projekti koji su osvajali nagrade od prethodnih su generaci-

ja, koji su te projekte vodili prije šest godina. Nažalost, tijekom pandemije su aktivnosti Udruge stale pa je tu i određena rupa u "CV-u" Udruge.

Planiramo nastaviti rad na projektu MSL Soccer – dosad smo kompletno dovršili jednog robota, a preostaje još minimalno njih četiri. Uz podršku naših trenutnih i budućih sponzora, ne sumnjamo da ćemo uspjeti u tome. Želimo postati jedan od timova Robocupa i s kolegama iz drugih zemalja dizati robotiku i prateće znanosti na novu razinu.

Mehatronika u današnjem svijetu – kako i zašto?

Što je zapravo mehatronika? Koliki je njezin potencijal u suvremenom gospodarstvu?

Mehatronika je disciplina koja obuhvaća strojarstvo, elektroniku i računarstvo. Svaki moderni tehnološki proizvod rezultat je znanja iz tih područja. Tako da danas mehatronika više nije potencijalna, nego nužna te je dio modernoga gospodarstva.

Roboti i ljudi – hoće li nam uskoro preuzeti većinu poslova?

Prosječnom prolazniku možda se zamjena ručnog rada robotima čini dosta intuitivnom idejom. No kad bismo zapravo krenuli u pohod da zamijenimo većinu ljudskih poslova robotima – vjerojatno bi ispalo da trebamo više mehatroničara nego što je ljudi na tim poslovima. Neki skorašnji roboti nastojat će zamijeniti ljude u poslovima gdje je to potrebno radi sigurnosti, konzistentnosti ili zbog granica ljudskog tijela. Ostalo ćemo prepustiti profesionalcima da odrade svoje.

Članovi Udruge

PRIVATNI ALBUM

SPLITSKI SVEUČILIŠNI SPORTSKI SAVEZ

Prosinac je vrijeme darivanja, fokus je na zdravom životu

U mnoštvu aktivnosti posebno se ističe program besplatne rekreacije za studente Sveučilišta u Splitu, koja započinje prvog ponedjeljka u mjesecu prosincu

Piše **IVAN GUDELJ**

Dok se sveučilišna sportska sezona lagano zahuktava, prosinac u splitskom sveučilišnom sportskom savezu nudi i mnoštvo drugih aktivnosti. Posebno se ističe program besplatne rekreacije za studente Sveučilišta u Splitu, koja započinje prvog ponedjeljka u mjesecu 5.12. U sklopu toga studenti će moći sudjelovati u programima: UniFit, BodyWeight, Kickboxing, Boxing, Dance Fitness, Salsa/Bachata, Škola penjanja, Škola plivanja, Lacrosse, Američki nogomet, Pripreme za polumaraton, Škola ronjenja i Studentske sportske subote. Program Healthy Campus inicijativa je Međunarodne sveučilišne sportske federacije (FISU) kojoj je cilj poboljšanje dobrobiti i zdravlja studenata, ali i sveukupne sveučilišne zajednice. Do sada je ovoj inicijativi pristupilo 88 svjetskih sveučilišta, od toga 50-ak europskih, među kojima je i Sveučilište u Splitu.

Obilježavanje sudjelovanja

Antonia Peroš psihologinja i psihoterapeutkinja

u ovom globalnom programu održat će se u srijedu 30. studenoga, u zajedničkoj organizaciji Splitskog sveučilišnog sportskog saveza i Odjela za studentski standard i sport Sveučilišta u Splitu. Program simboličnog naziva "UniSport Health Day 2022" uključuje predavanje "UniSTransformiraj se!", koje će održati magistrica kineziologije **Ivona Kelić** i food blogerica **Sara Kostović**. Sve

završava panelom "Studiranje uz zdrave životne navike", u kojem će se već spomenutim predavačicama pridružiti i magistrica psihologije **Antonia Peroš**.

Predavačice i panelistice: **Ivona Kelić** svoje iskustvo u svijetu fitnessa i sportskog menadžmenta gradi već četiri godine. Sudjeluje u organizaciji i provođenju UniSport Health projekta te je već treću godinu zaredom voditeljica

Ivona Kelić, voditeljica besplatnih rekreacijskih programa za studente

besplatnih rekreacijskih programa za studente. Kao najbitnije istaknula je zadovoljstvo u pružanju pomoći drugima kroz savjete o vježbanju i zdravijem načinu života, a posebno je veseli rad sa studentima.

Sara Kostović studentica je prehrambene tehnologije, autorica knjige o prehrani sportaša - Food&Focus, food blogerica, sportska kolumnistica te buduća nutricionistkinja i certificirana fitnes trenerica.

Sara Kostović, food blogerica

Obrazuje se na područjima pravilne prehrane i sporta, a zagovara način života koji i sama primjenjuje već dugi niz godina zbog dijagnosticiranih nutritivnih alergija.

Antonia Peroš psihologinja je i psihoterapeutkinja Sveučilišta u Splitu. U okviru svog radnog mjesta savjetuje studente te organizira i vodi različite aktivnosti iz područja upravljanja karijerama, generičkih vještina i mental-

nog zdravlja. Kroz završni panel cijela priča će se zaokružiti diskusijom o temama kao što su važnost kvalitetnog sna, suočavanje sa stresom i mentalno zdravlje, koje su temelj za poboljšanje kvalitete života. Na ovaj način studentice i studenti imaju jedinstvenu priliku steći znanja i vještine koje će donijeti brojne benefite za njihovo zdravlje. Zato ne oklijevajte - neka promjena na bolje bude već danas!

SAMO DESETAK MINUTA VOŽNJE OD METKOVIĆA NALAZI SE MJESTO KOJE SE ISPLATI OBIĆI

Narona će vas katapultirati u rimsko doba

Studenti za samo 20 kuna mogu posjetiti prvi Arheološki muzej Narona, čiji je najimpresivniji dio glavna izložbena dvorana koju čini sam prostor nekadašnjeg hrama in situ

Što kada bih vam rekla da možete putovati kroz vrijeme? U vrijeme rimskog imperija? Kada bih vam rekla da možete prošetati nekadašnjim rimskim carskim hramom i diviti se skulpturama careva Augusta, Klaudija i Vespazijana, ili pak u divne tunike s pallama omotanom oko tijela odjevene Liviju, Agripinu Stariju i Agripinu Mlađu, Oktaviju i Juliju, među ostalima? Upravo sve to je moguće u Naroni!

Ostaci nekadašnje rimske Narone nalaze se na desetak minuta vožnje od Metkovića, na području Vida. Zbog izuzetno povoljnog geografskog smještaja, ovo mjesto od pamtijske služilo je kao raskrižje

razmjene robe između Mediterana i unutrašnjosti Dalmacije. U delti rijeke Neretve nekada se nalazilo vojno uporište Rimljana, da bi u 1. st. pr. n. e.

nastao rimski grad Narona. Grad je bio omeđen zidinama koje su se s vrha brežuljka spuštale prema obali rijeke Naron (današnje Norin). Zidine su ta-

DENIS JERKOVIĆ/CROPIX

DENIS JERKOVIĆ/CROPIX

ko utvrđivale grad od 25 hektara, na temelju čega se zaključuje da je u samoj Naroni nekada živio povećani broj stanovnika. Na spoju nekadašnjeg gornjeg i donjeg grada (danas odmah nakon što pređete Vidonjski most) nalazio se forum s čije je zapadne strane izgrađen tetrastilni hram koji je, u istraživanjima 1995. i 1996. pod vodstvom Arheološkog muzeja u Splitu, pronađen, baš kao i jedinstveno sačuvana skupina carskih skulptura koja je danas izložena u Arheološkom muzeju Narona.

Za 40 kuna (ili 20 kuna ako ste studenti) možete posjetiti prvi u Hrvatskoj in situ arheološki muzej.

Stalni postav Muzeja krase brojni fragmenti hrama, dijelovi opreme, foruma te artefakti s različitih lokacija nekadašnje Narone, no najimpresivniji dio zasigurno jest glavna izložbena dvorana koju čini sam prostor nekadašnjeg hrama in situ

In situ muzej

s arhitektonskim i dekorativnim ostacima istog u kojem su izloženi kipovi careva i članova njihovih obitelji. Osim samog Muzeja, mogu se obići i gradske zidine, koje predstavljaju amalgam fortifikacijskog sustava iz grčkog, rimskog i ranokršćanskog doba. Uz četvrtu helenističku kulu na jugozapadnom dijelu zidina, nalazi se takozvana Erešova kula.

Riječ je dvokatnici koju je

1825. godine sagradio župnik sela Vid don Bariša Ereš, te kako kaže službena stranica Muzeja "predstavlja svojevrsan epigrafski muzej na otvorenom" jer su u njene zidove uzidana čak 42 tekstualna natpisa, od čega su dva i na hrvatskom jeziku, kao i rimski cipus, starokršćanski impost, dva antička muška torza te baza starokršćanskog oltara.

ANTONIA MIHOVILOVIĆ

UOČI OBILJEŽAVANJA 120. GODIŠNJICE OSNUTKA SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE U SPLITU

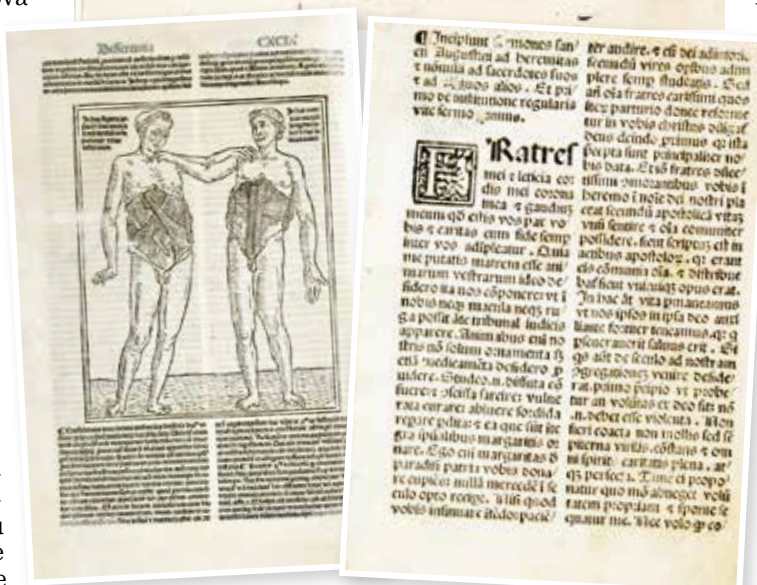
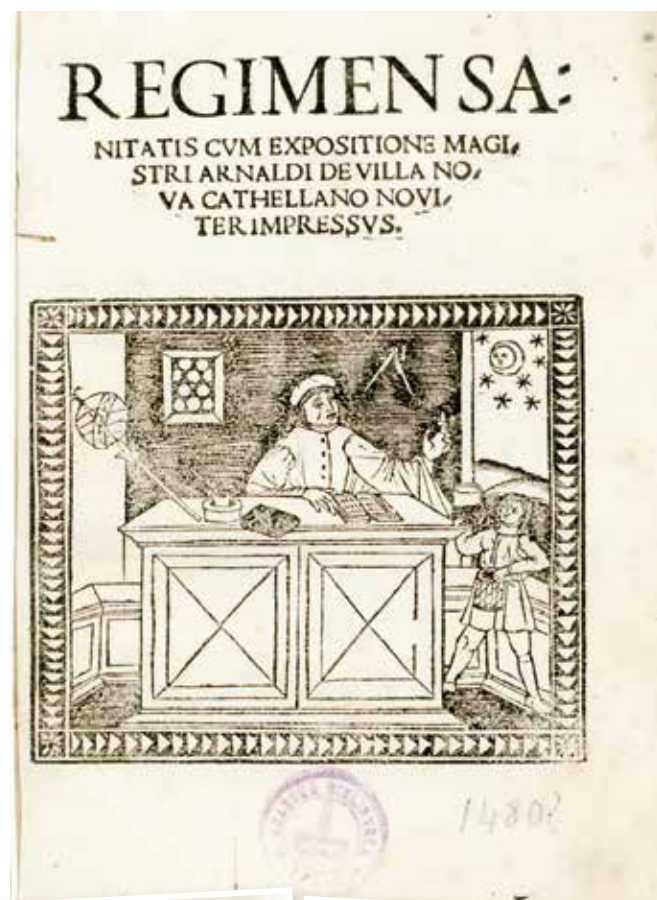
Propovijedi sv. Augustina pustinjačima nova je inkunabula u trezoru

Vrijednost prinove za Knjižnicu dvojaka je, djelo iz obiteljske knjižnice dano je na uvid široj javnosti, a Knjižnica obogaćena primjerkom koji provenijencijom pripada zavičajnoj zbirci tiskanoj u Veneciji 1495. kod Simona Bevilacqua

PIŠE **MIHAELA KOVAČIĆ**

Uoči skorog obilježavanja 120. godišnjice osnutka, Sveučilišnoj knjižnici u Splitu pripala je čast pohraniti u svom trezoru još jednu inkunabulu – djelo Aurelija Augustina (354. - 430.), jednog od najznamenitijih latinskih crkvenih otaca. Do inkunabule smo došli susretljivošću gospode Marije Rapanić i posredovanjem profesora splitskog Filozofskog fakulteta dr. sc. Ivana Basića. Važnost ovoga čina i vrijednost prinove za Knjižnicu dvojaka je, djelo iz obiteljske knjižnice dano je na uvid široj javnosti, a Knjižnica obogaćena primjerkom koji provenijencijom pripada zavičajnoj zbirci Dalmatica. Sermones sancti Augustini ad heremitas/Propovijedi sv. Augustina pustinjačima tiskane su u Veneciji 1495. godine kod Simona Bevilacqua. Utjecaj sv. Augustina na brojne humaniste poput Francesca Petrarke ili Marka Marulića dobro je znan. Recepciju njegova djela u Hrvatskoj, prema navodima prof. Josipa Badalića, potvrđuje i razmjerno velik broj sačuvanih inkunabula (uz one sv. Jerolima).

U nevelikoj, ali vrijednoj i raznolikoj zbirci od devet inkunabula Knjižnice, čiji su bibliografski podatci dostupni u online katalogu knjižnice, Propovijedi sv. Augustina dale su novo svjetlo. Podsjetimo da je veći dio primjeraka u zbirci naslijeđen od Gabinetta di lettura (1860.), jedan darom splitskog Arheološkog muzeja, dok su preostali kupljeni. Neke od inkunabula pripadale su, na prijelazu srednjeg u novi vijek, ovdašnjem humanističkom krugu – članovima obitelji Martinis Marchi, Frani Divniću i Frani Carrari. Od antičkih autora zastupljeni su Tit Livije i Proklo Diadoh. Uz srednjovjekovne autore s područja Italije spomenimo Pietra de Abana, Jacobusa Brutusa, Francesca Petrarku, francuske Jean-Charliera de Gersona te španjolske Antoniusa Andreasa i Arnalda de Villa Novu. Njihovi sadržaji su vjerski, povijesni, književni te medicinski i astronomski. Tiskane su od 1480. do 1499. godine, većinom u talijanskim tiskarama

Venecije, Cremona i Trevisa, ali i u francuskom Lyonu.

Zbirka je dobar predložak za usporedbu sličnosti rukopisnih knjiga i inkunabula - od organizacije teksta, izgleda slova, navođenja podataka u incipitu, eksplicitu i kolofonu, nepaginiranih listova, a označenih araka. Neke od primjeraka tiskani pred kraj 15. stoljeća koriste predlist za podatke o autoru i naslovu djela kao prijelazu na nešto kasnije korištenu naslovnu stranicu s podacima koji su se zadržali do danas. Dok mrežne stranice brojnih

srodnih ustanova diljem svijeta nude pristup digitalnim inačicama inkunabula radi lakšeg pristupa i sl., proučavanje primjerka de visu ostaje nezamjenjivo.

Primjerci iz naše zbirke, oblikovani stoljećima u ovdašnjem prostoru i vremenu od vlasnika i/ili čitača, svojevrstna su posebnost – od bilješki na marginama, ilustracija naknadno ručno bojanih ili otiskivanih s drvo-reza umetnutih u tiskarski slog, ekslibrisa rukopisnih i pečatnih, do uveza koji koriste fragmente starijih ruko-

pisa na pergameni, pa čak i fragmente inkunabula crno-crveno tiskanih. U prvom razdoblju europskoga tiskarstva, usporedo s navedenim djelima, kao jedinstveni primjer upotrebe najstarijega slavenskoga pisma u tisku, nastaju i prve hrvatske glagoljske inkunabule iz senjske tiskare Blaža Baromića s prvim tipografskim znakom kod nas.

Stoga je hvale vrijedan pothvat nekolicine hrvatskih nakladnika, u predigitalno doba 1970-ih do 1990-ih da ih kao pretiske približe stručnoj i široj javnosti. U istovrsnoj podzbirci Knjižnice pohranjeno je nekoliko takvih primjeraka: Misal po zakonu rimskoga dvora (S.l., s.n., 1483.), Missale glagoliticum (Senj: Blaž Baromić, 1494.), Lekcionar Bernardina Splićanina (Venecija: Damjan iz Milana, 1495.) i Spovid općena (Senj: Blaž Baromić, 1496.).

I na kraju, podsjetimo na znanstvene discipline – inkunabulistiku i knjižničarstvo, koje još od 17. stoljeća izučavaju posebnosti crne umjetnosti. U Hrvatskoj početke ovakvih istraživanja nalazimo krajem 19. stoljeća vezano uz rad Ivana Kukuljevića Sakcinskog koji nastavljaju brojni znanstvenici u 20. stoljeću. Među njima ističemo djelo prof. Josipa Badalića objavljeno 1952. kao dosada najobuhvatniji prikaz inkunabula sačuvanih u Hrvatskoj. Rezultati međunarodnih izučavanja ove građe, njihova standardizirana obrada, baze podataka u tiskanom, a potom i online katalogima doveli su 1994. godine do osnivanja CERL-a (Consortium of European Research Libraries).

U želji da široj javnosti, a osobito studentskoj i školskoj populaciji, na izvornoj građi iz naše zbirke inkunabula približimo djela koja su napustila svoju njemačku kolijevku u Mainzu 1455. i proširila se diljem europskih gradova, priredili smo izložbu Propovijedi sv. Augustina pustinjačima: prostor, vrijeme, korisnici, koja ostaje otvorena do 16. prosinca 2022 godine.

Sveučilišna knjižnica zahvaljuje Splitsko-dalmatinskoj županiji i Gradu Splitu čijom je potporom nabavljena inkunabula Sermones sancti Augustini ad heremitas.

UOČI DANA SJEĆANJA

Paljenje svijeća za žrtvu Vukovara i Škabrnje

PIŠE **MATEJ SUNARA**

Stotinjak studenata i djelatnika Sveučilišta u Splitu okupilo se na svetoj misi večer uoči obilježavanja Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Sveta misa održana je ispred zgrade Tri fakulteta, a predvodio ju je studentski kapelan don Ivan Terze uz glazbenu animaciju vokalnoinstrumentalnog sastava *Veritas aeterna*. Misnom slavlju prisustvovali su rektor prof. Dragan Ljutić, prorektor za znanost i kvalitetu prof. Igor Jerković, prorektor za studente, nastavu i poslovanje prof. Nikola Kocić-Bilan, prorektor za međuna-

rodnu suradnju prof. Zoran Đogaš, prorektor za infrastrukturu prof. Nikša Jajac, glavni tajnik Sveučilišta Filip Klarić-Kukuz, te pročelnica Ureda rektora Ivana Pletković, savjetnica rektora za financije Jelena Hrga, ravnatelj Studentskog centra Split Ivan Žižić, savjetnik rektora Marijan Bašić, dekani, profesori te brojni studenti.

Nakon misnog slavlja održana je procesija u šutnji sve do Vukovarske ulice, gdje su upaljene svijeće u čast svim žrtvama Domovinskog rata. Svetu misu organizirali su Ured za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, Sveučilište u Splitu, Studentski centar Split i Studentski zbor Sveučilišta u Splitu.

Misnom slavlju prisustvovao je i rektor Dragan Ljutić

Studenti su upalili svijeće u Vukovarskoj ulici

STUDENTSKI STANDARD

Svečana dobrodošlica za studente na splitskom kampusu

Piše **MATEJ SUNARA**

Studentski centar u Splitu i ove akademske godine ne prestaje s iznenađenjima za studente. Nakon uspješno održane humanitarne brucosijske, na red je došla svečana večera dobrodošlice za studente. Radi velikog interesa studenata održane su dvije večere, jedna

u petak, a druga u subotu. Više od 600 studenata besplatno je uživalo u gastronomskim delicijama restorana "Kampus", od dalmatinskog pršuta, sira, pašete od tunjevine i soparnika pa do trgane svinjetine, pileline u crvenom umaku, šarenih njoka u umaku od četiri vrste sira i fuža s tartufima i pršutom. Na ulasku ih je dočekao koktel dobrodoš-

lice, a restoran je zagrnut u svečano ruho. Okrugli stolovi, svijećnjaci, fotokutak, lampice, rasvjeta, diskokugla, glazba uživo i odlična ekipa, može li bolje za početak akademске godine i za doček brucosa? – Iskreno, ovo mi je prvi put da sam nešto ovakvo vidjela. Ne mogu opisati koliko sam iznenađena. Hrana je odlična, bolja nego u sva-

tovima – govori nam **Katarina Vasilj**, studentica Dentalne medicine na Medicinskom fakultetu u Splitu, koja je na večeru došla s fakultetskim kolegicama. – Atmosfera je odlična, svi su dobro raspoloženi. Sjeli smo za stol s ljudima koje ne znamo, ali smo se odmah sprijateljili – govori **Petra Borić**, studentica Računarstva na Sveučilišnom odje-

lu za stručne studije. – Ovo je nadmašilo sva moja očekivanja. Uređenje pogotovo. Stvarno je predivno do svakog detalja – zaključuje brucosičica na Pravnom fakultetu **Karla Aničić**. Na večeri je uživalo i dvadesetak studenata koji su u Split došli *Erasmus* programom i nema sumnje da im se prvi dojam kampusa svidio. Ovo je treća godina održava-

nja ovakvih svečanih večera za studente i interes raste iz večere u večeru.

Iduća proslava je rezervirana za božićno vrijeme na kojoj se uz gastronomski očekuje i bogat glazbeni program. Pozivamo studente da redovito prate mrežne stranice Studentskog centra Split kako bi na vrijeme rezervirali svoje mjesto.

STUDENTSKI ZBOR SVEUČILIŠTA U SPLITU

Odlični projekti za splitske studente

Studentski zbor Sveučilišta u Splitu predstavio je čak dva nova projekta namijenjena studentima Splitskog sveučilišta. Oba projekta predstavio nam je predsjednik Studentskog zbora Tomislav Milošević, čiji je mandat na ovoj funkciji završio u studenome, a upravo su ovi projekti kao šlag na torti. Prva novost je co-working prostor za studente, prostor za razvoj poduzetništva, povezivanje, ali i mjesto za odmor.

-Kampus je oduvijek bio centar studentskog života, a Sveučilišna knjižnica u Splitu mjesto gdje velik broj studenata provodi mnogo vremena. U suradnji s Upravom Sveučilišta u Splitu, kao i s ravnateljicom Sveučilišne knjižnice gospođom Anom Utrobičić, dogovoreno je kako će se takav studentski prostor nalaziti u prizemlju Sveučilišne knjižnice", kazao je Milošević.

Za potrebe projekta angažirani su studenti s Fakulteta za građevinarstvo, arhitekturu i geodeziju kako bi napravili projekt po kojem će prostor ostvariti svoj puni potencijal.

-Kolege s FGAG-a, Krešimir Pauk i Dejan Tahirović, napravili su odlično idejno rješenje te je ono bilo osnova daljnjeg razvoja projekta. Uz iznimnu pomoć kolegice Antonele Čule, projekt je tijekom cijele

godine širio svoje mogućnosti. Zbog nužnih procedura u postupcima nabave opreme i namještaja, projekt još nije u potpunosti realiziran, ali smo

problemu ipak doskočili. Naime, u prostor smo postavili namještaj i opremu koji su u vlasništvu Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu te onaj

koji su nam velikodušno donirali Sveučilište u Splitu i Studentski centar Split", dodao je. Napomenuo je kako je prostor opremljen svim potrebnim ka-

ko bi i u vremenu izvan fakulteta studenti imali kvalitetan prostor za razvoj vlastitih poduzetničkih ideja ili pak kratku pauzu. Potrebno je još dovršiti sitne preinake u pogledu električnih instalacija i ventilacijskog sustava, čime će vrijedan projekt biti finaliziran. U drugom projektu riječ je o aplikaciji za studentske projekte naziva FLOW.

-Sveučilište u Splitu iznimno potiče razvoj poduzetničkih ideja i inovativnost kod svojih studenata. Studentski projekti svake se godine financiraju sa sve većim sredstvima, a kreativnost studentskih ideja iznova nas iznenađuje", kazao je. Studentski zbor Sveučilišta u Splitu stoga je pokrenuo razvoj aplikacije za prijave i praćenje provedbe studentskih projekata koji se financiraju na Sveučilištu u Splitu. Nakon manje od godinu dana ona je u potpunosti završena i u idućim mjesecima bit će to virtualni centar studentskog poduzetništva. S obzirom na to da su studentski projekti od izrazite važnosti prilikom razvoja Sveučilišta, ova je ideja dočeka s veseljem.

-Kako bismo stvorili sustav u kojemu su integrirani studenti sa službama Sveučilišta u Splitu, krenuli smo s razvojem ove ideje. Odmah smo kontaktirali naše kolege studente o ovom projektu te je ubrzo sastavljena grupa studenata koji će razvijati aplikaciju, na čelu s Draženom Barićem, studentom Fakulteta za elektrotehniku, strojarstvo i brodogradnju. Važno je naglasiti kako je ova aplikacija, uz studente FESB-a, nastala i zahvaljujući bezrezervnoj pomoći i suradnji koje su pružile gđe Dajana Stolica i Marija Prgomet", podijelio je s nama Milošević. Aplikacija "ProjectFlow" sadržavat će cjelokupnu integraciju prijave studentskih projekata na natječaje, razmjenu dokumenata i računa prema nadležnim službama Sveučilišta u Splitu, prikaz raspoloživih sredstava, pomoć pri provedbi te na koncu i predaju samih izvješća o provedbi projekta. Stečeno znanje i sposobnosti studenata u suradnji s vrijednim znanjem djelatnika Sveučilišta stvorili su tako ovaj jedinstveni sustav u Hrvatskoj.

MILA PULJIZ

KNJIŽEVNA PREPORUKA

‘Da smo zlikovci’ će vam zabiti nož u srce

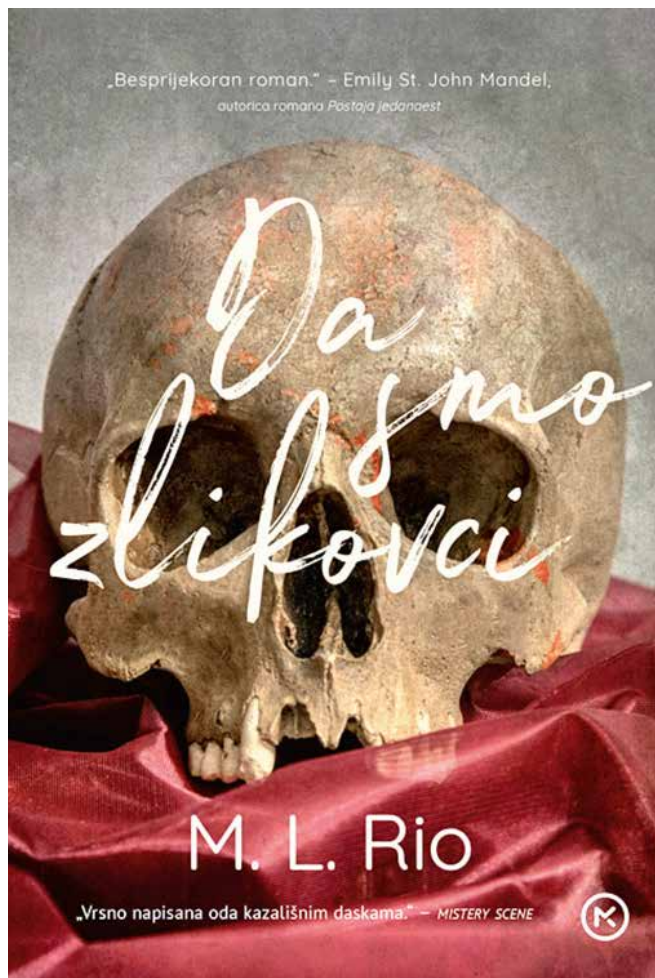
PIŠE KATARINA MALJKOVIĆ

Poput svake dobre tragedije, “Da smo zlikovci” tjera vas da vjerujete kako će kraj možda ipak biti sretan, i to do zadnje minute, samo da bi vam naposljetku knjiga zabila nož u srce. No, preduhitрила sam se.

Spisateljica M. L. Rio rodjena je u Miamiu i odrasla u Sjevernoj Karolini, a roditelji su joj iz Kalifornije – zbog čega Rio uvijek zastane pred pitanjem “odakle si”, jer nikada ne zna kako točno na njega odgovoriti. Već u osnovnoj školi Rio započinje svoju spisateljsku karijeru, prijavljujući se na natječaj Reading Rainbow’s Young Writers and Illustrators s pričom o djevojčici koja od roditelja skriva zanimljivog kućnog ljubimca – zmaja. Već s dvanaest godina počinje pisati “romane” te nakon nekoliko napisanih (za koje kaže da neće vidjeti svjetlo dana već će uvijek ostati spremjeni u ladicu), Rio započinje suradnju s agenticom Arielle Datz iz Inc. Osim što je spisateljica, Rio je neko vrijeme bila glumica. Magistrirala je Shakespeareove studije na King’s Collegeu u Londonu, trenutno je na doktorskom studiju rane moderne engleske književnosti na Sveučilištu Maryland, a u radu istražuje prikaze ludila i poremećaja raspoloženja na pozornici tijekom perioda engleske renesanse. Da smo zlikovci njezin je debitantski roman objavljen 2017. godine, te je od tada postao međunarodni bestseller, a uskoro bi trebala pristići i njegova ekranizacija koju ja osobno nestrpljivo čekam.

Umjesto na poglavlja priča je podijeljena u pet činova, a pojedini čin podijeljen je u scene. Na samom početku romana upoznajemo njezovu protagonistu Olivera Marksa, i to na dan kada je pušten iz zatvora – deset godina nakon što je osuđen za zločin koji možda i nije počinio; ubojstvo kolege iz razreda u elitnoj dramskoj školi. Pri izlasku iz zatvora, Oliver sreće detektiva Colbornea, ključnu osobu u njegovom slanju u zatvor i koji nikada nije bio potpuno uvjeren da je osuđena prava osoba.

Oliver napokon pripovijeda svoju stranu priče, te postupno saznajemo što je dovelo do smrti jednog od sedam vrlo talentiranih učenika u Shakespeareovu programu elitne škole. Priča se polako raslojava, te je treba dobro oguliti kako bi se došlo do istine. I sam Shakespeare bio bi zadovoljan ovim djelom u kojem postoje heroji i djevojke, tragedija i komedija, ljubavnici i prijatelji, a sama priča je djelomično misterij ubojstva, dijelom priča o neuzvrata-

Da smo zlikovci

MOZAIK KNJIGA

noj ljubavi, a dijelom priča o opsjednutosti i njezinim posljedicama.

Likovi jedni drugima citiraju Shakespearea i utjelovljuju njegove likove te brišu granicu između dramskog teksta i stvarnosti. Iznimno poznavanje Shakespeare i edukacija M.L. Rio očita je na svakoj stranici, te je i bilo potrebno vrsno pero talentirane i sposobne spisateljice da izvede djelo poput ovoga.

Duh Shakespearea

Oliver pripovijeda o razdoblju između 1997. i 1998. te obuhvaća posljednju godinu njihove dramske škole na Dellecheru, elitnom konzervatoriju koji predaje samo Shakespearea. Oliver i njegovih šest prijatelja – Richard, Meredith, Filipa, Alexander, Wren i James – usko su povezana skupina dobrih glumaca. Nakon četiri godine uživanja u različite Shakespeareove drame, oni utjelovljuju same stereotipe koje oživljavaju na pozornici. Visoki Richard je kralj i tiranin, lijepa Meredith zavodnica, James heroj, a Oliver herojev najbolji prijatelj ili pomoćnik. Međutim, zaokret u glumačkoj postavi uznemiruje dinamiku moći grupe: za godišnju izvedbu Macbetha, James je izabran za titularnu ulogu, što uznemiri ambicioznog Richarda koji postaje sve nasilniji i ogorčeniji. Sve postepeno eskalira do pokušaja utapanja u večeri Noći vještica, a tenzije eksplodiraju nakon izvedbe Cezara

neko vrijeme kasnije.

Mislim da mi se roman izrazito svidio jer je u jednu ruku iznimno gotički – dok čitamo, cijelo vrijeme nas prati osjećaj da se sprema užasan događaj, a polagano kidanje konaca prijateljstva i njihova pažljivo balansiranog svijeta i dinamike je poput prometne nesreće od koje ne možemo odvratiti pogled, no s određenom dozom suptilnosti. Postoji neizbježnost pada likova s njihovih pijedestala, a sve je isprekidano trenucima nade i svjetline – ulijevajući nam ideju koju sam spomenula na samom početku, a u knjizi je donosi sam Oliver: da će možda sve ipak biti u redu, kao što to radi svaka vrsna tragedija, primjerice Kralja Leara. Također, svaki lik je vrlo dobro razrađen i trodimenzionalan; njihove uloge u grupi ujedno upadaju u točno određene kalupe, no također iz njih i bježe, tjerajući vas da preispitate sve što znate o njima.

Roman predstavlja suštinsku mračnu akademsku priču koja prikazuje studente koji se na ovaj ili onaj način nose sa psihološkim posljedicama svojih postupaka – uglavnom ubojstva. Po mom mišljenju, upravo je “Da smo zlikovci” idealan uvod u ovaj (možda vama novi) žanr. Roman stvara ovisnost, uvlačeći nas u glumački svijet zabava, droge, tajni i opsesija.

Uzmite knjigu u ruke i sami uronite u ovaj svijet – neka vas obuzmu opsesija i duh Shakespearea.

DNEVNIK SPLITSKE STUDENTICE (23)

Naručila sam u Zagrebu ‘jedna velika ladno’ i - dobila pivo!

PIŠE LUCIJA GRGIĆ

Nedavno nan je bija produženi vikend, a svi znamo da je produženi vikend odlična prilika za napraviti neki izletić. Jer zašto ne? Tako san ja bila u Zagrebu, a na istu ideju je došlo i puno drugih. Kako znan? Pa Splitske su bili svugdi.

A kako pripoznat Splitske u Zagrebu? Jednostavno. To su oni hrabri koji se, bez obzira šta pada kiša i temperatura je jedva u plusu, šetaju Tkalčevom u kožnim jaketama, krpenin patikama i sa cvikama za sunce. Ako nema božićnih ukrasa po gradu, nema ni zimske robe. Tako to ide u nas. I onda se mi čudimo strancima kakvi nan sve dođu i šta sve nose.

U svakom slučaju, ka i svaki put, apsolutno san se oduševila Zagrebom. Lipo je bit negdi di je jedini problem kod izlaska to šta ne moš otić svugdi di bi tija. Priživi se i to šta ne moš nakon izlaska na krafne u “Mate”.

Toliko mi je odličan grad da se osiće ka doma. A kad se osiće ka doma onda tako i pričam. E to je malo zeznuto jer nije baš da se razumimo. To jest, nije baš da oni nas kuže. Otprilike bude ovako:

- Skužaj momak, jel može jedna velika ladno?

Prvo dobijen zbunjeni pogled, onda se jezičnon matematikon radi analiza rečenice i na kraju dobijen veliku pivo.

A šta san drugo mogla očekivat? Realno, naručila san broj i dva pridjeva. Imenice su po slobodnoj procjeni. Al srića šta pijen veliku ladno. Šta bi bilo da san naručila produženu u veliku čikaru? Dobila

bi ko zna šta produženo, a posluženo vjerojatno u pepeljari. Dijalektalna barijera stoji na putu između mene i kave.

Kafeni cukar

Onda se ispričaš standardnin hrvatskin i kažeš šta bi zapravo tila, koristeći sve potrebne vrste riči. I na kraju dodaš:

- I molin te jedan kafeni cukar.

- Um, kaj?
Al dobro aj, naručivanje kave nije toliko strašno. Bar nije toliko strašno ka kad nasrid trga, ispri milijun ljudi odlučiš priznat da je glupo šta se na 5 stupnjeva smrzaješ u vešti:

- Asti šta je zima, tribala san obuć gaće.

I onda se svi na trgu zgroženo i šokirano okrenu put tebe. Ajme. Pa ovo je za plesnit se. E, probaj sad objasniti da misliš na hlače, a već pariš maćan jer ne znaš koje je godišnje doba.

Svakako, bez obzira na ovo malo sramoćenja, lipo je bilo. Al da mi je falija Split, je. To jest, falilo mi je naše vrijeme. Falilo mi je sunce. Nismo mi navikli funkcionirati na kiši. Kod nas sve stane kad pada kiša.

Autobusi kasne, u prometu je kaos, svi su grintavi, boli nas glava, zbunjeni smo, ništa nan se ne da. Boli nas jugo. Oni su toliko otporni na kišu da ne samo da sve funkcionira, nego više ni ne nose kišobrane. Fascinantno.

Sve u svemu, jedva čekan opet otić. Kreće nan i advent, a to je isto prilika za napraviti izletić, samo triba paziti koje je godišnje doba i šta govoriš.

Experto credite.

IZLOŽBA 'THE VOICE OF SILENCE' UMJETNIKA ERICA DEL CASTILLA

Izložba koja se hvata ukoštac s problematikom nasilja

Piše: **MILA PULJIZ**

SNIMIO: **DUJE KLARIĆ/CROPIX**

U sklopu izložbenog projekta "Reper" koji je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu pokrenuo izv. prof. Dalibor Prančević, koji cijeli projekt i moderira, otvorena je i hvaljevredna izložba "The Voice of Silence" umjetnika Erica del Castilla. Izložba za cilj ima potaknuti razgovor o temama nasilja, koje se evidentira, ali uglavnom prešućuje, čime se nesvjesno doprinosi njegovom prihvaćanju i normalizaciji.

– Prvotna intencija projekta "Reper" bila je na Filozofski fakultet u Splitu kao instituciju visokog obrazovanja uvesti praksu umjetničkog izlaganja, i to na jedan vrlo eksperimentalan način. Dakle, želja je bila fakultetsku zgradu vrlo zanimljive arhitektonske strukture koristiti kao prostor artikulacije umjetničkih djela koja upu-

Izložba umjetnika Erica del Castilla ima za cilj potaknuti razgovor o temama nasilja, koje se evidentira, ali uglavnom prešućuje, čime se nesvjesno doprinosi njegovom prihvaćanju i normalizaciji

Eric del Castillo

ćuju na neuralgične točke suvremenoga društva – kazao je izv. prof. Prančević o projektu "Reper", koji je ime dobio s aluzijom na izvorno tehničko značenje tog termina koje obično upućuje na referentno obilježje ili isturenu točku u odnosu na koju se ravnaju sve ostale vrijednosti. Prvi umjetnik koji je u okviru projekta izlagao bio je Viktor Popović koji je kao mjesto artikulacije svoga rada *Bez naziva (Arhiv ST3: sadržaj)* odabrao fasadu fakultetske zgrade, dok ove godine u fakultetskom prostoru intervenira Eric del Castillo. U ime Filozofskog fakulteta i dekanice prof. dr. sc. Glorije Vickov, prodekanka za znanost i međunarodnu suradnju, izv. prof. Antonela Marić otvorila je izložbu, o kojoj su nešto više kazali Vice Tomasović (HULU), Dalibor Prančević u svojstvu kustosa izložbe i sam autor, Eric del Castillo, meksički umjetnik koji već godinama s obitelji živi i umjetnički stvara u Splitu. Eric del Castillo i Da-

libor Prančević već su surađivali na Ericovim samostalnim izložbama u Galeriji Meštrović i Salonu "Galić" pa je umjetnikova uključenost u ovaj kustoski projekt posljedica tog suradničkog kontinuiteta. "U svom radu *The Voice of Silence* Eric se bavi problematikama nasilja. Prije nego zalazi u proces umjetničke artikulacije on provodi istraživanje i prikuplja svjedočanstva brojnih žrtava nasilja i sve te priče posređuje kroz videorad. Mahom je riječ o rodno uvjetovanom nasilju, odnosno nasilju prema ženama, ali i ostalim rodnim skupinama. Primjerice, ne treba zaboraviti da je prije nekoliko godina u zgradi "Lidla" koja se nalazi tik do fakultetske zgrade – dakle na javnome mjestu – izvršen svirepi femicid – istaknuo je Prančević.

Izložba je realizirana sredstvima Grada Splita, Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i Filozofskog fakulteta u Splitu u suradnji s Hrvatskom udrugom likovnih umjetnika Split.

IZLOŽBA MAJE JELUŠIĆ U SVEUČILIŠNOJ GALERIJ

Razmišljam o plavom

Piše: **MILA PULJIZ**

Bogat umjetnički program u studenome zaokružilo je otvaranje samostalne izložbe Maje Jelusić pod nazivom "Razmišljam o plavom". Bogat likovni postav ove splitske umjetnice kojim predstavlja svoje stvaralaštvo uključuje tekstilne instalacije, slike na platnu, male skulpture te dvije art knjige. Maja Jelusić završila je Tekstilno-tehnološki fakultet i apsolvirala muzeologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Već dvadeset godina vodi galeriju "Hvaroom" u Starom Gradu, a ostvarila je 20 samostalnih i 30 skupnih izložbi.

Svoju inspiraciju umjetnica je pronašla u bojama i vizurama otoka Hvara. Tekst katalo-

ga potpisuje Filip Bubalo:

"Odabrali jedan motiv kao umjetničku inspiraciju tijekom dva desetljeća, kao što je Maja Jelusić odabrala hvarsku katedralu, nije nimalo jednostavna odluka. Svjesno ili podsvjesno, odabравši temu arhitekture, k-

tome duhovne kao motiv koji će istraživati desetljećima, postala je zaštitnik hvarske katedrale, koju portretira od svojih slikarskih početaka.

Majin umjetnički rad imanentno prožima i prati (ili ga pak ona slijedi) još jedan ele-

ment, točnije boja – plava. Plavu boja tretira i transformira do te mjere da i vlastiti potpis mijenja u potpis – Plavo je ovdje drugačije. Autorica otvara jedan univerzalan prostor slobodne forme i tehnike, u kojem se slijedi boja kao simbol harmonije, mašte i melankoličnosti.

Izložbu su otvorile vodite-

ljica Sveučilišne galerije Helena Trze Jakelić i autorica Maja Jelusić.

– Ishodište ove izložbe je hvarska katedrala, motiv s kojim je Maja krenula prije dvadeset godina. On je prisutan u svim njezinim slikama, kao i plava boja. Namjera je ove izložbe da autorica svoju plavu sobu, svoj starogradsku galeriju

preseli u Sveučilišnu galeriju – rekla je Trze Jakelić.

– Samo ime izložbe, "Razmišljam o plavom", započelo je plivačkim bazenom, mojim sportskim danima, čime su se ti plavi trenuci počeli pretapati u slike, slike u tekstile, tekstili u knjige poezije... – kazala je autorica izložbe koja je otvorena do 2. prosinca.

SVEUČILIŠNA GALERIJA

Izložba akademske umjetnice Zdenke Pozaić ‘Grafika i njena svakodnevnica’

Zdenka Pozaić darivala je Sveučilite u Splitu, odnosno njegovu Knjižnicu vrijednim darom - 42 grafička naslova pristigla su u fundus Grafičke zbirke

PIŠE ŽELJKA SIJERAK RADAS

Sveučilišna galerija čestitala je našoj renomiranoj akademskoj umjetnici Zdenki Pozaić rođendan, poklonivši joj najljepši dar - izložbu. Ali tu priča o darivanju ne staje, jer Zdenka Pozaić darivala je Sveučilište u Splitu, odnosno njegovu Knjižnicu vrijednim darom - 42 grafička naslova pristigla su u fundus Grafičke zbirke. No, krenimo redom...

Ni kiša nije omela velik broj posjetitelja, a među njima desetke studenata Umjetničke akademije i Filozofskog fakulteta, koji su došli na otvorenje izložbe Zdenke Pozaić pod nazivom “Grafika i njena svakodnevnica”. Voditeljica Sveučilišne galerije Helena Trze Jakelić i kustos izložbe, izv. prof. Dalibor Prančević, predstavili su umjetnicu i likovni postav.

Iznimna mi je čast otvoriti izložbu Zdenke Pozaić, umjetnice koju pratim već dugi niz godina i osobno poznajem. Riječ je o doista renomiranoj umjetnici koja nam večeras predstavlja tri svoja grafička opusa nastala u posljednje vrijeme. Riječ je o grafičkim ciklusima “Potres Zagreb” i “Agresija”, potaknutima s jedne strane razornim djelovanjem prirodnih sila, a s druge agresivnim djelovanjem čovjeka. Jedan je ciklus nastao pod neposrednim dojmom recentnog zagrebačkog potresa, a drugi pod dojmom ruske vojne agresije na Ukrajinu. I u jednom i u drugom slučaju propituju se vremena nestalnosti, vremena kada se gube koordinatne uobičajenog života te se potkradaju strah

SAŠA BURIĆ/CROPIX

i anksioznost.

Treći ciklus Golubica nestaje zapravo je 12 kolaža koje je Zdenka izvela u posljednje vrijeme, vraćajući se na jedan stari rad koji je producirala za izdavačku kuću “Mladost” na samom početku ‘90-ih godina. Dakle, opet pod dojmom rata.

Taj grafički rad u svojoj kompoziciji bilježi temeljne motive kao što su ruke, golubica i vatra. Ne bacajući listove koje je smatrala neuspjelim, grafičkim otiscima ona ih modificira, aplicirajući na njih slojeve trodijelnog papira, ostavljajući vidljivima pokoji

Helena Trze Jakelić, voditeljica galerije i profesor Dalibor Prančević

Saša Burić/CROPIX

fragment. Time postiže profinjenu estetsku igru zakrivanja sadržaja i poziva na njegov sasvim drukčiji doživljaj.

Nadalje, nastavlja prof Prančević:

- Zdenka Pozaić se već više od 40 godina intenzivno bavi svojim bibliofilskim izdanjima u kojima spaja poeziju i njezin vizualni doživljaj. Poticaj je u pisanoj riječi, odnosno poeziji i njezinom transferu u vokabular i sintaksu drugog jezika. Zdenka se koristi jezikom koji ponajbolje poznaje, onim likovnim, pa poetski tekst suvereno prati svojim grafičkim slikokazima. Započela je s pjesnikinjom Vesnom Parun početkom ‘80-ih godina te je zajedno s njom i fotografkinjom Zlatom Vucelić realizirala poetsko-fotografsko-grafičku mapu “Magdica”, potaknuta sudbinom istoimene zabočke prosjakinje. Upravo će tada Zdenka Pozaić doživjeti riječima Tonka Maroevića “svo-

jevrnsni električni udar pjesništva” i započeti rad na njegovu gotovo sinestezijskom doživljaju. Od tada do danas realizirala je brojne pjesničko-grafičke radove, organizirajući ih sada već u prepoznatljive kolajne različitih naslova poput ‘Pjesnik’, ‘Pjesnici’, ‘Dub’, ‘Kajdanka’ i ‘Riječ i slika’.

Doista, popis pjesnika i njihovih djela na koje je Zdenka ostavila svoju grafičku impresiju podugačak je i uključuje podjednako autore s ovih prostora, kao i one međunarodnog konteksta. Svaka od ovih mapa predstavlja zaseban svijet poniranjem u koji se raspetljava individualni doživljaj riječi i slike te složeni proces njihove kolektivne razmjene.”

Posjetitelji su potom imali priliku zaviriti na Odjel specijalnih zbirki Sveučilišne knjižnice Sveučilišta u Splitu, gdje je predstavljena i izložena recentna donacija umjetni-

ce, pristigle u fundus Grafičke zbirke Knjižnice. Velika i vrijedna donacija obuhvaća čak 42 naslova objavljena od 1981. do danas Grafičko-pjesničke mape Zdenke Pozaić i autorске biblioteke Pjesnici, Pjesnik, Kajdanka, Dub i Riječ i slika, a posjetitelji je mogu razgledati u jutarnjim satima u Knjižnici.

Voditeljica Sveučilišne galerije Helena Trze Jakelić ponovila je riječi zahvale našoj umjetnici i zaključila:

- Radi se o iznimno vrijednoj donaciji koja uključuje rane radove od 1981. godine do današnjeg dana. Budući da u 2023. godini Sveučilišna knjižnica obilježava 120 godina svog osnutka, pozivamo i druge umjetnike da doniraju svoje radove Grafičkoj zbirci, koja će ih brižno čuvati za buduće generacije.

Izložba ostaje otvorena do 1. prosinca 2022.

SAŠA BURIĆ/CROPIX

SVEUČILIŠTE U SPLITU SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Klasa: 112-07/22-01/01
Urbroj: 2181-193-111/1-22-88

Na temelju odluke Stručnog vijeća donijete na 19. sjednici održanoj 22. studenoga 2022. godine, Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu raspisuje

NATJEČAJ

I za izbore u zvanja i na odgovarajuća radna mjesta

1. jednog nastavnika u nastavno zvanje profesor stručnog studija i na odgovarajuće radno mjesto u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje računarstvo, za granu arhitektura računalnih sustava na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu;
 2. jednog nastavnika u nastavno zvanje viši predavač i na odgovarajuće radno mjesto u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje računarstvo, za granu arhitektura računalnih sustava na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu;
 3. jednog nastavnika u nastavno zvanje predavač i na odgovarajuće radno mjesto u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje elektrotehnika, za granu elektroenergetika na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu;
 4. jednog nastavnika u nastavno zvanje predavač i na odgovarajuće radno mjesto u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje strojarstvo na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu;
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela za stručne studije u Splitu, www.oss.unist.hr

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA Zagreb, Unska 3

raspisuje
NATJEČAJ

za izbor u zvanja i na radna mjesta:

1. Nastavnik u znanstveno-nastavnom zvanju redoviti profesor u trajnom zvanju - 4 izvršitelja na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom,
 2. Nastavnik u znanstveno-nastavnom zvanju redoviti profesor - 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom,
 3. Suradnik u suradničkom zvanju poslijedoktorand - 2 izvršitelja na određeno vrijeme s punim radnim vremenom,
 4. Suradnik u suradničkom zvanju viši asistent - 1 izvršitelj na određeno vrijeme s punim radnim vremenom,
 5. Doktorand u suradničkom zvanju asistent - 1 izvršitelj na određeno vrijeme s punim radnim vremenom.
- Rok za prijavu je 30 dana od dana objave natječaja. Uvjeti rada i ostali detalji natječaja za pojedinačna radna mjesta nalaze se na stranici www.fer.hr

Na temelju odluka Fakultetskog vijeća (Klasa: 029-06/22-06/0013; Urbroj: 2181-197-00-22-0015 od dana 21. listopada 2022. i članaka 93. Statuta Pomorskog fakulteta u Splitu

SVEUČILIŠTE U SPLITU POMORSKI FAKULTET

objavljuje

NATJEČAJ
za izbor

jednog nastavnika u naslovnom znanstveno-nastavnom zvanju docent u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju tehnologija prometa i transport
Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Pomorskog fakulteta u Splitu, www.pfst.unist.hr

PREDSTAVLJAMO

Akademski muški zbor Fakulteta elektrotehnike i računarstva

Kako bi čitateljima Universitasa поближе predstavili trud i predan rad ovog muškog zbora, popričali smo oko osnutka, članstva, nekih zanimljivosti i novosti s maestrom zbora – Josipom Degl' Ivelliom

RAZGOVARAO **BRUNO BOGOVIĆ**

Akademski muški zbor nastao je pri Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu početkom 2016. godine. Iskusna i raspejvana grupa nastupala je na brojnim manifestacijama, događajima i susretima diljem Lijepe naše i izvan nje, a bilježe i zapažene rezultate. Naravno, ne može drugačije ni biti kad su u pitanju istinska ljubav prema glazbi i predani rad članova zbora.

U Akademskom muškom zboru FER-a pjevaju:

– 1. tenor: Luka Blagaić, Vladimir Fistrić, Quinn Lee Fletcher, Dominik Kasun, Vedran Knežević, Luka Lavrnja, Antonijo Marijić i Kristijano Roginej;

– 2. tenor: Duje Čubelić, Aryan Ghiassi, Karlo Grlić, Kristijan Jambrošić, Dorian Nemet, Davor Pavlović, Ivan Radak, Luka Starčević, Jurica Šestok, Jakov Vidulić, Bruno Vilić Belina i Domagoj Žokalj;

– bariton: Domagoj Agejev, Herman Zvonimir Došilović, Branimir Ivšić, Nikola Sebastian Jambrošić, Domagoj Jurić, Luka Kljajić, Marko Matijašić, Dominik Milde, Mate Puljiz, Branko Stanić i Dario Vrbaslija;

– bas: Nikola Arambašić, Dario Capan, Luka Džalto, Luka Mandić, Karlo Miličić Juhas, Bruno Rački, Ivan Timko.

Kako je došlo do ideje za osnivanjem akademskog muškog zbora i to baš na Fa-

kultetu elektrotehnike i računarstva? Tko je bio idejni začetnik?

– Akademski muški zbor Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu osnovan je 11. siječnja 2016. godine na inicijativu maestra Josipa Degl' Ivellia i tadašnjeg dekana FER-a prof. dr. sc. Mislava Grgića. Zbor u svome repertoaru daje naglasak na klasičnu zborску literaturu, prije svega hrvatskih skladatelja. Dodatno, repertoar Zbora uključuje i *a cappella* skladbe klasičnoga repertoara, od renesansne do suvremene glazbe, kao i klapske, te skladbe suvremenog ili popularnog višeglasja. Ideja da se osnuje muški zbor bila je logičan slijed razmišljanja o tome da u Zagrebu postoje deseci mješovitih ili ženskih zborova, a da su muški zborovi općenito u Hrvatskoj svedeni na svega par (ne uključuju se klape).

Od osnutka zbor je održao više od 150 koncerata, (od toga i pet godišnjih koncerata), a do sada je nastupao u Hrvatskoj (Zagreb, Glin, Pitomača, Grabrovnica, Hrvatska Kostajnica, Samobor, Tuhej, Kaštel Kambelovac, Kaštel Štafilić, Split, Bakar, Vараždin, Rovinj, Zadar, Sisak, Petrinja, Đakovo, Slavonski Brod, Poreč, Vrsar, Štrigova), te u inozemstvu; 2017. u Sloveniji (Stična) i Italiji (Rim); 2018. na Kosovu (Peć, Klina, Priština) i u Srbiji (Novi Sad i Subotica); te 2019. Francuska (Pariz).

Zbor je snimio i izdao svoj prvi dvostruki CD pod nazi-

vom 50, a u pripremi je i novi nosač zvuka ELEKTRO GREGORIANA.

Koliko članstvo okupljate? Tko sve može postati članom zbora?

– U zboru djeluje stalno oko 40 članova, a članom može postati ne samo student, alumni ili zaposlenik FER-a, već su dobrodošli svi koji vole zborско pjevanje, studenti drugih fakulteta, kao i ostali.

U smislu glazbenog repertoara, čemu je zbor primarno posvećen? Također, tko bira repertoar?

– Kao što je već rečeno, zbor je prvenstveno posvećen ozbiljnoj zborскоj literaturi, od starih majstora renesanse do suvremenih skladatelja, pa i praizvedbi skladatelja koji su u zadnje vrijeme pisali baš za ovaj zbor. Naglasak je na “a cappella” pjevanju, no neke skladbe se izvode uz pratnju glasovira, orgulja ili manjeg

instrumentalnog ansambla. Repertoar bira isključivo umjetnički voditelj, ali i sami članovi mogu sugerirati neku skladbu koja se prihvati i postane dio repertoara zbora, ako je na umjetničkoj razini. Pored toga, zbor ima i određeni broj popularnijih skladbi, obrada melodija popularne glazbe, poput skladbe “Jugo Juliška” ili “Zvona moga grada”..., no uvijek se radi o aranžmanima koji zadovoljavaju visoku umjetničku razinu.

Nakon šest godina postojanja koja biste postignuća AKMUZ FER-a htjeli istaknuti?

– U samo šest godina od utemeljenja Akademski muški zbor osvaja 1. Grand Prix, 10 zlatnih plaketa, 8 srebrnih, 2 brončane, 1 posebnu plaketu, 1 Nagradu HDS-a za 2020., 3 puta je sudionik natpjevanja za Grand Prix, 5 puta je ukupni pobjednik i 1 put po-

bjednik u svojoj kategoriji na nekoj smotri ili natjecanju, 5 puta je najbolji zbor grada Zagreba te je dobitnik jedne posebne (novčane) nagrade stručnog ocjenjivačkog suda, a samostalno je održao više od 150 koncerata. Na posljednjem državnom natjecanju u Poreču, u rujnu 2022., zbor osvaja Zlatnu plaketu i ukupno drugo mjesto u državi što je najveći uspjeh zbora do sada.

Suradujete li i s ostalim društvima i zborovima? Možda s nekim drugim sastavnicama Sveučilišta?

– Otvoreni smo za suradnju sa svima te smo do sada ostvarili niz suradnji s nekoliko akademskih zborova Sveučilišta u Zagrebu, poput Akademskog zbor Veterinarskog fakulteta ABOVO, Zbora Z(U) BOR Stomatološkog fakulteta te raznih zborova iz Zagreba, Petrinje te s Akademskim

zborom bazilike Srca Isusova u Zagrebu.

Koji biste nastup dosad okarakterizirali kao najuspješniji i zašto?

– Ukupno osvojenih deset zlatnih plaketa na međunarodnim i domaćim zborским natjecanjima zasigurno je veliki i najuspješniji rezultat ovoga zbora, ali i međunarodne turneje, od kojih dvije treba posebno istaknuti, a to su ona u Rim i Pariz.

Što očekujete od jeseni i nove pjevačke sezone? Što je novo u pripremi?

– Nastavljamo s novom sezonom, radujemo se novim članovima koji će nam se priključiti, a pripremamo niz sjajnih stvari te već 23. listopada uz još dva akademska zbora održavamo koncert za obnovu bazilike u Palmotićevoj koja je teško stradala u potresu, odlazimo na malu koncertnu dvodnevnu turneju u Ivanec u suradnji s lokalnim zborom KUD “Ivanec” te u prosincu odlazimo na još jednu dvodnevnu turneju u Osijek i Vinkovce gdje ćemo održati koncert s ovogodišnjim najboljim zborom u državi HPD “Lipa” iz Osijeka, to će biti KONCERT PRVAKA (HPD “Lipa” 98,5 bodova od 100) i VICEPRVAKA (Akademski muški zbor 97,5 bodova od 100). Zato se radujemo dobrom odazivu novih članova, koje pozivamo, ako i oni žele postati ZLATNI(K), neka dođu u Akademski muški zbor FER-a, u razgovoru za Universitas poručio je zborovoda i dirigent AKMUZ FER-a, maestro Josip Degl' Ivellio.

Zagreb

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Nenad Bolf
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području tehničkih znanosti, polje kemijsko inženjerstvo

Goran Đukić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području tehničkih znanosti, polje strojarstvo

Irena Landeka Jurčević
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biotehničkih znanosti, polje biotehnologija, grana molekularna biotehnologija

Gordana Marčetić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području društvenih znanosti, polje pravo, grana upravno pravo i uprava

Cvijeta Pavlović
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana komparativna književnost

Ana Petravić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana germanistika

Tomislav Sinković
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biotehničkih znanosti, polje drvna tehnologija, grana drveni materijali

Zdenko Sonicki
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje javno zdravstvo i zdravstvena zaštita, grana javno zdravstvo

Ivan-Krešimir Svetec
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biotehničkih znanosti, polje biotehnologija, grana molekularna biotehnologija

Nenad Tomašić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području prirodnih znanosti, polje geologija, grana mineralogija i petrologija

Neven Žitomir Barišić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika kondenzirane tvari (eksperimentalna)

Petar Gačina
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana interna medicina

Đorđe Gardašević
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje pravo, grana ustavno pravo

Sanja Gašparović
znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice, tehničke znanosti, polje arhitektura i urbanizam, grana urbanizam i prostorno planiranje i pejzažna arhitektura

Lidia Hrnčević
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području tehničkih znanosti, polje rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo, grana naftno rudarstvo

Tomislav Karlović
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje pravo, grana rimsko pravo

Andrijana Kos-Lajtmán
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana kroatistika

Tomislav Krznar
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području humanističkih znanosti, polje filozofija

Smiljana Narančić-Kovač
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana anglistika

Danijel Pavković
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje strojarstvo

Tereza Rogić Lugarić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje pravo, grana financijsko pravo

Šime Ukić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području prirodnih znanosti, polje kemija

Damir Velički
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u interdisciplinarnom području znanosti, polje kognitivne znanosti, grana filologija i politologija

Osijek

Vedran Đulabić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje pravo, grana upravno pravo i uprava

Oleg Antičić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području prirodnih znanosti, polje biologija

Davor Bobić
izabran je u umjetničko-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u umjetničkom području, polje glazbena umjetnost

Sanda Majurec
izabrana je u umjetničko-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u umjetničkom području, polje glazbena umjetnost

Irena Galić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Davor Šarić
umjetničko-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor, umjetničko područje, polje filmska umjetnost (filmske elektroničke i medijske umjetnosti pokretnih slika)

Smotra Sveučilišta u Splitu

Da ti ne dođe
Krampus,
pravac Kampus!

16. prosinca 2022.
Od 10:00 do 21:00 sat
Zgrada tri fakulteta
Ruđera Boškovića 33, Split

Sveučilište
u Splitu

www.unist.hr